

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΖ' - ΤΕΥΧΟΣ 7 - ΙΟΥΛΙΟΣ 2010
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ο Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας κ. Κύριλλος

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΑΗΣ: Κωνσταντίνος Χολέβας

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΩΝ: Κωνσταντίνος Χολέβας, Λίτσα Ι. Χατζηφώτη, Βασίλειος Τζέρπος

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Ν. Κάλτζιας, Ιασίου 1 – 115 21 Ἀθήνα, Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21, ΑΘΗΝΑ Τηλ: 210 72.72.253, Fax: 210 72.72.251
<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιὰ τὴν ἀποστολὴν ἀνακοινώσεων καὶ εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

- γιὰ τὸ περιοδικὸ ΕΚΚΛΗΣΙΑ: periodika @ ecclesia.gr
- γιὰ τὸ περιοδικὸ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: efimerios @ ecclesia.gr • γιὰ τὸ περιοδικὸ ΘΕΟΛΟΓΙΑ: theology @ ecclesia.gr

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	452
ΜΗΝΥΜΑΤΑ	
<i>Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερωνίμου, Μήνυμα στὴν Ἡμερίδα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ ἔργου.....</i>	453
<i>Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερωνίμου, Γιὰ τὴν Παγκόσμια Ἡμέρα Περιβάλλοντος .....</i>	455
<i>Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερωνίμου, Γιὰ τὴν Παγκόσμια Ἡμέρα κατὰ τῶν Ναοκοτικῶν .....</i>	456
ΟΜΙΛΙΑΙ	
<i>Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερωνίμου, Εἰσήγηση στὴν Ἔκτακτη Σύγκληση τῆς Ι.Σ.Ι.....</i>	458
<i>Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος κ. Βασιλείου, Εἰσήγηση ἐπὶ τῶν Κανονισμῶν .....</i>	459
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ	
<i>Σεβ. Μητροπολίτου Κηφισίας, Ἄμαρουσίου καὶ Ωρωποῦ κ. Κυρίλλου, Λόγος Ἐνθρονιστήριος .....</i>	465
<i>Σεβ. Μητροπολίτου Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρου, Ἐνθρονιστήριος Λόγος .....</i>	471
<i>Σεβ. Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ κ. Ἰωάννου, Ἐπιβατήριος Λόγος .....</i>	475
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
<i>Γεωργίου Κοντοπούλου,, Ἡ μελλοντικὴ ἔξέλιξη τοῦ Σύμπαντος .....</i>	479
<i>Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου, Ἡ ἐμφάνιση καὶ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Τεροῦ Κλήρου σήμερα .....</i>	485
<i>Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου Ἡ γλώσσα ἐπικοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο .....</i>	490
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	495
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ.....	499
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	501
ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ	510

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

MΕ ΤΡΙΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου ἀρχίζει ἡ ὥλη τοῦ τεύχους Ἰουλίου τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Τὸ πρῶτο ἀπευθύνεται στὴν Ἡμερίδα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου (Πεντέλη, 3.6.2010), τὸ δεύτερο ἀναφέρεται στὴν Παγκόσμια Ἡμέρᾳ Περιβάλλοντος (5.6.2010) καὶ τὸ τρίτο στὴν Παγκόσμια Ἡμέρᾳ κατὰ τῶν Ναρκωτικῶν (23.6.2010).

Στὴ συνέχεια μπορεῖτε νὰ διαβάσετε δύο Ὁμιλίες, οἵ ὁποῖες παρουσιάσθηκαν κατὰ τὴν Ἔκτακτη Σύγκληση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας στὶς 21 καὶ 22 Ἰουνίου τ.ξ. Πρόκειται γιὰ τὴν εἰσαγωγικὴ Ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου καὶ γιὰ τὴν εἰσήγηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος κ. Βασιλείου.

Στὸ Θέμα τοῦ Μηνὸς θὰ διαβάσετε τοὺς Ἐνθρονιστηρίους Λόγους τῶν νεοεκλεγέντων Μητροπολιτῶν καὶ συγκεκριμένα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κηφισίας, Ἄμαρουσίου καὶ Ὥρωποῦ κ. Κυριλλου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρου καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ κ. Ἰωάννου.

Στὰ Συνοδικὰ Ἀνάλεκτα περιλαμβάνεται μία ὄμιλία τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Κοντοπούλου γιὰ τὴν ἔξελιξη τοῦ Σύμπαντος μέσα στὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου γιὰ τὴν ἐμφάνιση καὶ συμπεριφορὰ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Σταυροπούλου γιὰ τὴν γλώσσα ἐπικοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο.

Ἡ ὥλη τοῦ τεύχους ὀλοκληρώνεται μὲ τὰ συνήθῃ ὑπηρεσιακὰ κείμενα τῶν Κανονισμῶν καὶ τῶν Προκηρύξεων καθὼς καὶ μὲ τὶς εἰδησεογραφικὲς στῆλες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν καὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν εἰδήσεων.

Τὸ ἔπομενο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ θὰ καλύπτει τὴν ἐπικαιρότητα δύο μηνῶν καὶ θὰ φέρει χρονολογικὴ σήμανση Αὐγούστου-Σεπτεμβρίου.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Μήνυμα στήν Ήμερίδα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ ἔργου

Toῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμου

(3.6.2010)

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Σεβασμιώτατοι,
Θεοφιλέστατοι,
Ἄδελφοί Συμπρεσβύτεροι,
Ἐλλογιμώτατοι κ. Καθηγητές,

Μὲ ίδιαίτερη χαρὰ ἀπευθύνομαι στήμερα στοὺς μετέχοντες τῆς ἐπιστημονικῆς Ἁμερίδας ποὺ πραγματοποιεῖ ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ ἔργου μὲ θέμα «ΕΙΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ - ἀπαντήσεις σὲ σύγχρονες προκλήσεις». Ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω πρὸς ὅλους σας τὶς θερμοτέρες τῶν εὐχῶν μου γιὰ ἐπιτυχία καὶ εὐόδωση τῶν στόχων αὐτῆς τῆς Ἁμερίδας πρὸς ὄφελος τῆς Ἅγιας μας Ἐκκλησίας καθὼς καὶ τὴν προαγωγὴ τοῦ Εὐαγγελικοῦ ἔργου Τῆς στὴ σύγχρονη κοινωνίᾳ.

Ἐπιτρέψατέ μου μία μικρή, εἰσηγητικὴ ἀναφορὰ στὸ λίαν ἐνδιαφέρον θέμα ποὺ ἀναπτύσσεται στήν ἡμερίδα αὐτὴ καὶ ἀφορᾶ στὴν οὐσία του, τὴ θέση τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ίδιαίτερα τῶν λειτουργῶν Τῆς, στὸ ἔξαιρετικὰ κρίσιμο καὶ δύσκολο κοινωνικὸ γίγνεσθαι τῆς ἐποχῆς μας.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιο ἡ ταπεινότητά μου θὰ ἥθελε νὰ ὑπενθυμίσει ἀρχικὰ στοὺς ἐκλεκτοὺς συνέδρους εἶναι ὅτι Ἐκκλησία σημαίνει διακονία. Διακονία πολυεπίπεδη, πολύπλευρη μὲ ἀποδέκτη αὐτὴ τὴν ἴδια τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τὸν χειμαζόμενο στὶς ἡμέρες μας, συνάνθρωπο μας.

Ἐμεῖς, οἱ ὑπηρέτες τοῦ Κυρίου, ὁφείλουμε κατὰ τὰ πρότυπά Του νὰ δείξουμε ἔμπρακτη ἀγάπη καὶ νὰ ἀγκαλιάσουμε τοὺς χειμαζόμενους ἀδελφούς μας, τοὺς πεινασμένους καὶ τοὺς διψασμένους, τοὺς γυμνοὺς καὶ τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς φυλακισμέ-

νους καὶ τοὺς ἔνειτεμένους. Καθένας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς μας, ἀκόμη καὶ μέσα στὴν ἀπόλυτη ταπεινότητα καὶ πτωχεία ποὺ βιώνει καθημερινά, δὲν παύει νὰ ἀποτελεῖ ἔνα μοναδικὸ πρόσωπο, πλασμένο κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὅμοιωση τοῦ Θεοῦ, ποὺ χρήζει χεῖρα βοηθείας.

Ἡ Ἐκκλησία διὰ τῶν λειτουργῶν Τῆς ὀφείλει νὰ προσφέρει ἀπλόχερα ἀγάπη, νὰ σκέπει ὅλόθεομα μὲ στοργὴ καὶ θαλπωρὴ τὰ ἀπανταχοῦ δοκιμαζόμενα τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ παραμένει πιστὴ σ' αὐτὴ τὴν αἰώνια καὶ θεοπαράδοτη ἀρχὴ τῆς ἀγάπης. Ἐφάρμοζε καὶ ἐφαρμόζει, ὡς καθημερινὴ μεριμνα, τὸ εἰλικρινὲς καὶ ἀνιδιοτελὲς ἐνδιαφέρον Τῆς πρὸς τὸν «πλησίον», τὸν ὅποιο ὅχι μόνο στηρίζει στὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ ὑλικῶς ἀλλὰ ἀγωνίζεται καὶ γιὰ τὴ σωτηρία του μὲ τὴν λατρευτικὴ καὶ μυστηριακὴ ζωὴ παρέχοντας τὴν ἐν Χριστῷ ἐλπίδα. Ἡ ἀγάπη εἶναι γιὰ τὴν Ἐκκλησία ὑπαρκτικὸς τρόπος ζωῆς, εἶναι μίμηση τῆς κεφαλῆς Τῆς, τοῦ ἴδιου του Θεανθρώπου, ὁ ὅποιος στὴν ἀπειρονή ἀγάπη Του γιὰ τὸν ἀνθρώπο σήκωσε τὸν σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου καὶ μαζὶ ὅλες τὶς ἀμαρτίες τοῦ κόσμου. «Οπως κι Ἐκεῖνος ἔτοι κι ἡ Ἐκκλησία ἀναζητεῖ τοὺς ἀδυνάτους, τοὺς ἀναξιοπαθοῦντες, ὅσους γεύονται καθημερινὰ τὸ πικρὸ ποτήρι τῆς ἔνειτιᾶς, ὅσους βιώνουν τὴν ταπείνωση καὶ τὸν κοινωνικὸ ἀποκλεισμό. Πρώτη Ἐκείνη σπεύδει νὰ βοηθήσει τὸν δοκιμαζόμενο καὶ κακοπαθοῦντα ἀδελφό. Ἡ ἐκ μέρους Τῆς παροχὴ κάθε εἰδούς βοηθείας πρὸς τοὺς φτωχούς, ἡ προστασία τῶν ὁρφανῶν, ἡ περίθαλψη τῶν ἀσθενῶν, τῶν γερόντων καὶ τῶν ἀστέγων, ἡ ἀνακούφιση τῶν φυλακισμένων εἶναι ἐκφάνσεις αὐτῆς τῆς Θείας Ἅγαπης.

Παράλληλα, ἡ Ἐκκλησία ἀντιμετωπίζει τὶς προκλήσεις κάθε ἐποχῆς πάντοτε ἐνωμένη, καταθέτο-

ντας «έργω και ἀληθείᾳ» στὴν ἰστορική Τῆς πορεία τῇ σωστική Τῆς ἀλήθεια, εὐαγγελιζόμενη τὸν λόγο τῆς κεφαλῆς Τῆς, τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κατὰ καιροὺς λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ λειτουργοί Τῆς καλοῦνται ν' ἀπαντήσουν σὲ διάφορες παραμέτρους τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ σὲ ζητήματα ποὺ ἅπτονται τόσο τοῦ λειτουργικοῦ Τῆς βίου ὅσο καὶ τοῦ ποιμαντικοῦ Τῆς ἔργου, ὅπως, γιὰ παράδειγμα, ἡ ἐμφάνιση τοῦ ἵεροῦ αλήρου κατὰ τὶς ἐπιτελούμενες λατρευτικὲς πράξεις, ἡ γλώσσα στὴ λατρεία, ἡ ἐν πνεύματι Χριστοῦ ἀντιμετώπιση τῶν ἑτεροδόξων, ἡ ἀρωγὴ ὑπὲρ τῶν κοινωνικῶς ἀδυνάτων, ἢ ἄλλα θέματα ποιμαντικῆς φύσεως. Ἐλπίζω ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα καὶ οἱ προκλήσεις τῆς ἐποχῆς μας νὰ ἀναλυθοῦν διεξοδικὰ στὴ σημερινὴ ἡμερίδα ἀπὸ τοὺς διακεκρι-

μένους γιὰ τὴν προσφορά τους πρὸς τὴν Ἐκκλησία εἰσηγητές.

Ἄφοῦ λοιπὸν σᾶς εὐχαριστήσω ἐκ τῶν προτέρων γιὰ τὴν πολύτιμη καὶ γόνιμη συνεισφορά σας, θὰ ἥθελα νὰ σᾶς εὐχηθῶ καλὴ καὶ εὐλογημένη συνέχεια στὶς ἔργασίες τῆς Ἡμερίδας, τὴν ὅποια διοργανώνει ἡ Ιερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐλπίζοντας οἱ λόγοι ποὺ θὰ ἀκουστοῦν σήμερα νὰ πραγματωθοῦν σὲ ἐποικοδομητικὲς καὶ ψυχωφελεῖς πράξεις γιὰ ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, τόσο τοὺς λαϊκοὺς ὅσο καὶ τοὺς Κληρικούς.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Ο Αθηνῶν Ιερώνυμος

Γιὰ τὴν Παγκόσμια Ἡμέρα Περιβάλλοντος

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμου

(5.6.2010)

Ἡ περιβαλλοντικὴ κρίση ἀποτελεῖ ἔνα ἀπὸ τὰ κορυφαῖα προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ σύγχρονη ἀνθρωπότητα. Ἡ μείωση τῆς βιοποικιλότητας καὶ ἡ ἔξαφάνιση σημαντικοῦ ποσοστοῦ τῆς χλωρίδας καὶ τῆς πανίδας, ἡ ἀλόγιστη σπατάλη τῶν φυσικῶν πόρων καὶ ὅλα τὰ προβλήματα ποὺ αὐτὴ συνεπάγεται, ἡ ὀδυναμία ἵκανοποιητικῆς διαχείρισης τῶν ἀπορριμμάτων καὶ κυρίως οἱ οργανιστὲς κλιματικὲς ἀλλαγές, καταδεικνύουν τὴν κρισιμότητα τῆς κατάστασης. «Πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει» (Ρωμ. 8, 22).

Ο σύγχρονος ἀνθρωπος, ἔχει ἀντιληφθεῖ τὸ οἰκολογικὸ ἀδιέξοδο τῆς ἐποχῆς μας, καὶ ἔχει ἀρχίσει νὰ κινητοποιεῖται γιὰ τὴν ἀντιμετώπισή του. Τις τελευταῖες δεκαετίες εὐαισθητοποιήθηκε σὲ θέματα προστασίας τοῦ περιβάλλοντος. Παρόλα αὐτὰ οἱ προσπάθειες τόσο τῶν ἀρμοδίων φορέων, ὅσο καὶ τῆς Παγκόσμιας Κοινότητας συναντοῦν ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια, ἐπειδὴ διακυβεύονται ἰσχυρὰ συμφέροντα. Ἐτοι παρατηρεῖται ἀδυναμία συνεννόησης καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποτυχία τῶν διεθνῶν προσπαθειῶν ποὺ ἀφοροῦν στὸ περιβάλλον.

Ἡ οἰκολογικὴ κρίση καθιστᾶ ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη ἀλλαγῆς καὶ ἀναθεώρησης τῆς στάσης τοῦ κάθε ἀνθρώπου στὴ σχέση του μὲ τὸ περιβάλλον καὶ τὴν ἀναζήτηση τῶν βαθύτερων αἰτιῶν τῆς. Ἡ εὐλογία ποὺ ἔλαβε ὁ ἀνθρωπος ἀπὸ τὸν Θεό, ὡς ἡ κορωνίδα τῆς Δημιουργίας, «πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς» (Γεν. 1, 28), παρερμηνεύθηκε, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ διαμορφωθεῖ ἡ σημερινὴ κρίσιμη κατάσταση.

Ἡ ἀπληστία ὁδήγησε τὸν ἀνθρωπο τὸ μία ἀλόγιστη ἐκμετάλλευση τοῦ περιβάλλοντος. Ἡ ὑπερκαταναλωτικὴ του μανία τὸν ὁδήγησε νὰ λησμονήσει τὸ γεγονός ὅτι ἡ εὐημερία του ἔξαρταται ἀπὸ τὴ λελογισμένη χρήση τῆς Δημιουργίας.

Ἡ κρίση εἶναι πρωτίστως πνευματικὴ καὶ ἡθικὴ καὶ προκύπτει ἀπὸ τὰ πάθη τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ἐγωισμὸ καὶ τὴ φιλαυτία. Ὁμως ὁ ἀνθρωπος δὲν δοίστηκε καταναλωτὴς καὶ καταχραστής, ἀλλὰ οἰκονόμος, διαχειριστής καὶ Ἱερέας τῆς Δημιουργίας. Πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση πρέπει νὰ ἀναζητηθεῖ καὶ ἡ ἀλλαγὴ τῆς στάσης του πρὸς τὴν φύση καὶ νὰ συνδυαστεῖ μὲ δράση. Ἡ στροφὴ ἀπλῶς σὲ πιό «οἰκολογικές» πρακτικὲς χωρὶς μία οὐσιαστικὴ «καρδιακή» ἀλλαγή, εἶναι ἀνώφελη. Στὴ γλώσσα τῆς ἐκκλησίας, ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ ὄνομάζεται μετάνοια. Μετάνοια σημαίνει μία ὀλοκληρωτικὴ ἀλλαγὴ τῆς νοοτροπίας. Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἀλλάξουμε φιλικὰ τὸν τρόπο ποὺ σκεφτόμαστε γιὰ τὸν Θεό, τὴ Δημιουργία καὶ τοὺς συνανθρώπους μας.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀποτελεῖ οὔτε ἀκτιβιστικὴ δργάνωση, οὔτε περιβαλλοντικὸ σύλλογο, ἀλλὰ φορέα πνευματικῆς καθοδήγησης. Ἐτοι ἀπέναντι στὶς ἀπληστες ἐπιδιώξεις τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου γιὰ συνεχῶς αὐξανόμενο κέρδος καὶ εὐδαιμονία, προτείνει τὴν «εὐχαριστιακή», «λειτουργική» καὶ «ἀσκητική» χρήση τοῦ κόσμου, καλλιεργώντας ἓνα περιβαλλοντικὸ ἥθος, ποὺ βασίζεται στὶς ἀξίες τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸ Θεό, τὸν ἀνθρωπο καὶ ὅλη τὴν κτίση. Μέσα ἀπὸ ἔνα τέτοιο δρόμο μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ ἡ Ἀειφορία, ἡ οποία ἀποτελεῖ ζητούμενο τῆς ἐποχῆς μας.

Ἐτοι ἀκόμα καὶ ἡ παροῦσα οἰκονομικὴ κρίση θὰ μποροῦσε νὰ ἀποτελέσει μία εὐκαιρία γιὰ τὴν νίοθέτηση περιβαλλοντικοῦ ἥθους. Ἄς θεωρήσει ὁ καθένας μας τὸν ἑαυτό του συνυπεύθυνο γιὰ τὸν κόσμο ποὺ μᾶς ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεός κάνοντας πράξη τὸ «ἐργάζεσθαι καὶ φυλάσσειν» (Γεν. 2, 15).

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν,

‘Ο Ἀρχιεπίσκοπος

‘Ο Ἀθηνῶν Ιερώνυμος

Γιὰ τὴν Παγκόσμια Ἡμέρα κατὰ τῶν Ναρκωτικῶν

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερωνύμου

(23.6.2010)

Κάθε χρόνο τέτοια μέρα ή παγκόσμια κοινότητα νιώθει ἐπιτακτική τὴν ἀνάγκη νὰ ἀναφερθεῖ στὴν τρομερὴ μάστιγα, ποὺ κατατρέγει τὴν νεολαία μας καὶ ἀπειλεῖ τὴν φυσικὴ καὶ ψυχικὴ ἀκεραιότητα πολλῶν νέων ἀνθρώπων: τὰ ναρκωτικά. Εἶναι –ἢ μᾶλλον πρέπει νὰ εἶναι– ἡ σημερινὴ ἡμέρα μία τολμηρὴ ἀφορμὴ γιὰ εἰλικρινῆ αὐτοκριτικὴ ὅλων μας, γιὰ συνειδητοποίηση τῆς ἀνεπάρκειάς μας καὶ τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης γιὰ συνεργασία, γιὰ τὸν (ἐπανα)καθορισμὸ τῶν πνευματικῶν συντεταγμένων τῆς κοινωνίας μας καὶ τῆς παιδείας μας, γιὰ νὰ προτρέπουμε τοὺς νέους ἀνθρώπους σὲ αἰσιοδοξία καὶ ἀγωνιστικότητα, γιὰ νὰ μὴ διστάξουν στὴν ἀνάληψη εὐθυνῶν, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ποῦν θαρραλέα τὸ «ὅχι» σ' ἐκεῖνον ποὺ θὰ τοὺς προτείνει τὴν πρώτη ἐπαφὴ μὲ κάποια οὐσία ποὺ κρύβει τὸν θάνατο.

Εἶχα τὴν ἐξαιρετικὴ εὐκαιρία νὰ ἐπισκεφθῶ μία θεραπευτικὴ κοινότητα, ἐνῷ ἔτυχα καὶ τῆς ἐξαιρετικῆς τιμῆς νὰ μὲ συναντήσουν νέοι ἀνθρώποι ποὺ βρίσκονται στὸ στάδιο τῆς θεραπείας καὶ τῆς ἐπανένταξης.

Εἶδα βαθιὰ μέσα στὰ μάτια τῶν νέων αὐτῶν ἀνθρώπων τὴ δίψα νὰ ξαναβροῦν τὴ ζωὴ καὶ τὸ χαμόγελο, νὰ συναντηθοῦν καὶ πάλι μὲ τὴν καθημερινότητα ποὺ τοὺς προσπέρασε, εἶδα τὸν ὑπέροχο ἀγώνα τους ποὺ τοὺς κάνει νὰ βγαίνουν νικητές, τὴν τεράστια προσπάθειά τους νὰ ὑπερβοῦν τὴν ἐξάρτηση καὶ νὰ ξεπεράσουν τὸν ἔδιο τὸν ἔαυτό τους!

Ἐχω κρύψει βαθιὰ στὴν καρδιά μου τὰ λόγια τῆς Κωνσταντίνας: «Τώρα πιὰ νιώθω περήφανη, δυνατή, χαρούμενη.» Ἐχω προσπαθήσει πολὺ καὶ ξέρω πώς ἄν θέλω κάτι πολύ, μπορῶ νὰ τὰ καταφέρω. Εἶμαι γεμάτη ἐλπίδα γιὰ τὴ ζωὴ, ποὺ μὲ πε-

ριμένει μετὰ τὴν κοινότητα». Θὰ θυμᾶμαι πάντα τὴν εἰλικρίνεια τοῦ Σωτήροι: «Οσες φορὲς κι ἀν δοκίστηκα, ὑποσχέθηκα, ποτὲ δὲν σταμάτησα. Ἡρθε ὅμως ἡ στιγμὴ ποὺ ἔπρεπε νὰ διαλέξω: νὰ ξήσω ἢ νὰ πεθάνω! Ἡ ἐπιλογή μου ἦταν νὰ ξήσω καθαρός. Τώρα ἀνακαλύπτω ἔναν δλόκληρο, ὑπέροχο κόσμο μέσα μου, πραγματικό, ὅχι στὴ φαντασία μου. Στόχος μου εἶναι νὰ τὸν γνωρίσω ξανὰ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ καὶ νὰ ξήσω σ' αὐτόν». Καὶ θὰ διδάσκομαι πολλὰ ἀπὸ τὰ δακρυσμένα μάτια τοῦ Γιώργου ποὺ μοῦ εἶπε: «Νιώθω ἀπογοήτευση ὅχι μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό μου, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν κοινωνία ποὺ μὲ ἔσπρωξε στὴ δόση. Παιόνω δύναμη ἀπὸ μία μυστικὴ πηγὴ στὰ βάθη τοῦ εἶναι μου γιὰ νὰ συνεχίσω τὴν προσπάθειά μου νὰ μείνω καθαρός. Δὲν θέλω νὰ ξαναξήσω τὸ παραμύθι. Θέλω τὴ ζωὴ ποὺ μοῦ στέρησαν».

Συνοδοιπορῶ μὲ τὰ παιδιὰ αὐτά, ἀντιλαμβάνομαι τὸν ἀγώνα τους καὶ ἀναλογίζομαι τὶς εὐθύνες μας. Μπορεῖ ἄραγε μία ἐξαρτημένη κοινωνία νὰ διδάξει στοὺς νέους τὴν ἐλευθερία;

Ἡ ἐξάρτηση, ὅπως ἔχει λεχθεῖ, μπορεῖ ἐνδεχομένως καὶ νὰ εἶναι «μία ἐπανάσταση, μία ἀποτυχημένη ἐπανάσταση, μία διαμαρτυρία ποὺ δὲν βρῆκε ἀποδέκτες, μία προσπάθεια διαφυγῆς ἀπὸ πολλὰ ἀδιέξοδα, στὰ ὅποια ἐμεῖς πολλὲς φορὲς ὀδηγοῦμε τοὺς νέους ἀνθρώπους». Ἄδιέξοδα ποὺ ἔχουν νὰ κάνουν μὲ ἓνα κακὸ οἰκογενειακὸ κλίμα, μὲ ἓνα ἀποτυχημένο ἐκπαιδευτικὸ σύστημα ποὺ συνθλίβει τὴν προσωπικότητα καὶ τὰ ὄνειρα τῶν νέων, μὲ τὴν ὑποκρισία τῆς κοινωνίας μας καὶ περισσότερο ἐκεῖνων ποὺ ἔχουν τὴν εὐθύνη διαμόρφωσης τῶν κοινωνικῶν δομῶν, μὲ τὴν ἀνεπάρκεια καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας μας κάποιες φορές.

Θέλω νὰ πῶ σ' αὐτὰ τὰ παιδιά –ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλους– πὼς ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι γεμάτη ἀπὸ ἀσώτους καὶ καταταλαιπωρημένους νέους, ποὺ ὅχι μόνο ξαναβοῆκαν τὸ δρόμο τους, ἀλλὰ ἔφτασαν ἀκόμη καὶ στὴν ἁγιότητα. Ἡ ἐπιστροφή, ἡ μεταμόρφωση, ἡ μετάνοια: εἶναι τὰ συστατικά της ὁρθόδοξης πνευματικότητας.

Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα νιώθω τὴν ἀνάγκη νὰ ρωτήσω καὶ νὰ ἀναρωτηθῶ: Γιατί ἀκόμη τόση προκατάληψη ἀπέναντι στὸν Χριστὸ καὶ στὴν Ἐκκλησία; Αὐτὸς ὁ τόπος μοιάζει νὰ φοβᾶται νὰ μιλήσει στὰ παιδιά γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία, γιατὶ θέλει νὰ εἶναι «ἀξιοπρεπής» καὶ μοντέρνος! Καὶ οἱ νέοι μας τρυπιοῦνται καὶ παραδίδονται στὰ ναρκωτικὰ καὶ στὶς λογῆς-λογῆς ἐξαρτήσεις, στὶς γειτονιὲς τῶν μεγαλουπόλεων ἀλλὰ καὶ στὶς ἥρε-

μες πόλεις τῆς ἐπαρχίας μας, χωρὶς στόχους, ἀναζητώντας τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀγάπη, νιώθοντας ὅτι κανεὶς ποτὲ δὲν τοὺς πλησίασε, ὅτι κανεὶς ποτὲ δὲν νοιάστηκε ἀληθινὰ γι' αὐτούς. Παρὸτα τὰ λάθη καὶ τὶς ἀστοχίες μας, στὴν Ἐκκλησία εἴμαστε διαρκῶς ἔτοιμοι γιὰ νὰ ὑποδεχθοῦμε μαρρόθυμα καὶ μὲ ἔκδηλη χαρὰ τοὺς νέους ποὺ ἐπιστρέφουν, ἀναζητώντας νόημα ζωῆς, ἀναζητώντας τελικὰ αὐτὰ ποὺ τοὺς στερήσαμε. Ἐλᾶτε, οἱ μεγάλοι, νὰ συνεργαστοῦμε. Ἐλᾶτε, οἱ νέοι, νὰ μᾶς συγχωρήσετε. Κι ὅλοι μαζὶ νὰ πορευτοῦμε σ' ἕναν κόσμο χωρὶς ἐξαρτήσεις.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν

·Ο Άρχιεπίσκοπος
·Ο Αθηνῶν Ιερώνυμος

ΟΜΙΛΙΑΙ

Εἰσήγηση στὴν Ἐκτακτη Σύγκληση τῆς Ι.Σ.Ι.

Toῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμου

(21 Ιουνίου 2010)

Σεβασμώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Δὲν παρῆλθε μεγάλο χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τὴν πρόσφατη συνέλευση τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ιεραρχίας μας, ὅταν ἐλήφθη ἡ ἀπόφαση νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτηση ἐπὶ σειρᾶς Κανονισμῶν πού ἔξυπηρετοῦν τὴν διοίκηση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁργανισμοῦ καὶ νὰ ἐπανέλθουμε καὶ πάλι.

Πρὸ καιροῦ σὲ συνηθισμένη συζήτηση μὲ ἀδελφοὺς Ἀρχιερεῖς ὑπεστήριξα, ὅτι μολονότι ὁ ἐν χρήσει Καταστατικός μας Χάρτης εἶναι ἀπὸ τοὺς καλύτερους, ἵσως ἐπρεπε μερικὰ σημεῖα του νὰ τροποποιηθοῦν. Ἐμπειρος ἀδελφὸς ἀρχιερεὺς ἀντέτεινε, ὅτι, ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα βιαστικοὶ καὶ ὅτι ὁ ἴσχυων Νόμος 590/1977 περιέχει πολλὲς καὶ εὐρύτατες νομοθετικὲς ἔξουσιοδοτήσεις, τὶς ὅποιες ὀφείλουμε νὰ προσεγγίσουμε, νὰ μελετήσουμε καὶ νὰ τὶς ἀξιοποιήσουμε στὸ ἔπαχρο, πράγμα ποὺ ἔως σήμερα

φοβοῦμαι δὲ ἔχουμε πράξει σὲ πολλοὺς τομεῖς τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἄκομη πολλὲς ἀπὸ τὶς μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ωθούσεις μας ἔχουν ξεπερασθῆ πλέον ἀπὸ τὴν πρόσδοτο τῆς ἐθνικῆς ἢ τῆς εὐρωπαϊκῆς νομοθεσίας. Δὲν πρέπει νὰ παραβλέπουμε καὶ νὰ μὴν ἀξιοποιήσουμε περαιτέρω τὸ νομοθετικὸ κεκτημένο τοῦ Καταστατικοῦ μας Χάρτου, ποὺ δίδει περιθώριο ἐκφράσεως τῆς αὐτοδιοικήσεώς μας μὲ νομικὰ πλέον μέσα, μέσω δηλαδὴ Κανονισμῶν τῆς Δ.Ι.Σ. ἢ καὶ τῆς Ι.Σ.Ι.

Σήμερα, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, γι' αὐτὸ συνήλθαμε. Ὁ καθένας μας μὲ τὶς γνώσεις του, τὴν ἐμπειρία του καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του νὰ συμβάλῃ στὴν εὔρουθη πορεία τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων. Οἱ παρατηρήσεις ὅλων νὰ συζητηθοῦν καὶ νὰ συνεκπιμηθοῦν γιὰ νὰ ἔχουμε ἐνα γόνιμο ἀποτέλεσμα πρὸς ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας μας.

Εἰσήγηση ἐπὶ τῶν Κανονισμῶν

Toῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλασσῶν κ. Βασιλείου

(Ἐνώπιον τῆς ἐκτάκτου Συγκλήσεως τῆς Ιερᾶς Συνόδου
τῆς Ιεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
22 Ιουνίου 2010)

**Μακαριώτατε Πρόεδρε,
Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Σύνεδροι,**

Ἄποφάσει τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου ἀνέλαβον τὸ καθῆκον διατυπώσεως εἰσηγήσεως ἐνώπιον τῆς Σεπτῆς Ιεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν Κανονισμῶν:

1. «Διεύθυνσις Δημοσιονομικοῦ Ἐλέγχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Κωδικοποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ λειτουργίας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας Οἰκονομικῶν (E.K.Y.O.)».

3. «Περὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ’ ἀριθμ. 165/2005 Κανονισμοῦ πρὸς σύστασιν ὁργανικῶν θέσεων παρὰ τῇ Διευθύνσει Ναοδομίας τῆς E.K.Y.O.».

Οἱ κανονισμοὶ μετὰ ἀπὸ προσθῆκες καὶ διορθώσεις, τὶς ὅποιες πρότειναν οἱ Σεβ. Μητροπολῖτες Ἡλείας καὶ Καστορίας καὶ ἡ Δ.Ε. τῆς E.K.Y.O. πρὸ τῆς παρούσης Συνόδου τῆς Ιεραρχίας καὶ τὶς ὅποιες ἐνέκρινε ἡ Δ.Ι.Σ. στὶς 6.5.2010, παρουσιάζονται μὲ ὀλίγες προτεινόμενες προσθῆκες ἐν συντομίᾳ κατωτέρω:

1. Κανονισμὸς Διευθύνσεως Δημοσιονομικοῦ Ἐλέγχου

I. Ως πρὸς τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ Κανονισμοῦ

Ο Κανονισμὸς δημιουργεῖ δύο τμήματα οἰκονομικοῦ ἐλέγχου στὴν δομὴ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὅποια ἀντικαθιστοῦν τὴν Ἀνωτάτη Ἐλεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν Γενικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρηση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ συγχωνεύουν τὶς ἀρμοδιότητές τους σὲ μία Διεύθυνση ὑπὸ τὴν εὐθύνη τῆς Ιερᾶς Συνόδου.

”Ηδη ἡ ἀπόφαση 196/2010 τῆς Ὀλομέλειας τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἀνεγνώρισε ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἀπὸ τὸ ἀριθμὸ 46 παρ. 2 τοῦ Καταστατικοῦ της Χάρτη τὴν ἐξουσιοδότηση νὰ θεσπίσει δικούς Της κανόνες δημοσίου λογιστικοῦ, στοὺς ὅποιους περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀσκηση διαχειριστικῶν ἐλέγχων κατὰ παρέκκλιση μάλιστα τοῦ κοινοῦ δικαίου. Ἐπιπλέον μὲ τὶς ἀποφάσεις 777/2001 καὶ 2713/2005 τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (Ἐπιτροπῆς Ἀναστολῶν καὶ Γ’ Τμήματος ἀντίστοιχα) ἀναγνωρίσθηκε ὡς ἐντὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἐφαρμόσθηκε ἀπὸ τὸ Δικαστήριο ὃ μέχρι σήμερα ἰσχύων Κανονισμὸς 163/2004 (περὶ Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεώρησεως), κατὰ τὸ μέρος του ποὺ ἐπέτρεπε τὴν ἀσκηση οἰκονομικοῦ ἐλέγχου σὲ νομικὰ πρόσωπα ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (π.χ. Μονές). Ἐπομένως ἔχει ἐπιλυθεῖ ἀπὸ τὰ διοικητικὰ δικαστήρια ἡ ἀμφιβολία ἐὰν ἡ Ιερὰ Σύνοδος ἔχει ἀπὸ τὸ ἀριθμὸ 46 παρ. 2 τοῦ ν. 590/1977 νομοθετικὴ ἐξουσιοδότηση γιὰ νὰ θεσπίζει διαδικασίες καὶ νὰ ρυθμίζει ζητήματα διαχειριστικοῦ ἐλέγχου, διαχειρίσεως κ.λπ. τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ὅχι μόνο τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τῶν Μητροπόλεων, Μονῶν κ.λπ.

Ἐξ ἄλλου ὁ διαχειριστικὸς ἐλέγχος σὲ ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα ἐκτὸς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δὲν ἀποτελεῖ καινοτομία τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἀλλὰ εἶχε προβλεφθεῖ γιὰ πρότη φορὰ μὲ τὸν Κανονισμὸ 163/2004 (Γενικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρηση). Ρητῶς προβλέπεται πλέον ὅτι ὁ ἐλεγκτής, ὁ ὅποιος τῇ αἰτήσει τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου ἐπιλαμβάνεται τοῦ ἐλέγχου σὲ μὰ Τερψιθεά Μητρόπολη, Μονὴ κ.λπ. κα-

θίσταται δραγανο βοηθητικό του Μητροπολίτη, καὶ ἀπαγορεύεται νὰ ἀνακοινώνει τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐλέγχου του πρὸς τὴν Διαιρῆ Ιερὰ Σύνοδο.

Μὲ τὸν παρόντα Κανονισμὸ δλοκληρώνεται ἡ διαδικασία ἀνεξαρτητοποιήσεως τοῦ θεσμοῦ τοῦ διαχειριστικοῦ ἐλέγχου ἀπὸ τὴν εὐθύνη τῆς Ε.Κ.-Y.O.:

Ὑπενθυμίζεται ὅτι κατὰ τὸν Κανονισμὸ 100/19-98 ἡ Ε.Κ.Υ.Ο. ἀσκοῦσε καὶ τὸν προληπτικὸ ἄλλὰ καὶ τὸν καταστατικὸ οἰκονομικὸ ἐλέγχο ἐπὶ τῶν δαπανῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Μὲ τὸν Κανονισμὸ 158/2003 παρέμεινε ὑπὸ τὴν εὐθύνη τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. ὁ προληπτικὸς ἐλέγχος τῶν δαπανῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ ὁ καταστατικὸς ἐλέγχος ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἄλλὰ καὶ τῶν ὑπολοίπων ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων (Μητροπόλεων, Μονῶν κ.λπ.) ὑπήχθη σὲ ὑπηρεσία ἐποπτευόμενη ἀπὸ τὴν Δ.Ι.Σ. τῆς Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως. Τώρα πλέον καὶ ὁ προληπτικὸς ἐλέγχος ἀποσπᾶται ἀπὸ τὴν Ε.Κ.Υ.Ο. καὶ ὑπάγεται στὴν Δ.Ι.Σ., ἀποτελώντας τό ἔνα ἀπὸ τὰ δύο καθήκοντα τῆς συνιστωμένης Διευθύνσεως Δημοσιονομικοῦ Ἐλέγχου. Ἀπὸ τὸν λόγο αὐτὸ ἐξηγεῖται ὅτι ὁ Διευθυντὴς καὶ οἱ ἐλεγκτὲς προτείνονται ἀπὸ τὴν Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. πρὸς τὴν Δ.Ι.Σ. χωρὶς καμία δέσμευση τῆς τελευταίας ἀπὸ τὴν εἰσήγηση τῆς Ε.Κ.Υ.Ο., μὲ τὸ δεδομένο ὅτι μέχρι τώρα ἥταν ἀντικείμενο ἀρμοδιότητας τῆς EKYO καὶ ἐπιπλέον ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ ἔχει τὴν τεχνορατικὴ γνώση, ὥστε νὰ εἰσηγηθεῖ τὴν ἐπιλογὴ τῶν κατάλληλων προσώπων γιὰ τὴν ἀσκηση διαχειριστικῶν ἐλέγχων. Ἀπὸ ἐκεὶ καὶ ἔπειτα οἱ ἐλεγκτὲς ἴεραρχικὰ καὶ πειθαρχικὰ ὑπάγονται στὴν Διαιρῆ Ιερὰ Σύνοδο καὶ ὄφείλουν ὅπως ὅλοι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ὑπάλληλοι νὰ ἐπιδεικνύουν πίστη στὴν προϊσταμένη τους ἀρχὴ καὶ ἀμεροληψία κατὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν ἀνατεθειμένων καθηκόντων τους.

II. Ρυθμίσεις

A. Τμῆμα Προληπτικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἐλέγχου, τὸ ὅποιο ἐλέγχει προληπτικῶς ὅλες (καὶ ὅχι μόνο ἄνω τῶν 300.000 Εὐρώ ὅπως προβλεπόταν ἔως σήμερα) τὶς δαπάνες καὶ ἔσοδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πρὸιν οἱ σχετικὲς αἵτησεις, εἰση-

γήσεις, συμφωνίες (οἱ ὅποιες συνεπάγονται ἔσοδα ἢ ἔξοδα) εἰσαχθοῦν πρὸς ἐγκριση στὴν Δ.Ι.Σ. ἡ στὴν Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τῆς Ε.Κ.Υ.Ο., στὸν Πρόεδρο τῆς Δ.Ε. ἢ τὸν Γενικὸ Διευθυντή, ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ.

Ἐπιπλέον ἐλέγχει προληπτικῶς καὶ συμβάσεις ἀξίας ἄνω τῶν 500.000 Εὐρώ, ποὺ πρόκειται νὰ συνάψουν τὰ νομικὰ πρόσωπα ποὺ ὑπάγονται στὴν ἐποπτεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Διορθόδοξο Κέντρο κ.λπ.), ἀρμοδιότητα ποὺ δὲν ὑπῆρχε ἔως σήμερα.

Τὸ Τμῆμα αὐτὸ ἀντικαθιστᾶ τὴν πολυμελῇ Ἀνωτάτῃ Ἐλεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Α.Ε.Ε.Ε.Ε.), ἡ ὅποια μέχρι σήμερα συνεδρίαζε σπανίως καὶ συγκροτεῖτο ἀπὸ πρόσωπα κατόχους τίτλων καὶ δημοσίων ἀξιωμάτων (συνταξιούχους δικαστές, καθηγητὲς πανεπιστημίου κ.λπ.), καὶ στελεχώνεται μὲ εἰδικοὺς ἐπιστήμονες-ἐλεγκτές, οἱ ὅποιοι θά ἀσκοῦν καθημερινῶς καὶ ἐπισταμένως λεπτομερὲς ἐλεγκτικὸ ἔργο ἐπὶ τῆς νομιμότητας καὶ κανονικότητας τοῦ περιεχομένου τῶν σχετικῶν φακέλλων καὶ θὰ μποροῦν νὰ ζητοῦν διευκρινίσεις καὶ συμπληρώσεις, πρίν ἀχθοῦν πρὸς ἐγκριση στὴν Δ.Ι.Σ. ἢ τὴν Δ.Ε. τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. στὸν Πρόεδρο τῆς Δ.Ε. ἢ τὸν Γενικὸ Διευθυντή.

Ἐπιπλέον, τὸ Τμῆμα Προληπτικοῦ Ἐλέγχου ἔχει καθαρὰ γνωμοδοτικοῦ χαρακτῆρα ἔξουσίες καὶ γνωμοδοτεῖ γιὰ κάθε οἰκονομικῆς φύσεως ζήτημα πρὸς τὴν Δ.Ι.Σ. Ἀντίθετα στὸν Κανονισμὸ λειτουργίας τῆς Ἀνωτάτης Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ ἀριθμ. 152/2002 (ἀριθμοὶ 4 παρ. 1), εἶχαν προστεθεῖ διὰ τοῦ Κανονισμοῦ ὑπὸ ἀριθμ. 166/2005 ρυθμίσεις ὑπὸ διατύπωση, ἡ ὅποια παρεῖχε τὴν ἐντύπωση ὅτι ἡ Α.Ε.Ε.Ε.Ε. ἀσκοῦσε ὅχι γνωμοδοτική, ἀλλὰ ἀποφασιστικὴ ἔξουσία ἐπὶ τῶν συμβάσεων ποὺ ἥλεγχε (ἄνω τῶν 300.000 Εὐρώ) χωρὶς νὰ προβλέπει ὅτι ἡ Δ.Ι.Σ. μποροῦσε νὰ ἀποκλίνει τῆς γνώμης τῆς Α.Ε.Ε.Ε.Ε., γεγονὸς ποὺ καθιστοῦσε τὴν Α.Ε.Ε.Ε.Ε. κατ’ ἀποτέλεσμα ὅργανο ἴεραρχικῶς ἀνώτερο τῆς Διαιρούσ Ιερᾶς Συνόδου ἐντὸς τῆς διοικητικῆς δομῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ παράβαση τῶν Ιερῶν Κανόνων, τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη καὶ τῶν προβλέψεων τοῦ συνταγματικῶς κατοχυρωμένου στὸ σημεῖο αὐτὸ Πατριαρχικοῦ Τόμου τοῦ ἔτους 1850.

Με τὸν προτεινόμενο Κανονισμὸν ἡ Δ.Ι.Σ. δύναται νὰ ἀποκλίνει τῆς τυχὸν θετικῆς ἢ ἀρνητικῆς γνώμης τοῦ Τμήματος Προληπτικοῦ Ἐλέγχου ἐφ' ὅσον αἰτιολογεῖ εἰδικῶς τὴν ἀποκλίνουσα Ἀπόφασή Της. Η ἀρχὴ αὐτὴ ἰσχύει γενικότερα σὲ ὅλο τὸν δημόσιο τομέα κατὰ τὸ ἄρθρο 20 παρ. 2 ἐδάφ. 2 τοῦ Κώδικα Διοικητικῆς Διαδικασίας (ν. 2690/1999).

Ἐπιπλέον, ἐπειδὴ ἔχουν ἐντοπισθεῖ ἀπὸ συστάσεως τῆς Α.Ε.Ε.Ε. ἔως σήμερα συμβάσεις ἀξίας ἄνω τῶν 300.000 Εὐρώ (ἐκποιήσεις ἀκινήτων, ἀγορὲς μετοχῶν, συμβάσεις τραπεζικῶν δανείων κ.λπ.), οἱ ὅποιες δὲν εἶχαν πρὸ τῆς συνάψεως τους ἀποσταλεῖ πρὸς ἔγκριση στὴν Α.Ε.Ε.Ε., ἀντιμετωπίζεται θεραπευτικῶς τὸ ζήτημα μὲ μεταβατικὴ διάταξη τοῦ Κανονισμοῦ καὶ προβλέπεται ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἐλλάδος δεσμεύεται ἀπὸ τὶς συμβάσεις αὐτές, τὶς ὅποιες θεωρεῖ ἔγκυρες.

B. Τμῆμα Καταστατικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἐλέγχου, τὸ ὅποιο ἐλέγχει καταστατικῶς τὴν διαχείριση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, ἄλλες δὲ Μητροπόλεις καὶ Μονὲς ἢ Ἐνορίες ἢ «θυγατρικά» τους νομικὰ πρόσωπα μόνον κατ' αἵτησιν τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου ἢ τοῦ Διοικητικοῦ τους Συμβουλίου, ἐνῷ καταργεῖται ἡ παλαιότερη πρόβλεψη τοῦ καταργούμενου Κανονισμοῦ Ἐκκλησιαστικῆς Γενικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως (163/2004) ὅτι τὸ πόρισμα ἀνακοινώνεται στὸν Πρόεδρο τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ στὴν Δ.Ι.Σ.

Σκοπὸς τοῦ Κανονισμοῦ εἶναι οἱ ἐλεγκτὲς νὰ παρέχουν βοήθεια καὶ στὸν ἐπιχώριο Μητροπολίτη γιὰ τὴν ὁρθὴ δημοσιονομικὴ διαχείριση τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων τῆς ἐπαρχίας του. Στὴν περίπτωση αὐτὴ καθίστανται κατ' οὓσιαν ὅργανα τοῦ ἐντολέως Μητροπολίτου, ὁ ὅποιος ἐξήτησε τὴν διενέργεια ἐλέγχου. Η παλαιότερη πρόβλεψη τοῦ Κανονισμοῦ Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως ὑπ' ἀριθμ. 163/2004 (ἄρθρο 3 περιπτ. ε') ὅτι λαμβάνει ἀκόμα καὶ γιὰ τὶς λοιπὲς ἐκκλησιαστικὲς διαχειρίσεις (δηλ. ἀκόμα γιὰ τὶς Ι. Μητροπόλεις, Ι. Μονὲς ἢ Ἐνορίες κ.λπ.) γνώση τοῦ πορίσματος πέραν τοῦ αἰτήσαντος τὸν ἐλέγχο ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου, ἡ Δ.Ι.Σ. καὶ ὁ Μακ. Πρόεδρος Αὐτῆς ἔρχεται σὲ ἀντίθεση πρὸς τὸν Ιεροὺς Κανόνες, τὸν Καταστατικὸ Χάρτη καὶ τὸν Πατριαρχικὸ Τό-

μο τοῦ ἔτους 1850, καθ' ὅσον ἡ Δ.Ι.Σ. ἡ ὁ Πρόεδρος Αὐτῆς δέν ἀσκοῦν «ἐποπτεία» ἢ «ἔλεγχο» ἐπὶ τῶν Ι. Μητροπόλεων, ἀλλὰ ἀντιστρόφως οἱ Μητροπολῖτες τῆς ἐν Ἐλλάδι Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἔχουν δικαίωμα καὶ καθῆκον συμμετοχῆς στὰ ὄργανα διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος (τὴν Δ.Ι.Σ. καὶ τὴν Ι.Σ.Ι.) χωρὶς νὰ ὑπάγονται στὶς ὁδηγίες τους περὶ τοῦ τρόπου διαποιμάνσεως τῶν ἐπαρχιῶν τους.

Ο προτεινόμενος Κανονισμὸς διαπνέεται ἀπὸ τὴν κανονικὴ ἀρχὴ ὅτι ὁριο καὶ ἀπαράβατη ἀρχὴ γιὰ παντοειδεῖς παρεμβάσεις ὁργάνου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος σὲ ζητήματα εὐθύνης τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου εἶναι ἡ προηγούμενη συναίνεση τοῦ τελευταίου, ἡ ὅποια πρέπει νὰ δίδεται ορητῶς καὶ δὲν τεκμαίρεται ὡς ὑπάρχουσα ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Μητροπολίτης ἐψήφισε Κανονισμό, ὁ ὅποιος σὲ γενικὸ πλαίσιο παρέχει γιὰ ζητήματα τῆς ἐπαρχίας τοῦ κάθε Μητροπολίτου ὑπερεξουσίες στὴν Δ.Ι.Σ. ἡ στὸν Πρόεδρο Αὐτῆς.

Καθίσταται λοιπὸν σαφὲς ὅτι τὸ Τμῆμα καταστατικοῦ ἐλέγχου, εἶναι ὅργανο μὲν τῆς Ιερᾶς Συνόδου, τὸ ὅποιο (πέραν τῆς ἀσκήσεως καθηκόντων ἐλέγχου ἐντός τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος) μπορεῖ νά παρέχει καὶ ἐλεγκτικὸ ἔργο ὡς ἀρωγὸς τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου, ἐφ' ὅσον ἐκεῖνος τὸ ζητεῖ, γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ διαχειριστικῶν προβλημάτων, τὴν ὑπόδειξη λύσεων καὶ βεβαίως τὴν ἐκδοση τακαλογιστικῶν πράξεων κατὰ τοῦ ὑπόλογου ὑπαλλήλου ἢ στελέχους, ἐφ' ὅσον ἐντοπίσει διαχειριστικὸ ἔλλειμμα, γιὰ τὸ ὅποιο εὐθύνεται ὁ καταλογιζόμενος (ἡ πράξη καταλογισμοῦ θὰ ἐκδίδεται καὶ αὐτὴ μετὰ ἀπὸ προηγούμενη ἄδεια τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ἐὰν δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν ἐκδώσει ὁ ἴδιος βασιζόμενος στὸ πόρισμα τῶν ἐλεγκτῶν). Στὸ πλαίσιο αὐτό, ἡ ἐνημέρωση τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ τοῦ Μακ. Προέδρου γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐλέγχων εἶναι ἱκανὴ νὰ δημιουργήσει στρεβλώσεις καὶ νὰ ἐκτρέψει τὸ Τμῆμα Ἐλέγχου τῆς ἀληθίους ἀποστολῆς του, οὕτε δὲ ἐξυπηρετεῖ τοὺς παραπάνω σκοπούς, καθὼς μόνον ὁ κυρίαρχος Ἀρχιερεὺς εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν δημοσιονομικὴ εὐταξία τῆς Μητροπόλεως του, τῶν Μονῶν καὶ Ἐνοριῶν τῆς ἐπαρχίας του. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τὸ Τμῆμα Ἐλέγχου διενεργεῖ

έλεγχο σε Μητρόπολη ένεργει κατά παραγγελία και ώς δργανο του οίκειου Μητροπολίτη, έχει δὲ γιὰ τὸν σκοπὸν ἐπιπλέον καταργηθεῖ στὸν προτεινόμενο Κανονισμὸν ἡ παλαιότερη πρόβλεψη ὅτι «διὰ πᾶν θέμα τῆς Ἐπιθεωρήσεως» (ἀρθρο 9 ὑπὸ ἀριθμ. 163/2004 Κανονισμοῦ Γεν. Οίκον. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιθεωρήσεως), δηλαδὴ ἀκόμα καὶ ἀνάφορα Ἱ. Μητρόπολη, τῆς ὅποιας ὁ Ποιμενάρχης ἔξητησε τὴν διενέργεια ἐλέγχου στὴν ἐπαρχίᾳ τῆς, ἀποφασίζει ὁ Μακ. Πρόεδρος καὶ ἡ Δ.Ι.Σ.

Τέλος, τόσο στὸν προτεινόμενο Κανονισμὸν δημοσίου λογιστικοῦ ὅσο καὶ στὸν παρόντα Κανονισμὸν ἔχει ἀποκατασταθεῖ ἔνα ἀκόμη σοβαρὸν σφάλμα: τὴν ἔξουσία νὰ ἐκδίδουν καταλογιστικὴ πράξη καὶ νὰ ἀναζητοῦν ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους ἡ στελέχη τους χρηματικὰ ποσά, ἀξίες, κ.λπ., ἔχουν ὅχι μόνον οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἐλεγκτές (ὅπως προέβλεπε ὁ Κανονισμὸς 163/2004, ἀλλά) καὶ τὰ δργανα διοικήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων γιὰ τὰ ἐλλείμματα, ποὺ ἐντοπίζουν τὰ ἴδια ἡ ἐντοπίζονται ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἐλεγκτές στὴν διαχείρισή τους.

Ἡ δυνατότητα αὐτὴ εἶναι σύμφυτη μὲ τὴν ἔξουσία διοικήσεως καὶ ἐγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν οἰκείων νομικῶν προσώπων (καλεῖται ἀρμοδιότητα «διατάκτη») καὶ προβλεπόταν στὸν Κανονισμὸς 100/1998 (ἀρθρο 19). Ὁ Κανονισμὸς 158/2003 προέβλεψε στὸ ἄρθρο 31 ὅτι ἡ ἔξουσία αὐτὴ θὰ καταργηθεῖ μόλις ἐκδοθεῖ εἰδικὸς Κανονισμὸς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιθεωρήσεως (δηλ. ὁ 163/2004). Πράγματι, παρανόμως καταργήθηκε ἡ ἔξουσία καταλογισμοῦ γιὰ τὰ δργανα διοικήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ν.π.δ.δ. ἀπὸ τὸν Κανονισμὸς 163/2004, ὁ ὅποιος δὲν ἐπανέλαβε τὴν ἀρμοδιότητα αὐτὴ γιὰ τὴ Δ.Ι.Σ., τὸν Μητροπολίτη κ.λπ. καὶ καθιστοῦσε ἀποκλειστικὰ ἀρμοδίους γιὰ τὸν καταλογισμὸ διαπιστούμενων ἐλλείμματων τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Ἐπιθεωρήτες κατὰ πλήρη παραγκωνισμὸ τῆς ἴδιας τῆς Δ.Ι.Σ. (σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἐλλάδος), τῶν Μητροπολιτῶν (σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὶς Ἱ. Μητροπόλεις), τῶν Ἡγουμενοσυμβουλίων (σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὶς Ἱ. Μονές).

Μὲ βάση τὸν προτεινόμενο Κανονισμό, τὸ δργανο διοικήσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ν.π.δ.δ. μπορεῖ (παράλληλα μὲ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἐλεγκτές, τὴν συνδρομὴ τῶν ὅποιων δύναται νὰ ζητήσει) νὰ

έλέγξει καὶ καταλογίσει ἐλλείμματα ποὺ ἐντοπίζει στὴν διαχείριση τοῦ νομικοῦ προσώπου ἡ καὶ στὰ ἐλεγχόμενα (ὑπὸ τὶς προϋποθέσεις ποὺ ὅριζει ὁ Κανονισμός) ἀπὸ τὸ ἴδιο ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου (π.χ. σὲ μιὰ ἀστικὴ ἐταιρεία, στὴν ὅποια εἶναι ἐταῖρος ἡ Ἱ. Μητρόπολη). Μὲ τὸ παρὸν σύστημα εἶναι δυνατὸ νὰ ἀσκεῖ οἰκονομικὸ ἐλέγχο καὶ κυρίως νὰ ζητεῖ τὴν ἀποκατάσταση ἐλλείμματων (διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἐλλείποντος χρηματικοῦ ποσοῦ) καὶ τὸ διοικοῦν δργανο τοῦ νομικοῦ προσώπου (ἡ Δ.Ι.Σ., ὁ Μητροπολίτης κ.λπ.) καὶ ἐφ' ὅσον ζητεῖ τὴν συνδρομὴ τους οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἐλεγκτές.

2. Κωδικοποιημένος Κανονισμὸς EKYO

I. Ως πρὸς τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ Κανονισμοῦ

Γιὰ τὴν λειτουργία τῆς EKYO ἔχουν δημοσιευθεῖ τρεῖς φορὲς Κανονισμοί.

Πρῶτον ὁ Κανονισμὸς 100/1998 στὸ ΦΕΚ Α' 261/20.11.1998 καὶ

Δεύτερον ὁ Κανονισμὸς 158/2003 δύο φορὲς στὸ ΦΕΚ Α' 290/18.12.2003 καὶ στὸ ΦΕΚ Α' 249/7.10.2005,

χωρὶς οἱ παραπάνω Κανονισμοὶ νὰ ἔχουν κωδικοποιηθεῖ σὲ ἔνα ἐνιαῖο κείμενο καὶ χωρὶς ὁ Κανονισμὸς 158/2003 νὰ εἰσαγάγει διατάξεις ἐντὸς τοῦ κείμενου τοῦ Κανονισμοῦ 100/1998, παρότι καλεῖται στὸν τίτλο του «Τροποποίηση καὶ συμπλήρωση τοῦ 100/1998 Κανονισμοῦ...». Ἔτσι εἴχαμε σὲ παράλληλη ἴσχὺ δύο Κανονισμοὺς τῆς EKYO τὸν 100/1998 καὶ τὸν 158/2003 χωρὶς ὁ νεώτερος νὰ καταργεῖ ωρτῶς τὸν παλαιότερο, ἀλλὰ καὶ χωρὶς ὁ παλαιότερος νὰ ἐπικαλύπτεται ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ νεώτερου Κανονισμοῦ ὡς πρὸς ὅλα τὰ θέματα ποὺ ρύθμιζαν οἱ διατάξεις του.

II. Ρυθμίσεις

Τὴν λοιπὸν ἀνάγκη ὥστε μὲ τὸν προτεινόμενο Κανονισμὸ νά:

– κωδικοποιοῦνται οἱ ὑπάρχουσες περὶ E.K.Y.O. διατάξεις σὲ ἐνιαῖο κείμενο

– εἰσαχθοῦν νέες ωρμίσεις, εἰδικότερα:

(Διαφοροποιήσεις σὲ σχέση μὲ τὸν Κανονισμὸ 100/1998 καὶ 158/2003)

1. Συμπληρώνονται ποσοτικοὶ περιορισμοὶ στὶς

άρμοδιότητες της Διοικούσας Έπιτροπής της Ε.Κ.Υ.Ο., οι οποίοι δὲν ύπηρχαν μέχρι σήμερα στον Κανονισμό της 100/1998 καὶ 158/2003.

– Η Δ.Ε. ἔως τώρα ἦταν ἀρμόδια νὰ συντάσσει καὶ νὰ ἐγκρίνει προκηρύξεις γιὰ κάθε ἔργο, προμήθεια καὶ παρεχόμενη ύπηρεσία πρὸς τὴν Ἐκκλησία της Ἑλλάδος ἀνεξαρτήτως ἀξίας προϋπολογισμοῦ, ἐνῶ πλέον θεσπίζεται ὅριο 500.000 εὐρώ (ἄρθρο 8 παρ. 3).

– Απαιτεῖται αὐξημένη πλειοψηφία της Διοικούσας Έπιτροπής γιὰ ἐγκριση ἐπιχορηγήσεων ἔως 50.000 εὐρώ σὲ Μητροπόλεις καὶ Μονὲς χωρὶς τὴν ἐγκριση της Δ.Ι.Σ. (ἔως σήμερα ἦταν 10.000 εὐρώ). Ασφαλῶς καὶ ἡ Δ.Ι.Σ. ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχει ἀρμοδιότητα γιὰ ἀντίστοιχες ἐπιχορηγήσεις εἴτε ἄνω εἴτε κάτω τοῦ ὅρίου τῶν 50.000 εὐρώ (ἄρθρο 7 παρ. 3).

– Απαιτεῖται ἐπίσης αὐξημένη πλειοψηφία γιὰ τὴν μείωση ἡ διατήρηση σταθεροῦ μισθώματος γιὰ χρονικὸ διάστημα ἄνω τῶν τριῶν ἐτῶν (ἄρθρο 7 παρ. 3).

– Η Δ.Ε. καθίσταται ἀρμόδια γιὰ μισθώσεις μηνιαίου μισθώματος ἔως 10.000 εὐρώ (ἔως σήμερα ἦταν ἀρμόδια γιὰ μισθώματα ἔως 5.000 εὐρώ) (ἄρθρο 7 παρ. 3).

– Ἐπίσης ἔνω μέχρι σήμερα ἡ Διοικούσα Έπιτροπὴ ἦταν ἀρμόδια, ἀνεξαρτήτως ἀξίας, περὶ κάθε εἰδούς δικαστικῶν καὶ ἔξωδίκων συμβιβασμῶν, διαιτησίας, παραιτήσεων ἀπὸ δικαίωμα ἀγωγῆς ἢ ἔνδικα μέσα, ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἐν γένει ἐκκλησιαστικὴ περιουσία τίθεται πλέον ποσοτικὸ ὅριο 500.000 εὐρώ, ἄνω τοῦ ὅρίου ἀπαιτεῖται ἡ ἐγκριση της Δ.Ι.Σ.

– Η Διοικούσα Έπιτροπὴ ἐγκρίνει τὶς δαπάνες ποσῶν ἀπὸ πενήντα χιλιάδες εὐρώ (50.000,00 €) ἔως ἑκατὸ χιλιάδες εὐρώ (100.000,00 €) - ἀντὶ τῶν 20.000 ἔως 50.000 πού ἰσχυε ἔως σήμερα.

– Στὴν θέση τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ της Ε.Κ.-Υ.Ο. μπορεῖ νὰ διοισθεῖ Ἀρχιερεύς (ἄρθρο 10 παρ. 2).

– Στὶς ἀρμοδιότητες τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ της ΕΚΥΟ μεταβάλλεται τὸ ποσοτικὸ ὅριο γιὰ ἐγκριση δαπανῶν ἀπὸ 10.000 εὐρώ σὲ 20.000 εὐρώ.

– Καταργεῖται τὸ Γραφεῖο Ἐσωτερικοῦ Ἐλέγχου (ἄρθρο 21 Κανονισμοῦ 158/2003), διότι μὲ τὸν

Κανονισμὸ Δημοσιονομικοῦ Ἐλέγχου ἵδρυθηκε τὸ Τμῆμα προληπτικοῦ Ἐλέγχου, τὸ οποῖο ἔχει ἀναλάβει τὶς ἀρμοδιότητές του. Ἐπομένως ὁ προληπτικὸς Ἐλέγχος τῶν δαπανῶν τοῦ νομικοῦ προσώπου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος ἐνῶ μέχρι σήμερα ἀνήκε στὴν ΕΚΥΟ, πλέον μετατίθεται ὡς ἀρμοδιότητα στὴν Διεύθυνση Δημοσιονομικοῦ Ἐλέγχου ποὺ ὑπάγεται ἱεραρχικὰ στὴν Δ.Ι.Σ.

– Πρὸς ἔξοικονόμηση δαπανῶν καὶ προσωπικοῦ ἐνοποιοῦνται ἡ Γραμματεία Διοικούσας Έπιτροπῆς, τὸ Γραφεῖο Προγραμματισμοῦ καὶ τὸ Γραφεῖο Δημοσίων Σχέσεων ὑπὸ ἐνιαῖο Γραφεῖο.

– Συμπληρώνεται μιὰ σειρὰ διατάξεων γιὰ τὸ κεφαλαιῶδες ζήτημα τῶν ἀρμοδιοτήτων της Ναοδομίας τῆς Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος, ἡ οποία πλέον καθίσταται Διεύθυνση καὶ ἀποκτᾶ καὶ ἀρμοδιότητες «μελετητικοῦ γραφείου» της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος.

‘Η Διεύθυνση διαρρόωνται σὲ Τμῆμα ἐκπονήσεως μελετῶν καὶ ἐκδόσεως ἀδειῶν, σὲ Τμῆμα ἐλέγχου κατασκευῶν καὶ σὲ Τμῆμα προδιαγραφῶν, προτύπων, παραδοσιακῶν κτισμάτων καὶ ἐκκλησιαστικῆς τέχνης. Ἐπιπλέον:

α) Διευκρινίζεται τὸ πρῶτον, ωρῶς πλέον, γιὰ ποιές κατηγορίες κτηρίων ἔχει ἀρμοδιότητα ἐκδόσεως ἀδειῶν ἡ Διεύθυνση Ναοδομίας. Εἶναι ἀρμόδια γιὰ:

«1. Ιεροὺς Ναοὺς καὶ τὰ προκτίσματα αὐτῶν, ἦτοι τὰ ἐντὸς τοῦ ἴδιου ἡ ὁμόρου ἀκινήτου οἰκοδομήματα τὰ ὅποια ἐξυπηρετοῦν α) τὴν κυρίᾳ χρήση τοῦ Ι. Ναοῦ (ώς λ.χ. ἀποθῆκαι, χῶροι, ὑγιεινῆς, χώροι Η/Μ ἐγκαταστάσεων, στεγασμένοι χῶροι σταθμεύσεως, γραφεῖα, καθωνοστάσια), ἥ β) τοὺς σκοποὺς τοῦ νομικοῦ προσώπου της Ἐνορίας, ἦτοι Κέντρα Ἐνοριακῆς Διακονίας (λ.χ. πρεσβυτέρειον, χῶροι κατηγήσεως, μαγειρείων καὶ ἐστιάσεως, ἀθλήσεως, ἐκπαιδευτικῶν δραστηριοτήτων, βιβλιοθήκη).

2. Ιερὰς Μονὰς καὶ τὰ προσκτίσματα αὐτῶν, ἦτοι οἰκοδομήματα τὰ ὅποια ἐξυπηρετοῦν παντοιοτρόπως τὴν κοινοβιακὴν ζωὴν της Μονῆς εὐρίσκονται ἐντὸς ἡ ἐκτὸς περιβόλου Μονῆς καὶ πάντως τουλάχιστον ἐντὸς ὁμόρου ἀκινήτου ἀποτελοῦντα ἀρμονικὸν μετὰ τῆς Μονῆς ἀρχιτεκτονικὸν σύνολον, ὡς λ.χ. Ξενῶνες, χῶροι ἐργαστηρίων (ἀ-

γιογραφίας, ύφαντου ργίας, κ.λπ.), χώροι πολιτιστικῶν καὶ μορφωτικῶν δραστηριοτήτων (λ.χ. μουσεῖα, χώροι συνεδριών).

3. Μητροπολιτικὰ Μέγαρα, περιλαμβάνοντα τὰς ἔξῆς χρήσεις: Κατοικίαν τοῦ Μητροπολίτου, χώρους φιλοξενίας, γραφεῖα διοικήσεως, Ιερὸν Ναόν, χώρους ἐκδηλώσεων, πολιτιστικῶν καὶ ἐν γένει ἐκπαιδευτικῶν δραστηριοτήτων, καὶ βοηθητικοὺς χώρους (ἀποθήκαι, ἀρχεῖα κ.λπ.)».

β) Ἐπαναλαμβάνεται ἀναλυτικότερα ἡ ὑπάρχουσα καὶ στὸν κάνονισμὸν 100/1998 πρόβλεψη ὅτι ἔχει τὴν ἀρμοδιότητα νὰ ἐφαρμόζει τὴν νομοθεσία περὶ αὐθαιρέτων, ἐπομένως νὰ προβαίνει σὲ νομιμοποιήσεις αὐθαιρέτων κατασκευῶν καὶ νὰ καταλογίζει πρόστιμα, ἀντὶ τῶν μέχρι σήμερα ἀσχολουμένων μὲ τὸ θέμα Πολεοδομικῶν Γραφείων. Ἡδη στὴν περίπτωση τῶν γνωστῶν κατασκευῶν στὸν περίβολο τῆς Ἱ. Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Π. Πεντέλης ἡ ἀρμόδια Ἐπιτροπὴ τοῦ π.δ/τος 267/1998 ἀκύρωσε τὴν ἔκθεση αὐτοψίας καὶ τὰ πρόστιμα ἀνεγέρσεως καὶ διατηρήσεως τοῦ Πολεοδομικοῦ Γραφείου καὶ ἀπέστειλε τὸν οἰκεῖ φάκελλο στὸ Γραφεῖο Ναοδομίας τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. γιὰ νὰ προβεῖ ἐκεῖνο στὸν καταλογισμὸ προστίμων, θεωρῶντας ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀρμόδια ἐπὶ τοῦ θέματος αὐθαιρέτων ἐκκλησιαστικῶν κατασκευῶν. Τὰ πρόστιμα εἰσπράπτονται καὶ ἐγγράφονται σὲ κωδικὸ ἀριθμὸ ἐσόδου, ποὺ θὰ χρησιμοποιεῖται γιὰ ἔργα εύποιᾶς στὶς Ἱ. Μητροπόλεις.

γ) Ρυθμίζεται τὸ σύνηθες πρόβλημα τῆς ἀπώλειας ἀδειῶν καὶ σχεδίων ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τῆς Ναοδομίας κατὰ τὰ πρότυπα τοῦ προεδρικοῦ διατάγματος 114/2005, τὸ ὅποιο ἰσχύει γιὰ τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Σὲ περίπτωση ποὺ ζητεῖται π.χ. κάποια ἀναθεώρηση οἰκοδομικῆς ἀδεια, καὶ τὸ πρωτότυπο αὐτῆς ἡ τὰ συνοδευτικὰ σχέδια της δὲν βρίσκονται στὸ ἀρχεῖο τοῦ Γραφείου Ναοδομίας, διατάσσεται «διαδικασία ἀνασύστασης φακέλλου» καὶ ἐκδίδεται προσωρινὴ πράξη ἀναθεώρησης (ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξη ἀνάκλησης ἐὰν δὲν προσκομισθοῦν τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα) πρὸς ἄμεση ἴκανοποίηση τοῦ αἰτήματος καὶ ζητεῖται παράλληλα ἀπὸ τὸν ἐνδιαφερόμενο νὰ συμβάλει στὴ διαδικασία ἀνασύστασης τοῦ φακέλλου

του καὶ νὰ προσκομίσει τὴν ἀδεια ἡ τὰ ἐλλείποντα ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια καὶ μελέτες.

δ) Θεωροῦνται νόμιμες ὅλες οἱ ἐκκλησιαστικὲς κατασκευὲς πρὸ τοῦ 1982 γιὰ τὶς ὅποιες δὲν ὑπάρχει ἀδεια δόμησης τῆς Ναοδομίας, ἐὰν ἦταν νόμιμες μὲ βάση τοὺς ἰσχύοντες ὅρους καὶ στοιχεῖα δόμησης τῆς ἐποχῆς. Οἱ κατασκευὲς αὐτὲς δὲν ἐλέγχονται ως πρὸς τὴν νομιμότητά τους.

Οἱ διατάξεις αὐτὲς ἐπιλύουν χρόνια ζητήματα ἀρμοδιοτήτων, ἐλλείψεων τοῦ ἀρχείου τῆς Ναοδομίας, ἀλλὰ καὶ τακτοποιήσεως τῆς καταστάσεως ἀρκετῶν ἐκκλησιαστικῶν κατασκευῶν.

ε) Ἐπιπλέον μὲ τὸν Κανονισμὸ προβλέπεται ὅτι ἡ Διεύθυνση Ναοδομίας ἔχει τὴν ἀρμοδιότητα νὰ συντάσσει μελέτες γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλα τὰ ἐνδιαφερόμενα ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα σὲ μὰ προσπάθεια ἐξοικονομήσεως σημαντικῶν δαπανῶν, ποὺ θὰ καταβάλλονται σὲ ἐξωτερικὰ μελετητικὰ γραφεῖα. Πρὸς τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἐκδίδεται καὶ ὁ Κανονισμὸς συστάσεως ὁργανικῶν θέσεων παρὰ τῇ Διευθύνσει Ναοδομίας.

3. Κανονισμὸς συστάσεων ὁργανικῶν θέσεων παρὰ τῇ διευθύνσει ναοδομίας

Πρὸς τὸν σκοπὸ ἐπανδρώσεως τῆς Διευθύνσεως Ναοδομίας καὶ τῶν ἀνωτέρω τριῶν Τμημάτων αὐτῆς, ἥτοι τοῦ Τμήματος ἐκπονήσεως μελετῶν καὶ ἐκδόσεων ἀδειῶν, τοῦ Τμήματος ἐλέγχου κατασκευῶν καὶ τοῦ Τμήματος προδιαγραφῶν, προτύπων, παραδοσιακῶν κτισμάτων καὶ ἐκκλησιαστικῆς τέχνης προβλέπεται ἡ σύσταση ὁργανικῶν θέσεων ὑπαλλήλων (ἀρχιτεκτόνων, μηχανικῶν κ.λπ.) στὴν Διεύθυνση, ὅστε ἡ σύνταξη μελετῶν, ἡ νομιμοποίηση αὐθαιρέτων κατασκευῶν καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς νομοθεσίας περὶ αὐθαιρέτων νὰ γίνεται ἀπὸ προσωπικὸ τῆς ὑπηρεσίας.

Ἀπαραίτητο εἶναι νὰ διευκρινισθεῖ ὅτι ἡ δαπάνη μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ μελετητικοῦ γραφείου (περίπου 480.000 εὐρώ ἐτησίως) εἶναι μικρὴ συγκρινόμενη μὲ τὴ δαπάνη, ἡ ὅποια θὰ ἐξοικονομεῖται ἀπὸ τὴν σύνταξη μελετῶν ἀπὸ ἐξωτερικὰ μελετητικὰ γραφεῖα. Ούσιαστικὰ πρόκειται γιὰ ποσὸ ἵσο μὲ τὴν ἀξία πέντε ἔως δέκα μελετῶν (ἀνάλογα μὲ τὸ μέγεθος τῶν ἔργων), οἱ ὅποιες θὰ δίδονται ἀπὸ τὶς Μητροπόλεις, Μονές, Ἐνορίες κ.λπ. σὲ ἐξωτερικοὺς μελετητές ἀνὰ ἔτος.

Το Θέμα Του Μηνος

Λόγος Ἐνθρονιστήριος

Toū Σεβ. Μητροπολίτου Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ κ. Κυρίλλου

(Ι. Ναὸς Ἅγ. Δημητρίου Κηφισιᾶς, 8.6.2010)

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἄθηνῶν καὶ πάσις
Ἐλλάδος Κύριε μοι Κύριε Ιερώνυμε,
Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Μεσογαίας καὶ Λαυ-
ρεωτικῆς κ. Νικόλαε, Τοποτηρητὰ τῆς Ιερᾶς
ταύτης Μητροπόλεως,
Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἅγιοι Ἀρχιε-
ρεῖς,
Κύριοι Ὑπουργοί, Κύριοι Βουλευταί,
Κύριοι Νομάρχες, Κύριοι Δήμαρχοι καὶ Κοινοτά-
ρχες,
Εὐλαβέστατοι Πρεσβύτεροι τῆς Ἐκκλησίας,
Χριστοῦ Διάκονοι,
Τῶν Μοναχῶν καὶ Μοναζουσῶν θεοφιλῆ συστή-
ματα,
Λαὲ τοῦ Θεοῦ εὐλογημένε,

«Ἐύλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλο-
γίᾳ πνευματικῇ, ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ». (Ἐφεσ. 1, 3-5).

«Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ
ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἅγίου Πνεύ-
ματος μετὰ πάντων ὑμῶν» (Β' Κορινθ. 13, 13).

Αὐτὴ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος μὲ ἀξίωσε
πρὶν ἀπὸ 19 ἔτη τῆς χαρᾶς τῆς ιερωσύνης. Αὐτὴ ἡ
ἴδια χάρις μὲ ἀξίωσε νὰ γίνω κήρυκας τοῦ Λόγου,
τοῦ χαρομούνον τῆς Ἐκκλησίας μηνύματος γιὰ τὴ
σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

Σὲ εὐχαριστῶ, Δέσποτα Χριστέ, ὁ Θεός μου,
ποὺ μιλονότι εἶμαι ἀνάξιος, μὲ ἔκανες κήρυκα τῆς
ἀληθείας Σου καὶ μὲ εὐεργέτησες ποικιλότροπα
μέχρι σήμερα, ἀναθέτοντάς μου ὑψηλὰ διακονή-
ματα ἐντὸς τῆς Ἅγιας Ἐκκλησίας Σου.

Αὐτὴ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος, μὲ τὴν τιμία
ψῆφο τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, τῶν
συγκροτούντων τὴν Ιερὰν Σύνοδον τῆς Ιεραρ-

χίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, μὲ ἀνέδειξε τὸν
ἐλάχιστο, Ἐπίσκοπο καὶ Ποιμένα τῆς Ιερᾶς Μη-
τροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ.

Αὐτὴ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος μὲ ἀνέδειξε
φρούρῳ καὶ πρωρέᾳ τοῦ σκάφους τῆς Ἐκκλησίας
τῆς ὅποιας ἄγρυπνος καὶ ἀσφαλής Κυβερνήτης
εἶναι ὁ Ἀρχιποίμην Ἰησοῦς Χριστός.

Αὐτὴ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος μὲ ὁδήγησε
στὸν ἰερὸν τοῦτο Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῆς Θεοσώ-
στου Ἐπαρχίας μας καὶ διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Μα-
καριωτάτου Προκαθημένου τῆς Ἅγιωτάτης Ἐκ-
κλησίας μας, μὲ ἐνθρονίζει σήμερον στὸν περίπου-
στον καὶ ὑψηλὸν τοῦτον Θρόνον, γιὰ νὰ ποιμάνω
στὸ ἔξης τὸ λογικὸ τοῦ Κυρίου μας ποίμνιο τῆς Το-
πικῆς ταύτης Ἐκκλησίας.

Αὐτὴ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος μὲ ἀνέδειξε
φροέα τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας, πνευματικὸ
πατέρα τοῦ Ιεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ
τοῦ Θεοῦ στὴν ἐπαρχία μας.

Γι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ ὁ ἀμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος τοῦ
Κυρίου μου δοῦλος τὰ μεγαλεῖα τῶν θαυμάτων
του διηγούμενος «συνεχόμενος φόβῳ, βοῶ ἐν κα-
τανύξει» (Εὐχὴ Μεγάλου Ἅγιασμοῦ Φώτων, ποίη-
μα Σωφρονίου Πατριάρχου Ιεροσολύμων).

«Δοξάζω τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ τὴν δύναμιν
καὶ Πνεύματος ἀγίου ὑμῶν τὴν ἔξουσίαν» (Στι-
χηρὸ ἀναστάσιμο Μεγάλου Ἐσπερινοῦ Σαββά-
του, Ἡχος γ').

Εὐλογημένοι μου Χριστιανοί ποὺ ζεῖτε στὴν Κη-
φισιὰ καὶ τοὺς ἄλλους Δήμους τῆς Μητροπολι-
τικῆς μας Περιφερείας καὶ σᾶς ἐνώνει ἡ πίστι μας
εἰς τὸν Ἰησοῦ Χριστό (Ἐφεσ. 1,2) ἀκούσατε τοῦ
Ἐπισκόπου σας.

“Οπου συνάγονται οἱ πιστοί, ἐκεῖ εὑρίσκεται ὁ
Χριστὸς ἐν μέσῳ αὐτῶν. Καὶ ὅπου εὑρίσκεται ὁ

Χριστὸς ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ του, ἐκεῖ πραγματοποιεῖται καὶ γνησίᾳ ἐκκλησιαστικὴ σύναξις. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεοφόρος Ἰγνάτιος ἔλεγεν: «ὅπου ἀν φανῇ ὁ Ἐπίσκοπος, ἐκεῖ τὸ πλῆθος ἔστω». Αὐτὴ ἡ εὐλογημένη σύναξις τοῦ πλήθους, ἡ συρροὴ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, πραγματοποιεῖται σήμερον ἐνώπιον τῶν ὁφθαλμῶν μας, ἀγαπητοί, καὶ εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ διαρκέσει. Δὲν πρέπει νὰ ἐξαντληθῇ εἰς τυπικὴν ὑποδοχήν, εἰς ἐκδήλωσιν ἄπαξ τελεσθεῖσαν καὶ μὴ ἐπαναλαμβανομένην πλέον. "Αν θέλωμε πράγματι νὰ εἴμεθα Ἐκκλησία Χριστοῦ, μέλη τοῦ Ἀναστάντος Σώματός του, πρέπει νὰ παραμείνωμε ἄπαντες συνηγμένοι ἐπὶ τὸ αὐτό. "Εστω καὶ ἀν προσωρινῶς καὶ σωματικῶς χωρίζωμεθα ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐφημέρου βίου, ποτὲ δὲν πρέπει νὰ μᾶς συμπνίξει ἡ μέριμνα οὕτως ὥστε νὰ λησμονήσωμε ποῦ πράγματι ἀνήκομεν, ποίου σώματος εἴμεθα ἀδιάσπαστα μέλη. Τίποτε δὲν πρέπει νὰ σταθῇ ἵκανὸν νὰ μᾶς χωρίσῃ ἀπὸ τὸ ζωηφόρο Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, καμμία ὑπόθεσις τοῦ κόσμου τούτου δὲν πρέπει νὰ μᾶς στερήσῃ τὴν ὑπερβολὴν τῆς Ἀγάπης Του. Οὔτε θλύψις, οὔτε στενοχωρία, οὔτε διωγμός, οὔτε λιμός, οὔτε γυμνότης, οὔτε κίνδυνος, οὔτε μάχαιρα, οὔτε θάνατος. "Ολα αὐτὰ δυνάμεθα νὰ τὰ ὑπερνικήσωμεν ἐν δσῳ παραμένωμε εἰς τὸ Σῶμα «διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς».

Διὰ τοῦτο εἶναι τόσο σημαντικὴ ἡ σημερινὴ μας συνάθροισις, διότι ἔχει τὴν ὑπὲρ φύσιν δύναμιν νὰ

διαρκέσῃ διὰ παντός. Ἄρκει ὁ νοῦς καὶ ἡ ψυχὴ μας νὰ μὴν ἐγκαταλείψουν ποτὲ αὐτὸ τὸν ἴερο χῶρο, ἀρκεῖ ἡ καρδία μας νὰ μείνῃ πάντα ἐδῶ, καὶ τότε καὶ τὰ πόδια μας θὰ μᾶς ἐπαναφέρουν συνεχῶς «εἰς τὰς αὐλάς τοῦ Κυρίου», εἰς τὴν μόνην σύναξιν ὅπου ἡ καρδία καὶ ἡ σὰρξ τοῦ ἀνθρώπου σκιοτᾶ καὶ ἀγάλλεται «ἐπὶ Θεὸν ζῶντα» (Ψαλ. 83,3). «Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ Σου εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσί Σε» (Ψαλ. 83,4) ἀναφωνεῖ ὁ ἴερὸς ψαλμῳδὸς ἐπιβεβαιῶν ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ διαιώνισις μας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Σώματός Του, ὁ αἰνος μας εἶναι δυνατὸν νὰ διαρκῇ αἰώνιως, ἀρκεῖ νὰ μὴν παραιτηθοῦμε ποτὲ ἀπὸ τὸ ὅντως ἔργον μας, ἐκεῖνο τὸ ὅποιο μᾶς ἀνέθεσε ἐξ ἀρχῆς ὁ Δημιουργὸς καὶ Σωτήρ «πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν» (Α' Τιμ. 4,10).

Ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα τῶν πιστῶν χριστιανῶν, δὲν ἔχει νόημα, παρὰ μόνον ἐν ὅσῳ εὑρίσκονται «δόμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό». Τοῦτος εἶναι ὁ τρόπος ὑπάρξεως τῶν ἀνθρώπων ὁ μόνος σύμφωνος μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τρόπος ὑπάρξεως· ἐφ' ὅσον εἴμεθα ὅλοι «ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα καθὼς καὶ ἐκλήθημεν, ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ἡμῶν» (Ἐφεσ. 4,4), τότε, καὶ μόνον τότε, ὑπάρχομε καθὼς θέλει ὁ Θεός, τότε μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ ζήσωμε κατὰ Θεόν «σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς» (Τίτ. 2,12), τότε μόνον δυνάμεθα νὰ ἐργασθοῦμε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, τότε λάμπει «τὸ φῶς ἡμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων», μιολονότι

Ο Σεβ. Μητροπολίτης
Κηφισίας, Αμαρουσίου
καὶ Ωρωποῦ κ. Κύριλλος
κατὰ τὴν τελετὴν
τῆς ἐνθρονίσεως.

έμεις δὲν τὸ ἐπιδιώκομεν αὐτό, τότε τῆς Ἀγίας Τριάδος φανεροῦται τὸ κράτος, διότι ἀκριβῶς καὶ εἰς αὐτὴν ἡ ἐνότης «κατακρατεῖ τῶν διακρίσεων», καὶ διὰ τοῦτο ὅσοι φθάνουν εἰς αὐτὴν τὴν ἐνότητα, τὴν καθ' ὅμοιώσιν τῆς Ἀγίας Τριάδος, λατρεύουν ἓντα Κύριον, ἔχουν μίαν πίστιν, ὁμολογοῦν ἐν Βάπτισμα, πιστεύουν εἰς ἔνα Τριαδικὸν Θεόν, τὸν ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν (Ἐφεσ. 4, 5-6). «Ο μὴ ἐρχόμενος ἐπὶ τὸ αὐτό -διακηρύσσει ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος- οὗτος ἥδη ὑπερηφανεῖ καὶ ἐαυτὸν διέκρινε». Ἐχει τεραστίαν σημασίαν τὸ νὰ μὴ διακρίνωμεν τὸν ἐαυτόν μας ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς, τὸ νὰ μὴν ἔξεχωρίζῃ ὁ καθεὶς ἐξ ἡμῶν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τὸ νὰ μὴν ἔξαπομπεύωμεν τὴν ἐν Χριστῷ ζωήν μας, ἀλλὰ νὰ παραμένωμεν ἐνσωματωμένοι ὁ εἶς εἰς τὸν ἄλλον, σύσσωμοι καὶ συμμέτοχοι καὶ συγκληρονόμοι Χριστοῦ (Ἐφεσ. 3,6-Ρωμ. 8,17), «μιᾶς ψυχῆς συναθλοῦντες» (Φιλ. 1,27), «σύμψυχοι, τὸ ἐν φρονοῦντες» (Φιλ. 2,2), εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ διακρίνεται κανεὶς ἄλλος ἐν μέσῳ ἡμῶν παρὰ μόνον Ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος συνάγει τὰ διηρημένα εἰς ἐνότητα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα (Πρβλ. Ἰω. 11, 52) συναρμόζει εἰς ἔνα καινὸν ἀνθρωπὸν ποιῶν εἰρήνην (Ἐφ. 2,15) καὶ γίνεται αὐτός «Κεφαλὴ ὑπὲρ πάντα τῆς Ἐκκλησίας, (Ἐφ. 1,22) ἥτις ἐστὶ τὸ Σῶμα Αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου» (Ἐφ. 1,23).

Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὁρωποῦ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος τῆς παρουσίας Ἐπισκόπου ἀνάμεσά σας: «εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ». Ή εἰς Χριστὸν πίστις εἶναι συνεκτικὴ δύναμις, ἥτις ἐμποδίζει τὴν ἀλλοίωση καὶ τὴν ἀλλοτρίωση. Μᾶς συγκρατεῖ καὶ μᾶς συνέχει τόσον σφικτά, ὥστε νὰ καθίσται δυνατὴ καὶ σήμερον ἡ ἐνότης τοῦ πλήθους τὸ ὅποιον συναντῶμε εἰς τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν, ἡ ὑπαρξίς μᾶς καρδίας καὶ μίας ψυχῆς ὅπως τότε, οὕτως ὥστε νὰ μὴ δίδεται τόπος εἰς τὴν διαιρεσίν καὶ τὴν ἴδιοποίησν (Πράξ. 4,32). «Ἄλλ' ἦν αὐτοῖς ἄπαντα κοινά», μᾶς λέγει ἡ Γραφή.

Μεταδοτικὸς καὶ παραδοσιακὸς ἐπλάσθη ὁ ἀνθρωπός. Δὲν ἐκτίσθη διὰ νὰ ξῆ διὰ τὸν ἐαυτόν του, ὀλλὰ διὰ νὰ μεταδίδῃ καὶ νὰ παραδίδῃ εἰς τοὺς ὄλλους κάθε δῶρον καὶ κάθε δυνατότητα διὰ τῆς ὅποιας ἐπροίκισεν αὐτὸν ὁ Δημιουργός.

«Οὐδεὶς ἔαυτῷ ξῆ καὶ οὐδεὶς ἔαυτῷ ἀποθνήσκει» διαλαλεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Ρωμ. 14,7). Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Μοιραζόμεθα τὴν ζωὴ ποὺ μᾶς ἔδωσε ἐξ ἵσου ὁ Θεός. Γινόμεθα «κοινωνοὶ τῶν παθημάτων» ἀλλὰ καὶ «τῆς παρακλήσεως» ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ διὰ τοῦτο ἀξιούμεθα καὶ τῆς κοινωνίας Ἐκείνου ποὺ προσέφερε δόλοκληρωτικῶς τὸν ἐαυτόν Του ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τὸν προσφέρει εἰς τοὺς Τεροὺς Ναούς Του ὡς Θεία ὄντως Κοινωνία πρὸς δόλους ὅσοι εὶλικρινῶς παραμένουν «ἀγαθοεργοί, πλουτοῦντες, ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμετάδοτοι, κοινωνικοί» (Α' Τμ. 6,18).

Τὴν κοινωνία αὐτὴν ὀφείλομε νὰ διατηρήσωμε μεταξύ μας καὶ μὲ τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔξακολουθεῖ νὰ τὴν ἐνσαρκώῃ: «Ολικῶς ἡμῖν ἔκοινώησεν ὁ Θεός ἐν μιᾷ τῶν Αὐτοῦ Ὑποστάσεων». Μὴ παύσωμε νὰ ἀπολαμβάνωμε τὶς συγκλονιστικὲς δωρεὲς αὐτῆς τῆς δόλικῆς κοινωνίας «ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας» (Φιλ. 1,5) τῆς ἐδῶ ἀφίξεώς μου ἔως τῆς συντελείας τοῦ αἰώνος.

Κατὰ τὴν ἀνεξιχνίαστη συγκατάβασι καὶ μακροθυμίᾳ τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως Ἰησοῦ Χριστοῦ καθίσταμαι σήμερον Ἐπίσκοπος τῆς Θεοσώστου Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὁρωποῦ καὶ κάθημαι ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τύπον αὐτοῦ, μὲ ἀποστολήν «τοῦ Θεοῦ τὴν δόξαν καὶ τῆς Ἐκκλησίας τὴν οἰκοδομήν», ὡς ὁ ἰερὸς Χρυσόστομος διακηρύσσει. Καλοῦμαι, λοιπόν, νὰ ἀγιάζω τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν Θείων Μυστηρίων, νὰ διδάσκω αὐτὸν πλουσίως, ὁρθοτομῶν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, κυβερνῶν καὶ κατευθύνων αὐτὸν εἰς νομὰς σωτηρίους. «Ιδού ἐγώ», λοιπόν, «ὅ ἐλάχιστος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς» μου, καὶ ἴδού ἡ Ἐκκλησία. «Οχι ἡ Ἐκκλησία-όργανωσις καὶ ὑπηρεσία κρατικοῦ τύπου, νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαιού· οὐτε ἡ Ἐκκλησία-κοσμιθεωρία ἢ ἴδεολογία ἢ σύστημα θρησκευτικῶν γνώσεων καὶ ἡθικῶν κανόνων, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία - τὸ Μυστικὸν Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὸ «χαριζόμενον ἀνάστασιν καὶ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν», καὶ ἀποτελοῦν τὴν «κρίσιν τῆς κοινωνίας» τοῦ κόσμου, κατὰ τὸν Ἀγιον Μάξιμον τὸν Ὁμολογητήν.

Αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία σκεπάζει μὲ τὴν στοργὴν τῆς δόλους τους ἀνθρώπους· τοὺς ἐγγὺς καὶ τοὺς μα-

κράνα και διαπορθμεύει «έπι ἀγαθοὺς και πονηρούς» τὴν ζωογονοῦσαν χάριν. Δὲν εἶναι ή Ἐκκλησία κλειστή «λέσχη» τῶν «θρησκευτικῶν» ή τῶν «καθαρῶν» ἀνθρώπων, μᾶς καθιερωμένης νοοτροπίας και μᾶς τυποποιημένης ἐμφανίσεως. Ἀλλ’ εἶναι ή Μητέρα Ἐκκλησία ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ὁ Θεός «οὐκ ἔστι μερικὸς Θεός, ἀλλὰ πάντων Πατήρ» συμφώνως πρὸς τὸν Ἱερὸν Χρυσόστομον. Ο Ἰησοῦς Χριστός, ή κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἀνήκει μόνον εἰς τοὺς ἀνήκοντας εἰς Αὐτόν, ἀλλ’ ἀγκαλιάζει στοργικῶς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐντὸς της θαυμαστῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου οἱ ἄγιοι και οἱ ἀμαρτωλοὶ ἀπὸ κοινοῦ προσδοκοῦν τὸ ἔλεος και τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ ἐσφαγμένου Ἀρνίου και τὴν θέαν τῆς δόξης τοῦ Δεσποτικοῦ Προσώπου. Η Ἐκκλησία, ἀντλοῦσα ἐκ τῆς ἀκενώτου χάριτος, διαθέτει δύναμιν διὰ τὴν ὅποιαν οἱ ἀνθρώποι, πλὴν τῶν ἀγίων, εἶναι ἀνυποψίαστοι. Η δύναμις ὅμως τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι κραυγαλέα, οὕτε στηρίζεται εἰς τὸν πλοῦτον ἢ τὴν κοσμικὴν ἰσχύν.

Η δύναμις τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μία διαρκής ἐσωτερική και πνευματική ἐπανάστασις, σκοπὸν ἔχουσα τὴν μεταμόρφωσι τῶν ἀνθρώπων και τοῦ κόσμου ἐν πνεύματι ὅγιῳ. Η Ἐκκλησία διαβαίνει εἰς τὸν κόσμον και ἰερουργεῖ τὴν σωτηρία, διὰ τῶν αἵμάτων τῶν μαρτύρων της και τῶν δακρύών τῶν ὁσίων της, και τῶν στεναγμῶν τῶν ταπεινωμένων και καταφρονεμένων παιδιῶν της, «τῶν πεινώ-

ντων και διψῶντων τὴν δικαιοσύνην», πλὴν ἀκραδάντως πιστευόντων «ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀναμέσον τοῦ θρόνου ποιμᾶναι αὐτὸὺς και ὁδηγήσει αὐτὸὺς ἐπὶ ζωῆς πηγὰς ὑδάτων και ἐξαλείψει ὁ Θεός πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὄφθαλμῶν αὐτῶν» (Ἄποκ. 6,17).

Ἄδελφοί μου, γνωρίζω ὅτι καθίσταμαι Ἐπίσκοπος εἰς δύσκολον ἐποχήν.

Ίσως ἡ ἴστορία νὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ τέλος της και οἱ ἀποκαλυπτικοὶ χρόνοι νὰ εἶναι ἥδη γεγονός. Βαρεῖα ἡ πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι σύμπασα ἡ Οἰκουμένη ἀναπνέει μὲ τὴν βοήθειαν κάποιας φιάλης ὀξυγόνου, ἀναζητῶσα ἀπεγνωσμένως τὴν ἐλπίδα διὰ νὰ ζήσῃ. Καὶ ὅμως ὁ Χριστός, «ἐλπίς τοῦ κόσμου», εὑρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἄγνωστος ἢ καὶ βλασφημούμενος διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα. Όμιλοῦμεν εἰς τὰς ἡμέρας μας διὰ παγκοσμιοποίησιν τῆς οἰκονομίας. Ἀποφεύγομεν νὰ κάνωμεν λόγον διὰ τὴν τραγικὴν παγκοσμιοποίησιν τῆς πνευματικῆς παρακαμῆς και διαφθορᾶς ἢ ὅποια σφραγίζει τὴν ἐποχήν μας, «... ἔρρει τὰ καλά, γυμνὰ τὰ κακά, ὁ πλοῦς ἐν νυκτί, πυρούς οὐδαμοῦ, Χριστός καθεύδει» (Γρηγ. Ναζιαν. ἐπιστολὴ Εύδοξίωρ ορθοῖοι).

Βαρὺ τὸ χρέος τοῦ Ἐπισκόπου, ὁ ὅποιος καλεῖται «ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως» (Β' Κορ. 8,2) νὰ ποιμάνῃ τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς προσωπικῆς του θυσίας, ἔως θανάτου ἐνίστε, ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τοῦ κόκκου τοῦ σίτου ποὺ πίπτει εἰς

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας, Ἀμαρουσίου και Ὡρωποῦ κ. Κύριλλος κατὰ τὴν ὑποδοχή του στὴν πόλη τῆς Κηφισίας. Συνοδεύεται ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος κ. Τεράννυμο και τὸν Τοποτηρογρή Σεβ. Μητροπολίτη Μεσογαίας και Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαο.

τὴν γῆν καὶ ἀποθνήσκει καὶ διὰ τοῦ θανάτου του νέφαινε τὸν στάχυν καὶ ζυμώνει τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς.

Ἄδελφοί μου, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς ἐν πολλῇ ταπεινοφροσύνῃ ὡς διάκονός σας. Εὐαγγελίζομαι εἰς ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν εἰρήνην Ἐκείνου «τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν».

Μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπακούετε εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, ὃς καὶ ἐκεῖνος εἰς τὸν Θεόν, καθὼς αἱ Θεῖαι Γραφαὶ διακελεύουσι. Μόνον δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου εἶναι δυνατὸν νὰ τηρηθῇ ἡ ἐνότης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Μὴ σχίζετε τὸν ἀκέραιον χιτῶνα τοῦ Χριστοῦ καὶ μὴ παρασυναγωγῆτε καὶ μὴ μερίζετε τὴν Ἐκκλησίαν, προκαλοῦντες τὴν ὁργὴν τοῦ Θεοῦ καὶ διακυβεύοντες τὴν σωτηρίαν σας.

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εὐγνωμόνως παρακαλῶ δεχθῆτε τὰς ὀλοκαρδίους εὐχαριστίας μου, διότι διὰ τῆς τιμίας ψήφου ὑμῶν μὲ ἀναδείξατε πρῶτον Μητροπολίτην τῆς ἀρτιουστάτου Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὄρωποῦ καὶ «ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ καὶ τιμῇ τῇ εἰς ἐμέ» ἥλθατε σήμερον ἐνταῦθα διὰ νὰ ὀλοκληρώσετε τὸ θαῦμα. «Δώῃ Υμῖν Κύριος κατὰ τὴν καρδίαν Ὕμῶν».

Εἰς Ὕμᾶς, Μακαριώτατε, τί νὰ εἴπω καὶ τί νὰ λαλήσω, θὰ προσκρούσω εἰς τὴν σεμνότητα καὶ τὴν ταπεινότητά Σας. Κατὰ τὸν ἵερὸν ὑμνωδόν «δόμιοι γῷ τὴν χάριν, κηρύττω τὸν ἔλεον, οὐ κρύπτω τὴν εὐεργεσίαν». Εὔχομαι ὑγιείαν καὶ μακροημέρευσιν καὶ τὴν προστασίαν τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Ἅγιου Όσιομάρτυρος Ἐφραίμ τοῦ νέου τοῦ θαυματουργοῦ, διὰ τὸ δυσχερὲς ἔργον τὸ δόπιον ἐπιτελεῖτε. «Ἔχετε τὴν υἱικήν ἀφοσίωσίν μου καὶ τὴν εὐπείθειαν. Παρακαλῶ σημειώσατε τὴν ἐπιθυμίαν μου νὰ συμβάλω μὲ τὶς ταπεινές μου δυνάμεις εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν αὐτοῦ τοῦ ἔργου, πρὸς δόξαν τῆς Ἁγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας».

Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι πατέρες καὶ ἀδελφοί ἔχετε τὶς πολλές μου εὐχαριστίες διὰ τὴν ἐδῶ παρουσία σας, ἡ δόπια μὲ ἐνισχύει περίτρανα.

Τὴν κορυφαία αὐτὴ στιγμὴ τοῦ βίου μου δημοσίως καὶ ὀφειλετικῶς ἐκφράζω τὶς πολλές εὐχαρι-

στίες μου εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαον, Τοποτηροπολίτην μέχρι πρότινος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας διὰ τὸ ἐπίπονον ἔργον τῆς Τοποτηροπολίτης καθὼς καὶ εἰς τὸν Πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτην κ. Ἱερόθεον Καλογερόπουλον, Πρωτοσύγκελλον αὐτῆς. Σᾶς διαβεβαιοῦμεν ὅτι «οὐ πανόμεθα ὑπέρ ὑμῶν προσευχόμενοι».

Διὰ τοὺς ἐν τῇ θριαμβευούσῃ καὶ στρατευομένη Ἐκκλησίᾳ εὐρισκομένους προκατόχους μου, οὐ πανόμεθα καὶ ὑπέρ αὐτῶν προσευχόμενοι.

Ἐπειδὴ «ἄγγελοι ἐστήκασιν θεωροὶ τοῦ βίου μου» καὶ τῶν λόγων μου, τούτη τὴν ὥρα καὶ ἐπειδὴ «ὅ βίος βραχύς, ἡ δὲ κρίσις μακρά» (Ιωάννου Χρυσοστόμου, εἰς τὸ τοῦ Εὐαγγελίου ὁρτόν, καὶ περὶ παρθενίας, καὶ παραινετικὸς εἰς τοὺς ἐκπεσόντας P.G. 64, 40), ὑποκλίνομαι ἐνώπιόν Σας καὶ ζητῶ τὶς προσευχές Σας. Προσευχηθῆτε παρακαλῶ ἄπαντες, νὰ εἶναι ἡ ἐπισκοπικὴ διακονία μου ἀθόρυβη, «ἄνευ παρατηρήσεως» (Λουκᾶ 17, 20). Νὰ δόμοιάζῃ μὲ τὸ ποτάμι ἐκεῖνο, τὸ δόπιο ὅσο περισσότερο νερὸ δέχει, τόσο λιγότερον θόρυβο κάνει. Προσευχηθῆτε ἡ διακονία μου νὰ προσελκύῃ καθημερινῶς τὴν χάριν τοῦ Κυρίου μας, διὰ τὴν σωτηρία μου καὶ τὴν σωτηρία τοῦ λαοῦ Του, τὴν δόπια μοῦ ἐμπιστεύθηκε διὰ τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς χειροτονίας μου.

Βλέπω συνηγγένους σήμερον εἰς τὴν ἰερὰν αὐτὴν ὁμήρυντιν «τοὺς ὄντας κοινωνικούς», τοὺς προσφιλεῖς μου Μοναχούς καὶ Μοναχάς, οἱ δόποι οἱ ἀφῆκαν πάντα προκειμένου νὰ κοινωνήσουν ὀλικῶς μὲ τὸν Δεσπότην Χριστὸν καὶ τοὺς Ἅγιους Του, ἀναπολῶ τοὺς κατὰ Χριστὸν ἀγῶνας μυριάδων ἀνωνύμων ἀσκητῶν, τὸν ἴδρωτα τῆς προσευχῆς των, τὴν ἵερουν δργίαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός των εἰς τὸν βωμὸν τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ἀσκήσεως. Εἴθε νὰ μὲ ἡξίωνε ὁ Θεὸς τῆς δισιακῆς τελευτῆς ἐκείνων. Εἴθε νὰ ἀρπαγῶ μετ' αὐτῶν «ἐν νεφέλαις, εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα» (Α' Θεσ. 4, 13) συνεχίζων μετ' αὐτῶν τοὺς ὕμνους ἐξ ὅλης καρδίας πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας πάντων ἡμῶν, καὶ κοινωνῶν φαιδρῷ τῷ προσώπῳ τῆς ἐκεῖσε μακαριότητος ὡς ἔσχατος δαιτυμῶν αἰώνιου Δεσποτικῆς Ξενίας.

Πατέρες καὶ διάκονοι, Μοναχοί καὶ Μοναχές τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, συναλγοῦντες θὰ

διακονήσουμε τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ. Μαζὶ θὰ πορευόμαστε τὴν ὁδὸ τῆς Θεογνωσίας διὰ τῆς ὁρθοπραξίας. Πρῶτοι ἐμεῖς εἰς ὅλα τὰ θεάρεστα, ὥστε καθορῶν νὰ μᾶς ἐμπιστεύεται καὶ νὰ μᾶς ἀκολουθῇ ὁ λαός. Ἐμεῖς, ὅπως ὁ Κύριος μας, πρῶτοι εἰς τὴν ἀγάπη, πρῶτοι εἰς τὴν τιμὴν μεταξύ μας. Ἐμεῖς θὰ σπογγίσωμε τὰ δάκρυα τοῦ πονεμένου. Ἐμεῖς ἡ βακτηρία εἰς τοὺς γέροντες. Ἐμεῖς παιδαγωγία εἰς τοὺς νέους. Ἐμεῖς ἡ προστασία εἰς τὸν ὀδικημένο, τὸν χωρὶς ἐλπίδα ξένο.

Εἶναι ἀλήθεια πώς ὁ φθόνος «καὶ τὸ καλόν τῆς Ἐκκλησίας σῶμα κατέτεμεν, εἰς διαφόρους καὶ ἀντιπάλους σπουδὰς μερίσας» (Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Λόγος 36,5 P.G. 36. 272). Ὁμως, ἐὰν θέλωμε νὰ εἴμεθα γνήσιοι ποιμένες, διάδοχοι τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, ἀς μὴν φωλιάζῃ εἰς τὶς καρδιές μας, ὅπως δὲν φωλιάζει εἰς τὶς ἰδικές τους, κανεὶς φθόνος, ἀλλὰ οἱ πάντες πρὸς ἔνα ἀς ἀποβλέπωμε, τὴν τῆς Ἐκκλησίας οἰκοδομήν. «Τὸ γὰρ τῆς Ἐκκλησίας ὄνομα, συμφωνίας ὄνομα καὶ ὁμονοίας ἐστί» (Ιωάννου Χρυσοστόμου εἰς Γαλ. ὅμιλ. 1, 3, P.G. 61, 616).

Λαοπρόβλητοι Ἀρχοντες, σᾶς τιμᾶμε καὶ σᾶς ἀγαπᾶμε. Θὰ εἴμαι δίπλα σας γιὰ ὅ,τι καλὸ καὶ εὐλογημένο πράτετε γιὰ τὸ λαό μας. Καὶ σεῖς παρακαλῶ συμπαρασταθῆτε καὶ βοηθήσατε τὸ ἔργο τοῦ νέου Μητροπολίτου. Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ σᾶς εὐγνωμονῶ ὅλους. Ἰσως καὶ νὰ σᾶς προβλημάτισα σήμερα, γιατί ἐχόμενος στὴν Κηφισιά, δὲν ἔκανα κανένα προγραμματισμὸ τοῦ ἔργου μου. Μὲ παροησία δηλώνω πώς δὲν ἔχω κανένα δικό μου πρόγραμμα. Εἴμαι Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Τὸ πρόγραμμά μου εἶναι τὸ

Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Θὰ πράξω ὅ,τι ἐπιτάσσει τὸ Εὐαγγέλιον. «Οὐκ ἄρξω ἐγώ... Κύριος ἄρξει ὑμῶν» (Κριταὶ 8, 23), ὁ καλὸς Ποιμένας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἄς κρατήσουμε, λοιπόν, σταθερὴ καὶ ἀνόθευτη ἀπὸ ἐτεροδιδασκαλίες καὶ αἰρέσεις τὴν ὁρθόδοξη πίστι ποὺ ὅμοιογοῦμε (Ἐβρ. 4, 14). Ἔτσι, ἀντὶ νὰ κάνω προγραμματικὲς δηλώσεις σὲ σᾶς καὶ μάλιστα στὴν ἀρχὴ τῆς Ἐπισκοπικῆς διακονίας μου, θεωρῶ ὅτι εἶναι προτιμότερο νὰ μὲ κρίνῃ ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ ποιμνιό μου, ὁ λαός μου, στὸ τέλος τῆς πορείας μου εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ πέραν αὐτῆς ὁ Δίκαιος Κριτής, τὴν ἡμέρα ἐκείνη καὶ ὡρα ποὺ θὰ θελήσῃ νὰ τοῦ ἀποδώσουν λόγον οἱ δοῦλοι Του (Ματθ. 18, 23).

Ἄγαπητοι ἀδελφοί, Πατέρες καὶ συλλειτουργοὶ τῆς ἐμῆς μετριότητος καὶ περιούσιε λαὲ τοῦ Θεοῦ τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ, ἀσπάζομαι ὑμᾶς καὶ εὐλογῶ τοὺς οἰκείους σας ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ προσεύχομαι ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τὸν Ἀρχιποίμενα Κύριον ἐκ τῶν μυχιστάτων τῆς καρδίας μου. Στήκετε ὁρθοὶ εἰς τὴν πίστιν· ἀνδρίζεσθε εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν τελείωσίν σας· μισήσατε τὸ σκότος καὶ ἀγαπήσατε τὰ ἔργα τοῦ φωτός· ἐγκλείσατε εἰς τὰς καρδίας σας τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἑλλάδα. Εὐλογῶ ὑμᾶς ἔνα ἔκαστον. Εἰς ἀντίδοσιν, παρακαλῶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγαπήσατέ με καθὼς ἐγὼ ἡγάπησα ὑμᾶς.

«Ο Αἰώνιος Ἀρχιερεύς, Θεός Ἰησοῦς Χριστός, δώῃ εἰς ὑμᾶς κλῆρον καὶ μερίδα μετὰ τῶν ἀγίων Αὐτοῦ καὶ εἰς ἐμὲ μεθ' ὑμῶν, ἀδελφοί. Ἀμήν» (Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἅγιου Πολυκάρπου πρὸς Φιλιππησίους Χ. ΙΙ, 2).

Ἐνθρονιστήριος Λόγος

Toū Σεβ. Μητροπολίτου Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρου

(Ι. Ναὸς Εὐαγγελισμοῦ Ἰλίου, 9.6.2010)

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμε, Πατέρα μου καὶ Κύριε,
Σεβασμιώτατε Τοποτηρητὰ τῆς ἀρτισυστάτου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως Μητροπολῖτα Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος κ. Βαρθολομαῖ,

Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Σεβαστοί μου συμπρεσβύτεροι καὶ διάκονοι,
Ἐντιμώτατοι κ. ὑπουργοί, κ. βουλευτές, κ. ἀρχοντες τῆς θεοσώστου ταύτης ἐπαρχίας,
Γενναιότατοι προϊστάμενοι τῶν στρατιωτικῶν καὶ ἀστυνομικῶν ἀρχῶν,
Λαὲ τοῦ Θεοῦ συμπροσευχόμενε.

Τὰ αἰσθήματα τῆς κατ’ ἄνθρωπον χαρᾶς ποὺ συνόδευσαν τὴν ἐκλογή μου ὡς Μητροπολίτου τῆς ἀρτισυστάτου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως, μετετράπησαν σὲ ἵερὸ φόβο καὶ δέος λίγες μέρες ἀργότερα, καθὼς μὲ τὴ Χάρῃ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος προχειριζόμουν σὲ Ἐπίσκοπο τῆς Ἅγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Σήμερα, ποὺ στέκομαι ἀνάμεσά σας καὶ ὅναὸς αὐτὸς ἔχει πλημμυρίσει ἀπὸ τὸ ποίμνιο, τὸ ὅποιο ἡ τιμία ψῆφος τῶν Ἅγίων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μοῦ ἐμπιστεύθηκε, αἰσθάνομαι τὸ βάρος τῆς ἐπισκοπικῆς εὐθύνης νὰ ἐπικάθεται στοὺς ἀδύναμους ὅμους μου.

Αἰσθάνομαι, ὅμως, ταυτόχρονα καὶ ἔνα ρῆγος νὰ διατρέχει ὅχι μόνο τὸ σῶμα μου, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρη τὴν ὑπαρξή μου, καθὼς τὴν ὥρα τούτη στὸ νοῦ μου προβάλει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν χρόνων ἡ μιρφή τοῦ προφήτη Μωυσῆ, ὁ ὅποιος ἴσταται ἀπορῶν μπροστά ἀπὸ τὸ θαυμαστὸ φαινόμενο τῆς φλεγομένης καὶ μὴ κατακαιομένης βάτου. Μπροστὰ στὴ βάτο αὐτὴ ὁ Θεὸς τοῦ ἀναθέτει τὴν ἀποστολὴ τῆς

διαποίμανσης καὶ σωτηρίας τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ αὐτὸς προσπαθεῖ νὰ ἀρνηθεῖ ἐπικαλούμενος τὴ βραδυγλωσσία καὶ τὸ ἰσχνὸν τῆς φωνῆς του.

Ἡ φωνὴ ὅμως τοῦ Θεοῦ ἐπιμένει: «καὶ νῦν πορεύου, καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ συμβιβάσω σε ὃ μέλλεις λαλῆσαι»¹.

Γιὰ ἄλλη μία φορά, Μακαριώτατε, - ὅπως ἄλλωστε τόσες ἄλλες φορὲς στὴ διάρκεια τῶν χρόνων τῆς συμπόρευσής μας - θὰ στραφῶ πρὸς σᾶς καὶ θὰ ἀτενίσω τὴ μιρφή σας γιὰ νὰ πάρω κουράγιο. Θὰ σᾶς κοιτάξω στὰ μάτια γιὰ νὰ ἀντλήσω ἐκείνη τὴν ταπεινὴ δύναμη ποὺ χρειάζεται ἀπὸ σήμερα νὰ συνοδεύει τὴν ἐπισκοπικὴ μου πορεία.

Καὶ ἐπικαλούμενος τὴν πανσθενουργὸ δύναμη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὶς εὐλογίες τοῦ προστάτη μου μεγαλομάρτυρα Ἅγιου Γεωργίου, τοῦ ὅποιου τὸ ὄνομα ἔλαβα κατὰ τὴ βάπτισὴ μου· τὶς πρεσβεῖες τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρός μας Κλήμεντος τοῦ ἐν τῷ Σαγματίῳ ὅρει τῆς Θήβας ἀσκήσαντος, στὴ μονὴ τοῦ ὅποιου ἐγκαταβίωσα γιὰ 23 χρόνια· τῆς ἀγίας ἐνδόξου παρθενομάρτυρος Μαρίνης, τὴν ὅποια ὑπηρέτησα τὰ χρόνια τῆς διακονίας μου στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ τοῦ ἄγιου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Βλασίου, ἐπισκόπου Σεβαστείας, τὸ παρεκκλήσι τοῦ ὅποιου κοσμοῦσε τὴν αὐλὴ τοῦ ἐπισκοπείου στὴ Λιβαδειά, θὰ ἀτενίσω ὅλους σας αὐτὴ τὴν Ἱερὴ καὶ ταυτόχρονα ἐπίσημη ὥρα τῆς τοποθετήσεως μου ἐπὶ τῇ λυχνίᾳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως, γιὰ νὰ σᾶς καταστήσω κοινωνοὺς μερικῶν ἀπλῶν σκέψεων, ποὺ ἔχουν ἀποθησαυρισθεῖ στὴν καρδιά μου καὶ θὰ ἀποτελέσουν τὸ προξύμι τῆς ἐπισκοπικῆς μου διακονίας.

Μακαριώτατε,

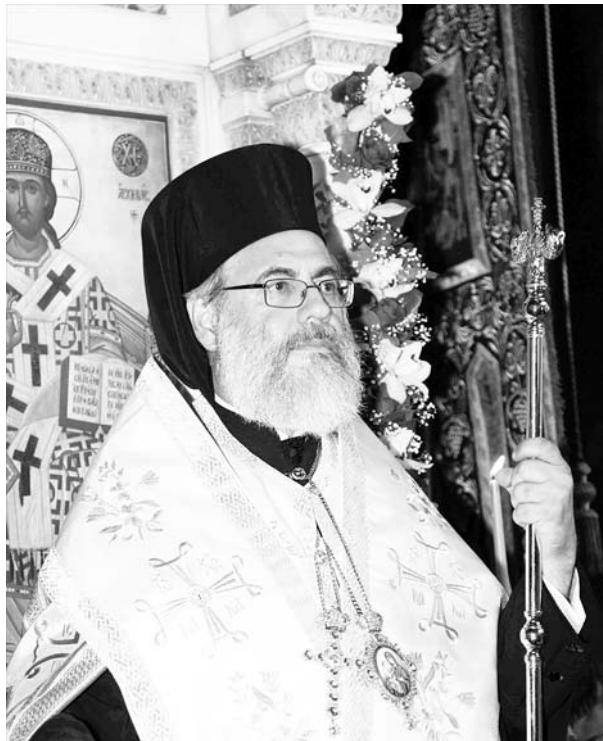
Βρίσκομαι σήμερα ἐδῶ ἐπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μητρόπολης, ἐπειδὴ ἡ τιμία ψῆφος τῶν ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ πρόσωπό μου, ἀπέδειξε γιὰ ἄλλη μία φορὰ ὅτι ἡ ποιμαντική τους ἐμπειρία καὶ εὐαισθησία ἀποτελεῖ ἔχέγγυο θωρακίσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἥθους πρὸς τίς, ἀπὸ διαφόρους κακεντρεχεῖς καὶ ἄλλοτρίους ὑπηρέτες, ἐπιχειρούμενες ἀλλοιώσεις του, καθὼς στέκονται φραγμὸς σὲ μεθοδεύσεις, ποὺ ἀπάδουν τῆς ἱερότητος τοῦ χώρου μέσα στὸν ὅποιο τελεσιουργεῖται τὸ μυστήριο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐν χρόνῳ. Η εὐγνωμοσύνη μου πρὸς τὸν κάθε ἔνα ἵεράρχη θὰ παραμείνει ἐσαεὶ ἐνεργὸς καὶ ἀδιάπτωτη καὶ ὁ ὑπεύθυνος τρόπος ποιμαντορίας τους θὰ φωτίζει καὶ τὴ δικιά μου.

Ἐρχομαι σήμερα ἐδῶ, Μακαριώτατε, καὶ δὲν φοβᾶμαι νὰ διμολογήσω ὅτι νιώθω ἄγνωστος ἐν μέσῳ ἀγνώστων. Ἐρχομαι πρὸς σᾶς ἀδελφοὶ μου σήμερα καὶ ἔχω στὸν νοῦ μου τὸν προβληματισμὸ τοῦ Μωυσῆ: «καὶ εἶπε Μωυσῆς πρὸς τὸν Θεόν· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐλεύσομαι πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς: ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἀπέσταλκε με πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐρωτήσουσίν με: Τί ὅνο-

μα αὐτῷ; τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς; καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Μωυσῆν: Ἐγώ εἰμι ὁ Ὡν· καὶ εἶπεν: οὗτος ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· ὁ Ὡν ἀπέσταλκε με πρὸς ὑμᾶς»². Μὲ συνέχει λοιπὸν ἡ ἀγωνία καὶ ἡ ἀδημονία τοῦ προφήτη Μωυσῆ, ὁ ὄποιος τελικὰ τολμᾶ νὰ ἀπευθυνθεῖ ὡς ἀπέσταλμένος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν λαόν Του.

Ἐρχομαι σήμερα ἀδελφοί μου κοντά σας «οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας ... ἀλλὰ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῶ»³ γιὰ νὰ σᾶς ἀναγγείλω τὸ σωτήριο σχέδιο τοῦ Θεοῦ. Γιὰ νὰ σᾶς πῶ ὅτι ὁ Ὡν, ὁ ὄντως Ὑπάρχων Θεὸς τοῦ Μωυσῆ, ἔγινε ἄνθρωπος καὶ ἐσταυρώθη γιὰ μᾶς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ μᾶς περιμένει ὅλους στὴ χαρὰ τῆς Βασιλείας Του. Ἐρχομαι κοντά σας «οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως»⁴ γιὰ νὰ σᾶς ὁμολογήσω ὅτι μαζὶ συλλειτουργοῦντες καὶ συνεπιτελοῦντες τὸ μυστήριο τῆς Θείας Λειτουργίας, καλούμαστε νὰ συναντήσουμε στὴ μορφὴ τοῦ Ἅρτου καὶ τοῦ Οἴνου, ποὺ μεταποιοῦνται σὲ Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ «ἄ δοφθαλμὸς οὐκ εἴδε καὶ οὓς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβῃ, ἀ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν»⁵.

Ἐρχομαι πρὸς σᾶς ἀδελφοί μου καὶ ἔδιπλώνω τὴν καρδιὰ καὶ ὅλη μου τὴν ὕπαρξη σὰν γράμμα ἀνοικτὸ⁶ μπροστά σας γιὰ νὰ μὲ γνωρίσετε καὶ νὰ μὲ μάθετε. Νὰ πάψω νὰ εἶμαι ἔνας ἄγνωστος γιὰ σᾶς. Καὶ προσδοκῶ καὶ περιμένω ἀπὸ τὸν καθένα ἀπὸ σᾶς νὰ μοῦ ἐπιτρέψει νὰ κοιτάξω μέσα στὰ φυλλοκάρδια του καὶ νὰ τὸν γνωρίσω καὶ νὰ ἀναγνωρίζω τὸν καθένα ἀπὸ σᾶς, ὅπως ὁ καλὸς ποιμένας, ὁ ὄποιος «ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ ἐμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ»⁷. Ἔτσι θὰ πάψετε καὶ σεῖς νὰ εἴσαιστε ἄγνωστοι γιὰ μένα.

‘Ο Σεβ. Μητροπολίτης
Τίλιου, Αχαρνῶν
καὶ Πετρουπόλεως
κ. Αθηναγόρας.

”Ερχομαι κοντά σας ἀδελφοί μου καὶ στὶς ἀποσκευές μου δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν πραμάτεια ποὺ κληρονόμησα ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Θηβῶν καὶ Λεβαδείας καὶ τὴν κουβαλῶ ἔκτοτε μαζί μου. Αὐτὴ τὴν πραμάτεια, αὐτὸ τὸ πολύτιμο τζιβαϊδικό, ἀποθέσατε Σεῖς, Μακαριώτατε, στὴν ὑπαρξή μου κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συμπόρευσής μας. Μὲ μάθατε νὰ σέβομαι τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. ”Ετοι στὴ Μητρόπολή μας εἶχαν τὸν χῶρο τοὺς δῆλοι. Ἀπὸ τοὺς πὸ συντηρητικοὺς ὡς τοὺς πὸ φιλελεύθερους. Καὶ συνυπῆρχαν, χωρὶς ὁ ἔνας νὰ ἀποτελεῖ ἐμπόδιο γιὰ τὸν ἄλλον, χωρὶς ὁ ἔνας νὰ κακολογεῖ ἢ νὰ δυστροπεῖ γιὰ τὶς θέσεις καὶ ἀπόψεις τοῦ ἄλλου. ”Ολοὶ μας, κάτω ἀπὸ τὴν ἐμνευσμένοι καθοδήγησή σας, ζούσαμε «ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ»⁸.

”Ερχομαι κοντά σας ἀδελφοί μου καὶ στὶς ἀποσκευές μου κουβαλῶ ἔκτὸς ἀπὸ τὴν ἀνεκτικότητα, τὴν περιχώρηση καὶ τὴν συγχώρηση. Τὴν δυνατότητα δηλαδὴ νὰ ἐπιτρέπω στὸν ἄλλο νὰ ὑπάρχει μαζί μου. Νὰ τοῦ προσφέρω λίγο ἢ περισσότερο ἀπὸ τὸν δικό μου χῶρο. Νὰ τοῦ ἐπιτρέπω νὰ χωρεῖ μαζί μου. Νὰ ἀγγίζει τὸν χῶρο μου. Νὰ ἀναπνέει μαζί μου. Καὶ νὰ μαθαίνει νὰ μοῦ ἐπιτρέπει καὶ αὐτὸς νὰ μπαίνω στὸ δικό του χῶρο. Νὰ μοῦ παραχωρεῖ τόπο «ἐν τῷ καταλύματί»⁹ του.

”Ερχομαι κοντά σας ἔχοντας μάθει ὅτι δὲν μπορῶ νὰ τὰ κάνω δῆλα μόνος μου. ”Έχω, ὅπως

ἄλλωστε καὶ σεῖς, ἀνάγκη νὰ συνεργάζομαι μὲ δῆλους γιὰ τὸ καλὸ δῆλων μας. ”Εμαθα ὅτι δὲν ὑπάρχω ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι σὲ ἀντίθεση, ἀλλὰ σὲ σύνθεση. Καὶ οἱ πιστοὶ ἔχουν ἀνάγκη τοὺς ἄλλους πολίτες τῆς χώρας τους καὶ οἱ διαφορετικοὶ στὴ φυλή, τὴ θρησκεία καὶ τὰ ἔθιμα πολίτες τοῦ κράτους τὴν πλειοψηφία τῶν ἄλλων πολιτῶν ποὺ τὴν ἀποτελοῦν οἱ πιστοί. ”Εκκλησία καὶ κοινωνία στὴν Ἑλλάδα μας ὀφείλουν νὰ συμπορευθοῦν, ἀν θέλουμε νὰ πετύχουμε σὲ δῆλους τους τομεῖς καὶ νὰ κερδίσουμε στὶς προκλήσεις τῶν καιρῶν μας. ”Εκκλησιαστικοὶ ποιμένες καὶ πολιτικοὶ ἀρχοντες ὀφείλουν νὰ συμπορευθοῦν γιὰ τὸ καλὸ τῶν πολιτῶν, τοὺς δόπιούς κλήθηκαν ἢ ἐκλέχθηκαν νὰ ὑπηρετοῦν.

”Ερχομαι κοντά σας ἀδελφοί μου καὶ κουβαλῶ μαζί μου ... ”Οχι δὲν θὰ ἀποκαλύψω τί ἄλλο κουβαλῶ μαζί μου. Ἀπὸ αὔριο ποὺ οἱ ἐπισκέπτες μας θὰ φύγουν καὶ θὰ μείνουμε μόνοι μας, θὰ ξανανοίξω τὶς ἀποσκευές μου καὶ θὰ σᾶς καλέσω νὰ ἔξερευνήσουμε μαζὶ καὶ τὸ ὑπόλοιπο περιεχόμενο. Καὶ θὰ σᾶς ζητήσω νὰ ἀνοίξετε καὶ σεῖς τοὺς δικούς σας χώρους. Καὶ νὰ ξεδιπλώσετε τὴ δικιά σας πραμάτεια. Καὶ νὰ τὰ βάλουμε τὸ καθένα - καὶ τὰ δικά σας καὶ τὰ δικά μου - στὴ θέση τους γιὰ νὰ σχηματίσουμε μία ὅμορφη εἰκόνα ποὺ θা�μαστεῖ δῆλοι ἐμεῖς, δηλαδὴ σεῖς, τὸ ποίμνιο, καὶ ἐγὼ ὁ ἐπίσκοπός σας. Καὶ νὰ φτιάξουμε ἔτοι, ἔτοι καὶ ἄτεχνη, τὴν εἰκόνα τῆς Βασιλείας τοῦ

‘Ο Σεβ. Μητροπολίτης Ιλίου, ’Αχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρας κατὰ τὴν ὑποδοχή του στὴν πόλη του Ιλίου πλαισιούμενος ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Αθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερώνυμο καὶ τὸν Τοποτηροπή Σεβ. Μητροπολίτη Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος κ. Βαρθολομαῖο.

Θεοῦ στὸν κόσμο μας. Τὴν εἰκόνα τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας ποὺ παρουκεῖ στὸ Ἰλιο, τὸ Μενίδι, τὴ Φυλή, τὸ Ζεφύρι, τὴν Πετρούπολη.

Μακαριώτατε,

Θὰ ἥθελα στὸ σημεῖο αὐτὸν νὰ εὐχαριστήσω τὸν Σεβασμιώτατο Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος κ. Βαρ-θολομαῖο, τοποτηρητὴ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως, καθὼς καὶ τὸν Θεοφιλέστατο Ἐλευσῖνος κ. Δωρόθεο καὶ στὸ πρόσωπο τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου π. Ἐπιφανίου Κάνδου, ὅλους τοὺς κληρικοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, γιὰ τοὺς κόπους τοὺς κατὰ τὴν τετράμηνη τοποτηρητεία τῆς. Εἶμαι εὐγνώμων καὶ βαθειὰ ὑποχρεωμένος σὲ ὅλους τους.

Ἐπιτρέψτε μου ἀκόμη αὐτὴ τὴν ἰερὴ στιγμὴ νὰ μνημονεύσω τοὺς ἐν ζωῇ καὶ τοὺς ἀπολελυμένους προκατόχους μου. Αὐτοὶ ἔκοπιασαν πολλαπλῶς καὶ πολυτρόπως καὶ ἐγὼ εἰς τὸν κόπον αὐτὸν εἰσελήλυθα¹⁰. Αὐτοὶ ἐκαλλιέργησαν καὶ ἔσπειραν τὸν ἀγρὸ τοῦ Θεοῦ στὴ ἐσχατιὰ αὐτὴ τῆς Ἀττικῆς γῆς καὶ ἐγὼ σήμερα σπεύδω νὰ ἔρθω συνεπίκουρός τους. Ὁ καθένας τους ἔχει τὸν τόπο του στὴ καρδιὰ καὶ τὴν προσευχὴ μου.

Μακαριώτατε,

Ἀπευθύνομαι στὸ τέλος τοῦ λόγου μου, ὅπως καὶ στὴν ἀρχή, πάλι πρὸς Σᾶς. Γιατὶ ἐδῶ, στὴν Ἱερὰ αὐτὴ Μητρόπολη, δὲν εἶσθε ἐπισκέπτης. Σᾶς

κουβαλῶ στὴ ψυχή μου. Θὰ εὐχαριστῶ πάντοτε τὸ Θεὸ γιὰ Σᾶς. Θὰ Τὸν εὐγνωμονῶ, γιατὶ συντόνισε ἔτσι τὰ βήματά μου γιὰ νὰ Σᾶς συναντήσω. Καὶ θὰ Σᾶς θυμᾶμαι πάντοτε στὶς προσευχές μου μνημονεύοντας «ἀδιαλείπτως τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος»¹¹. Σας πρὸς ὅλους μας καὶ ἴδιαίτερα πρὸς ἐμέ. Νὰ θεωρεῖτε τὴ Μητρόπολη αὐτὴ τόπο καὶ κατάλυμα δικό Σας, συνέχεια τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, μὲ τὴν ὄποια ἄλλωστε συνορεύει καὶ ὅδὸ σύνδεσης μὲ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Θηβῶν καὶ Λεβαδείας πρὸς τὴν ὄποια συχνὰ ὁδηγεῖτε τὰ βήματά Σας. Πάντως ἐμένα θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἐπαναλαμβάνω συχνὰ πυκνὰ τὴ γεμάτη χαροποιὸ ἔκπληξη καὶ θάμβος πρώτη ὁδοιπορία τῶν ἀποστόλων Ἀνδρέα καὶ Ἰωάννη, οἱ ὄποιοι ἀκολουθοῦν τὸν Χριστὸ γιὰ νὰ δοῦν ποῦ μένει. Καὶ νὰ εἴσθε σίγουρος ὅτι θὰ σημειώνω μαζὶ μὲ τὸν Ἰωάννη: «ῆλθε οὖν καὶ εἶδε ποῦ μένει, καὶ παρ’ αὐτῷ ἔμεινεν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτη»¹². Θάθελα ἡ ὥρα νὰ μείνει γιὰ πάντα σταθερὰ δεκάτη!

«Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζηται καὶ ἵνα ρυθμῆμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων ... ὁ δὲ Κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ»¹³.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ἐξ. 4, 12.
2. Ἐξ. 3, 13-14.
3. Α' Κορ. 2, 1-2.
4. Α' Κορ. 2, 4.
5. Α' Κορ. 2, 9.
6. Β' Κορ. 3, 2.
7. Ἰω. 10, 4.
8. Ἐφ. 4, 2.
9. Λουκ. 2, 7.
10. Ἰω. 4, 38.
11. Α' Θεσ. 1, 3.
12. Ἰω. 1, 40.
13. Α' Θεσ. 3, 1-5.

Ἐπιβατήριος Λόγος

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ κ. Ἰωάννου

(Λαγκαδᾶς, 29.5.2010)

Μακαριώτατε, πάτερ καὶ δέσποτα,
πολυσέβαστέ μοι γέροντα ἄγιε Θεοσαλονίκης,
ἐκπρόσωπε τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν
Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, Σεβασμιώτατοι
ἐκπρόσωποι τῶν λοιπῶν πρεσβυγενῶν πατριαρχείων,
ἄγιε τοποτηρητά,
σεπτὴ τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,
σεβαστοὶ πατέρες, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,
λαὲ τοῦ Θεοῦ περιούσιε καὶ ἥγαπημένε.

«Τὸ Πνεῦμα τὸ ἄγιον ἔθετο ἐπισκόπους ποιμανεῖν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ». Αὐτὴ ἡ ρῆσις ἡ θεόπνευστος ἀποτελεῖ καὶ τὸ δόριθέσιο ἐπὶ τοῦ ὅποιου στηρίζεται καὶ ἀναπτύσσεται ἡ ἔννοια τῆς ἐπισκοπικῆς μαρτυρίας καὶ διακονίας μέσα στὴν πορεία τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ ρῆσις ἡ ὅποια ὁριοθετεῖ τὴν ἔννοιαν τῆς διαποιμάνσεως, ὡς βασικῆς προϋποθέσεως, διὰ τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας τὸ ὅποιον ἐνεργεῖται μέσα στὴ ζωὴ τῆς ἄγιας μας Ἐκκλησίας διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Παρακλήτου.

Ο Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἄγίους μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους εἶπε: «Καθὼς ἀπέσταλκε με ὁ πατήρ κἀγώ πέμπω ὑμᾶς». Ἐπομένως, ἡ παρουσία τοῦ ἐπισκόπου μέσα στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι παρουσία ποὺ συνδέεται μὲ τὸ ἔργο καὶ τὴν ἔννοια τῆς ἀποστολῆς, ἡ ὅποια δὲν περιορίζεται λεκτικὰ στὴ διάδοση ἀπλῶς καὶ μόνον ἐνὸς μηνύματος καὶ στὴ μεταφορὰ μιᾶς διδασκαλίας, ἀλλὰ ἔχει ὡς σκοπὸν καὶ προϋπόθεσιν αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονός τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Γι’ αὐτὸ καὶ ὁ ἄγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ὅταν ὅμιλεῖ καὶ ἀπευθύνεται γιὰ τὸ μεγάλο ἔργο ποὺ ἔχει νὰ ἐπιτελέσει ὁ ποιμῆν, ὃς εὐθύνη ἔναντι τοῦ λαοῦ, καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ

καὶ ἔναντι τοῦ ποιμνίου, τοῦ ὅποιου ἡ Ἐκκλησία τοῦ ἐμπιστεύεται, καὶ ἐνώπιον τοῦ ὅποιου θὰ δώσει τὸν λόγον «ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως», λέγει σχετικῶς, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ ποιμένος καὶ τῆς ποιμαντορίας του καὶ τῆς διακονίας του σὲ σχέσιν μὲ τὸν ἀνθρώπο πάντοτε εἶναι «ἀρπᾶσαι κόσμον καὶ δοῦναι Θεόν. Θεὸν ποιῆσαι τὸν ἀνθρωπὸν» ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ ἄγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Δηλαδὴ, τὸ ἔργο τοῦ ποιμένος, τὸ ἔργο τοῦ ἐπισκόπου εἶναι νὰ πάρει τὸν ἀνθρωπὸ μέσα ἀπὸ τὸν κόσμο. Καὶ πίσω ἀπὸ τὴ λέξη κόσμος ὑπονοεῖται ἀκριβῶς ἡ ἔννοια, ὁ ὄρος καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς ἀμαρτίας καὶ πάσης ἄλλης δραστηριότητος ἡ ὅποια ἀναπτύσσεται πέραν καὶ μακρὰν τοῦ θείου θελήματος. Ο ἐπίσκοπος λοιπὸν ἔχει σκοπὸν νὰ ἀρπάσει τὸν ἀνθρωπὸ τὸν ὅποιον ὁ ἀντίδικος τῆς σωτηρίας, ὁ διάβολος, ζητεῖ ὡς λέων προκειμένου νὰ τὸν καταπίει, προκειμένου νὰ τὸν κατασπαράξει. Εἰς ἀντίδοτον λοιπὸν αὐτοῦ τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας ὁ ἐπίσκοπος καλεῖται νὰ δώσει στὸν ἀνθρωπὸν τὴν δυνατότητα νὰ ἔξεφύγῃ ἀπὸ τὶς παγίδες τοῦ κόσμου καὶ ὅχι μόνον, ἀλλὰ νὰ τὸν προσφέρει εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ὅχι μόνον, ἀλλὰ νὰ τὸν δόδηγήσει στὸ μεγάλο μυστήριο τῆς θεώσεως «Θεὸν ποιῆσαι τὸν ἀνθρωπὸ». Ἐπομένως, ἀν συνειδητοποιήσει κανεὶς τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης καὶ τὸ πολυεύθυνον τοῦ ἀξιώματος, ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ σημερινὴ ἡμέρα διὰ τὴν προσωπικὴν μου ζωὴν μπορεῖ, Μακαριώτατε πάτερ καὶ δέσποτα, νὰ ἀποτελεῖ ἔνα κορυφαῖο γεγονὸς ποὺ συνδέεται μὲ τὴν συγκίνησι, ποὺ συνδέεται μὲ τὴ χαρά, ποὺ συνδέεται μὲ δόλο αὐτὸ τὸ μεγαλεῖο μέσα στὴ ζωὴ τῆς ἄγιας μας Ἐκκλησίας ποὺ ζοῦμε ὡς καρπὸν τῆς ἐνότητος τοῦ Παναγίου Πνεύματος πλὴν ὅμως ἀποτελεῖ καὶ ἔνα μήνυμα ὑψηλῆς εὐθύνης, ὅπως πολὺ σωστὰ

εῖχατε τονίσει κατὰ τὴν διμιλίας σας εἰς τὴν χειροτονία μου· «ὅτι καλεῖσαι ἀπὸ τώρα ὅχι ἀπλῶς νὰ εῖσαι ὁ ποιμενάρχης, ἀλλὰ καὶ ὁ πατέρας καὶ ἀπὸ τώρα δὲν εἶσαι ὁ πατήρ Ἰωάννης ὁ Τασσᾶς, ἀλλὰ εῖσαι ὁ Ἰωάννης τοῦ Λαγκαδᾶ». Καὶ αὐτὴ ἡ φράση σας εἶχε πραγματικὰ ἔνα μήνυμα γιὰ μένα προσωπικά. «Ἐνα μήνυμα ποὺ συνδέεται μὲ τὴν ζωὴν τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας, διότι ὁ ἐπίσκοπος δὲν ἀνήκει πλέον στὸν ἑαυτό του, ἀνήκει στὸ ποιμνιό του, ἀνήκει στὴν Ἐκκλησία ἀπολύτως, διότι ὅπως λέγει καὶ ὁ ἄγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος «ὅπου ἐπίσκοπος ἐκεῖ καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐκεῖ καὶ τὸ πλήρωμα ἔστω». Αὐτὴ λοιπὸν ἡ σήμερινὴ εἰκόνα τῆς ἐνότητος μέσα ἀπὸ τὴ μοναδικὴ εἰκόνα τῆς μαρτυρίας τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐκφράστηκε μέσα ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς ὑποδοχῆς, τῆς χαρᾶς, τῶν ἐκδηλώσεων πρὸς τὸ πρόσωπο μου, ἀποτελεῖ ἔνα βαθύτατο χρέος εὐγνωμοσύνης ἀπέναντι σ' αὐτὸν τὸν λαό, ἀπέναντι σὲ ὅλους ἐσάς ἀδελφοί μου, ποὺ μὲ τὴν ἀγάπη σας δὲν ἐκδηλώσατε μόνο τὴν παρουσία σας στὴν ἐλαχιστότητά μου, ἀλλὰ δώσατε μία μαρτυρία καὶ μία ὅμοιογύα πίστεως πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Γιατὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλεῖο μέσα στὴν Ἐκκλησία μας. Κάθε τὶ ποὺ συμβαίνει καὶ τελεῖται καὶ ἔχει αὐτὸν τὸν ἀγιαστικὸ καὶ λυτρω-

τικὸ χαρακτῆρα, εἶναι ἐκφρασις ποὺ ἀποτελεῖ ταυτόχρονα δείκτη πορείας καὶ δείκτη φανερώσεως πρὸς τὸ σημαινόμενον Πρόσωπον. Γιατὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ὅποια τελοῦνται, ὅλα αὐτὰ ποὺ γίνονται, ὅλα αὐτὰ ποὺ συμβαίνουν, ἡ σεπτὴ παρούσια τόσων ιεραρχῶν, τόσων μοναχῶν, εἶναι ἀκριβῶς μία μαρτυρία ἀγάπης πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴ ἡ μαρτυρία τῆς ἀγάπης στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου εἶναι καὶ ἡ ἐκφραση τῆς ὅμοιογύας της σ' ἔναν κόσμο πίστεως ὅχι μόνο κατὰ τὴν μεμονωμένη οἰκονομικὴ κρίση τὴν ὅποιαν ἀντιμετωπίζει, ἐστιάζεται τὸ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ποιητικὸ αἴτιο αὐτῆς τῆς κρίσεως, ποὺ εἶναι ἀκριβῶς ἡ πνευματικὴ κρίσις, ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὸν Θεό, ἡ ἀγνόησις ἡ ἐσκεψμένη καὶ ἡ διαγραφὴ τοῦ θείου θελήματος καὶ εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ ἡ τοποθέτησις τῶν προσωπικῶν ἐπιδιώξεων τῶν ἀνθρώπων. Ο Κύριος εἶπε: «ὅ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται ἀλλὰ μεταβέβηκε ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν» κατὰ Ἰωάννη ἄγιον Εὐαγγέλιον. Εἳναν λοιπὸν σήμερα ζοῦμε μία κρίση ἡ ὅποια ὁδηγεῖ τὸν ἀνθρώπο εἰς τὴν ἀπόγνωσι καὶ εἰς τὴν θλίψι τοῦ θανάτου, εἶναι διότι δὲν ἔχουμε κατανοήσει πώς αὐτὸ τὸ ὅποιο προσφέρει ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία εἶναι ἡ ζωὴ τῆς ὑπερβάσεως εἶναι ἡ ζωὴ τῆς ἀναστάσεως, εἶναι ἡ ζωὴ ποὺ στηρίζεται πάνω στὸ κήρυγμα καὶ στὴν μαρτυρία Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἡ ὅμοιογύα τῆς πίστεως μας ποὺ δὲν τελειώνει στὸν Σταυρὸ καὶ στὴν Ἀνάστασι ἀλλὰ ποὺ ἐκφράζει τὴν ἔννοια τῆς προσδοκίας ὡς τὸ μήνυμα αὐτῆς τῆς καινούργιας ζωῆς. Γιατὶ τὸ σύμβολο τῆς πίστεως τελειώνει μὲ μία φράση «προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν» καὶ ἡ ἀνάστασι τῶν νεκρῶν εἶναι ἀκριβῶς τὸ μεγάλο μήνυμα τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸ ὅποιο

‘Ο Σεβ. Μητροπολίτης
Λαγκαδᾶ κ. Ἰωάννης.

καταργεῖται ἡ φθορὰ καὶ ὁ θάνατος καὶ αὐτὸς εἶναι ποὺ ἀποτελεῖ μοναδικὸν καὶ ἀνεπανάληπτον μήνυμα ἔναντι ὅλων ἐκείνων τῶν μηνυμάτων ποὺ ἔχονται νὰ κατακλύσουν σήμερα τὴν κοινωνία μας, τὸ διαδίκτυο, τὴν φιλοσοφικὴν σκέψην καὶ τὸν στοχασμὸν μέσα ἀπὸ τὰ ποικίλα, εἴτε θρησκεύματα, εἴτε φιλοσοφικὰ σχήματα. Θέλουν ἀκριβῶς νὰ δημιουργήσουν μία ἀποστασιοποίηση ἀπὸ τὴν μόνη καὶ σώζουσα ἀλήθεια ποὺ εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ἐπομένως, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί μὲ αἰσθήματα βαθυτάτης συναισθήσεως τοῦ μεγέθους τῆς εὐθύνης, ἀναλαμβάνω τὰ ἐπισκοπικά μου καθήκοντα καὶ ἐπικαλοῦμαι τὶς εὐχὲς καὶ τὶς πρεσβεῖες ὅλων ἐκείνων ποὺ σήμερα ἀποτελοῦν ἐδῶ τὴν ὁρατὴν μαρτυρία τῆς προσευχομένης Ἐκκλησίας. Ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν τρισάγιον Θεόν, διότι μὲ ἡλέησε νὰ ὑπηρετήσω τὴν Ἐκκλησίαν του κάτω ἀπὸ πεφωτισμένην πνευματικὴν καθοδηγίαν τόσον τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Παντελεήμονος τοῦ Β' πρὸς τὸν ὅποιον ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνην τὸν ἀπειρον σεβασμόν μου, διότι μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ χέοι καὶ μὲ ὀδήγησε στὰ ἄγια τῶν ἄγίων καὶ μοῦ μετέφερε τὴν μεγάλην αὐτὴν χαρισματικὴν καὶ ἀγαπητικὴν προσέγγισην τῆς πλήρους ἀφοσίωσεως στὶς μεγάλες ἔννοιες τῆς ἄγιας μας Ἐκκλησίας, τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς πατρίδος μας τῆς Ἑλλάδος. Τὸν εὐγνωμονῶ, διότι μοῦ εἶχε δώσει φωτεινὸν καὶ ἄγιον παράδειγμα αὐτοθυσίας, φιλοπατρίας, μαρτυρίας ἀγάπης καὶ ὁμοιογίας πίστεως. Ἐκφράζω ὥσαύτως τὴν βαθυτάτην μου εὐγνωμοσύνην πρὸς ὑμᾶς, πολυσέβαστε ἄγιε Θεοσαλονίκης, διότι ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια ποὺ εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ ὑπηρετήσω πλησίον σας ὅχι ἀπλῶς εὐεργετήθην πολλαπλῶς, ἀλλὰ καὶ ἐδιδάχθην πολυμερῶς διὰ νὰ δύναμαι ἀπροσκόπτως νὰ ἐργάζομαι εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου καὶ νὰ ἐπιτελῶ μετὰ φόβου Θεοῦ τὰ καθήκοντά μου. Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ ὅτι πράξατε γιὰ μένα καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μεταφέρετε πρὸς τὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη, τὸν κύριο Βαρθολομαῖο, τὸν σεβασμό μου, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν βαθυτάτην μου ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησία, ἡ ὅποια εἶναι ἡ τροφὸς τοῦ γένους καὶ ἡ ὅποια αὐτὸν τὸν τόπον ἐδῶ τῆς Μακεδονίας τὸν εὐλογημένο τὸν διατήρησε ἐλληνικὸν καὶ ὁρθόδοξο ὅταν ἐδῶ ἀπειλεῖτο ἀπὸ ποικίλα φεύγοντα

τα ποὺ ἀπειλοῦσαν καὶ τὴν ἐθνική του ἐπιβίωση μὲ τὸ γνωστὸν ἔξαρχειακὸν πρόβλημα ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπόστασή του ὡς ἔθνος. Καὶ βεβαίως νὰ διαβιβάσετε στὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη ὅτι ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Λαγκαδᾶ εἶναι μία ἀπὸ τὶς μητροπόλεις ποὺ συνδέεται μὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖο, τόσο πνευματικῶς καὶ νομοκανονικῶς, διότι μὲ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ τελευταίως ἔχει δείξει ἰδιαιτέρως μὲ τὸ θέμα τῆς διασώσεως τοῦ περιβάλλοντος. Σήμερα, Μακαριώτατε, ἡ ἡμέρα εἶναι διεθνῶς ἀφιερωμένη στὸ περιβάλλον καὶ ἡ Μητρόπολή μας ἀντιμετωπίζει προβλήματα ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴν οἰκολογία καὶ μὲ τὴν ἐπιβίωση αὐτοῦ τοῦ περιβάλλοντος καὶ παρακαλοῦμε καὶ σεῖς μαζὶ μὲ τὸν Παναγιώτατο καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς Ἱεράρχας νὰ δεηθεῖτε ὥστε ὁ Κύριος νὰ φυλάξει αὐτὴν τὴν περιοχὴν καὶ νὰ κατορθώσουμε σὲ συνεργασία μὲ τὴν τοπικὴ αὐτοδιοίκηση νὰ ξεπεράσουμε τὰ ὑπάρχοντα προβλήματα.

Ἐύχαιριστῷ ὅλους τοὺς Ἱεράρχας ποὺ ἥρθαν ἀπὸ μαροάν, ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη τὸν Ἀγιο Φιλαρέτειας κ. Μελίτωνα, ἀπὸ τὴν Ναζαρὲτ τὸν Σεβασμιώτρατον κ. Κυριακόν, ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας τὸν ἄγιον Εἰρηνουπόλεως, ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Βουλγαρίας τὸν ἄγιον Νευροκοπίου, ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Κρήτης τὸν ἄγιον Ἀρκαλοχωρίου, τοὺς Σεβασμιωτάτους Κορίνθου, Φιλίππων, Λαρίσης, Ξάνθης, Καισαριανῆς, Σερρῶν, Κερκύρας, Ζακύνθου, Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς, Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως, τὸν ἄγιον τοποθρητή, τοὺς Θεοφιλεστάτους Ἐπισκόπους, τοὺς ἄγιους καθηγουμένους ἀπὸ τὸ Ἀγιον Ὁρος, Ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἰβήρων, ἀπὸ τὴν Μονὴ Ἐσφιγμένου καὶ Δοχειαρίου, ἀπὸ τὶς Μονὲς τῶν γυναικείων Ἱερῶν Μονῶν τῆς Μητροπόλεως Θεοσαλονίκης ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ μοναστικὰ καθιδρύματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ. Σὲ ὅλους σας ἔνα μεγάλο εὐχαριστῶ.

Τί ὑπόσχομαι τώρα. Τί θὰ πράξω. Δὲν πρόκειται νὰ κάνω ἔξαργειας οὔτε δηλώσεις προγραμματικές. Ἐνα μόνο θὰ σᾶς πῶ. Θὰ προσπαθήσω ὅσο μπορῶ, καὶ ζητῶ τὴν δική σας βοήθεια καὶ τὶς δικές σας προσευχές, ὥστε νὰ μιμηθῶ τὸ μοναδικὸν παράδειγμα τοῦ ἐνὸς ποιμένος, τοῦ καλοῦ ποιμένος ποὺ εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

«Ἐγώ είμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός». Εὐχηθεῖτε αὐτὸν τὸν ποιμένα νὰ μιμηθῶ, τὸν Κύριον, καὶ τὸ ἔργον Αὐτοῦ νὰ πράξω καὶ νὰ διακονήσω. Μὲ συνέχει μία ἀγωνία, ἀκούεται αὐτὴ τὴν στιγμὴ στὴν συνείδησή μου ἡ φωνὴ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ: «Ποιμένες κακοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνα μου». Εὐχηθεῖτε νὰ μὴν εἴμαι ἀπ’ αὐτοὺς Μακαριώτατε. Εὐχηθεῖτε νὰ εἴμαι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ θὰ ὑπηρετήσω τὴν τιμιότητα, τὴν δικαιοισύνη, τὴν ἀγιότητα αὐτοῦ τοῦ τόπου. Θὰ ἀγκαλιάσω τὸν κλῆρο καὶ τὸν λαὸ μὲ τὴν ἀγάπη Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποσωπόληπτα, ὑπερβατικά, θεολογικά, ὅπως θέλει ὁ Κύριος. Ἰδιαίτερη φροντίδα στὰ μοναστικὰ καθιδρύματα. Ἰδιαίτερη φροντίδα στὴ νεότητα. Θὰ ἰδρύσουμε μὲ τὴν εὐχὴ σας ἴδρυμα νεότητος στὸ ὄποιο θὰ ὑπάρχει καὶ εἰδικὴ μέριμνα καὶ φροντίδα γιὰ τὴν

καταπολέμηση τῆς ἀνεργίας. Θὰ φροντίσουμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὰ οἰκολογικὰ προβλήματα. Θὰ φροντίσουμε νὰ ἀναπτύξουμε αὐτὸ ποὺ ἐτόνισε ὁ ἄγιος Θεοσαλονίκης τὴν μαρτυρία τῆς πίστεως διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλανθρωπίας. Θὰ προσπαθήσουμε νὰ δώσουμε τὴν μαρτυρία τῆς ὁρθοδόξου λειτουργικῆς ζωῆς μέσα ἀπὸ κάθε δραστηριότητα ποὺ ἡ ἀγία μας παράδοση καὶ ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία προβάλλει. Οἱ καιροὶ ἀδελφοί μου οὓς μενετοί. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει «τίς ἀσθενεῖ καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται καὶ οὐχ ἐγὼ πυροῦμαι;». Αὐτὸ τὸ φρόνημα τοῦ ἀπ. Παύλου συνέχει μὲ ἀγωνία τὴν καρδιά μου καὶ θὰ προσπαθήσω μὲ αὐτοπάροντη νὰ διακονήσω τὸ ἔνα καὶ μοναδικὸ μήνυμα τῆς πίστεώς μας ποὺ εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ἀμήν.

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἡ μελλοντικὴ ἔξέλιξη τοῦ Σύμπαντος

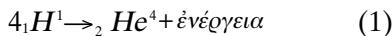
Toῦ Γεωργίου Κοντοπούλου Καθηγητοῦ - Ἀκαδημαϊκοῦ

(Εἰσήγηση στὴν Ἡμερίδα τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς
Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων,
Πεντέλη, 5.11.2009)

Τὸ θέμα τοῦ μέλλοντος τοῦ Σύμπαντος ἐνδιαφέρει ἴδιαίτερα τόσο τὴ Θεολογία ὡσο καὶ τὴν Ἀστρονομία. Ἀπὸ πλευρᾶς θεολογικῆς ἡ μελέτη τοῦ θέματος αὐτοῦ βασίζεται στὴν Ἅγια Γραφὴ καὶ τὴν παράδοση τῆς ἐκκλησίας, ἐνῶ ἀπὸ ἀστρονομικῆς ἡ μελέτη βασίζεται στὸν φυσικὸν νόμους ποὺ διέπουν τὸ Σύμπαν. Ἀλλὰ οἱ δύο αὐτὲς πλευρὲς δὲν εἶναι ἀντίθετες. Γιατὶ οἱ φυσικοὶ νόμοι ἔχουν δοθεῖ ἀπὸ τὸν Θεό, καὶ δὲν εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὸ θεῖον θέλημα. Βεβαίως ὁ Θεὸς μπορεῖ κάθε στιγμὴν ἀλλάξει τὴν πορεία τῆς φύσεως, ἀλλὰ κανεὶς δὲ μπορεῖ νὰ πεῖ ἐκ τῶν προτέρων πότε θὰ γίνει. Γι’ αὐτὸν μᾶς ἐπιτρέπεται, σὲ μᾶς τοὺς ἀστρονόμους, νὰ μελετήσουμε, ὡσο μᾶς εἶναι δυνατὸν τὶς συνέπειες τῶν φυσικῶν νόμων ποὺ ἀφοροῦν στὸ Σύμπαν.

Σήμερα λοιπὸν θὰ μιλήσω μὲ βάση τοὺς γνωστοὺς φυσικοὺς νόμους τί περιμένουμε ὅτι θὰ εἶναι τὸ μέλλον τοῦ Σύμπαντος. Εἶναι γνωστὸ ὅτι τὸ Σύμπαν ἔξελίσσεται. Μεταβάλλεται συνεχῶς. Δύο εἶναι τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς ἔξελίξεως αὐτῆς. Ἐν πρώτοις τὸ Σύμπαν διαστέλλεται καὶ κατὰ συνέπειαν ἀραιώνει συνεχῶς. Καὶ δεύτερον οἱ ἀστέρες ἀκτινοβολοῦν συνεχῶς ἐνέργεια καὶ ἐπομένως κάποτε θὰ σβήσουν.

Ἡ ἡλικία τοῦ Σύμπαντος εἶναι περίπου 14 δισεκατομμύρια ἔτη. Ὁ ἥλιος μας δημιουργήθηκε πρὸν ἀπὸ 5 περίπου δισεκατομμύρια ἔτη. Ἐκτοτε ἀκτινοβολεῖ μὲ σταθερὸ περίπου ρυθμὸν καὶ θὰ ἔξακολουθήσει νὰ ἀκτινοβολεῖ ἐπὶ 5 ἀκόμη δισεκατομμύρια ἔτη. Ἡ ἀκτινοβολία του ὀφείλεται στὴν μετατροπὴ τοῦ ὑδρογόνου σὲ ἥλιο, σύμφωνα μὲ τὴν ἀντίδραση

δηλαδὴ 4 ἀτομα ὑδρογόνου δημιουργοῦν ἔνα ἀτομο ἥλιον.

Ἡ μᾶζα ὅμως τῶν 4 ἀτόμων ὑδρογόνου εἶναι κατὰ 1 ἔκατοστὸ περίπου μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν μᾶζα ἐνὸς ἀτόμου ἥλιου. Ἡ διαφορὰ μάζας Δm μετατρέπεται σὲ ἐνέργεια σύμφωνα μὲ τὸν νόμου τοῦ Einstein: $\Delta E = c^2 \Delta m$.

Ἄν ὁ Ἡλιος ἀπετελεῖτο ἀρχικὰ μόνο ἀπὸ ὑδρογόνο καὶ ἀν ἀκτινοβολοῦσε πάντα μὲ τὸν ἴδιο ρυθμὸ θὰ ἔξαντλοῦσε τὸ ὑδρογόνο τοῦ μέσα σὲ 10^{11} ἔτη. Ἐπειδὴ ὅμως (α) ὑπῆρχε ἀρχικὰ καὶ ἔνα ποσὸ ἀρχέγονο ἥλιο καὶ (β) ἡ λαμπρότης τοῦ Ἡλιού στὰ πρῶτα καὶ στὰ τελευταῖα στάδια ζωῆς του εἶναι μεγαλύτερη, ἡ ὀλικὴ διάρκεια ζωῆς τοῦ ἥλιου εἶναι περίπου 10^{10} ἔτη, καὶ κατὰ συνέπεια σήμερα ὁ Ἡλιος βρίσκεται στὸ μέσον τῆς ζωῆς του.

Καθὼς τὸ ὑδρογόνο κάθε ἀστέρος ἔξαντλεῖται οἱ πυρηνικὲς ἀντιδράσεις στὸν πυρῆνα τοῦ ἐλαττώνονται καὶ ἐπομένως ἡ πίεση τῆς ἀκτινοβολίας ποὺ συγκρατεῖ τὰ ἀνώτερα σώματα τοῦ ἀστέρος ἐλαττώνεται καὶ ὁ πυρήνας τοῦ ἀστέρος καταρρέει. Αὐτὴ ἡ κατάρρευση ἔχει ως συνέπεια τὴν αὔξηση τῆς θερμοκρασίας τοῦ πυρῆνος ἀπὸ 14 ἔκατομμύρια βαθμοὺς ποὺ εἶναι σήμερα στὸ κέντρο τοῦ Ἡλιού σὲ 100 ἔκατομμύρια βαθμούς. Σ’ αὐτὴ τὴ θερμοκρασία ἀρχίζει νά «καίεται» τὸ ἥλιο, δηλαδὴ ἀρχίζουν ἀντιδράσεις ποὺ μετατρέπουν τὸ ἥλιο σὲ βαρύτερα στοιχεῖα ὅπως ἄνθρακα, ὀξυγόνο, καὶ ὅλα τὰ βαρέα στοιχεῖα.

Συγχρόνως ἡ ἔξωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἀστέρος μεγαλώνει κατὰ πολὺ καὶ ἡ λαμπρότης τοῦ ἀστέρος αὔξανει σημαντικά. Ἐτοι ὁ Ἡλιος μας μὲ τὴν ἔξαντληση τοῦ ὑδρογόνου του θὰ γίνει ἔνας γίγας τοῦ ὄποιον ἡ ἐπιφάνεια θὰ φθάσει μέχρι τὴ γῆ καὶ θὰ τὴν καταστρέψει.

Στὴ συνέχεια ἡ ἔξέλιξη τοῦ Ἡλιού θὰ εἶναι ταχεῖα. Ὁ Ἡλιος θὰ καταρρεύσει καὶ τελικὰ θὰ κα-

ταλήξει ἔνας λευκός νᾶνος, μὲ τεράστια πυκνότητα, ἐνῶ θὰ ἔχει διαστάσεις ὅπως ἡ Γῆ. "Ομως ἡ παραγωγὴ ἐνέργειας οὐσιαστικὰ θὰ σταματήσει καὶ ὁ Ἡλιος θὰ σβήσει σιγά-σιγά σὰν ἔνα κάρβουνο ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὴν φωτιά. Παρόμοια θὰ εἶναι ἡ ἐξέλιξη ὅλων τῶν ἄλλων ἀστέρων τοῦ Γαλαξίου μας καὶ τῶν ἄλλων γαλαξιῶν. Οἱ ἀστέρες τοῦ τύπου τοῦ Ἡλίου καὶ μικρότεροι, ἥ λίγο μεγαλύτεροι, θὰ γίνουν λευκοί νᾶνοι, ἐνῶ οἱ πολὺ μεγαλύτεροι ἀστέρες θὰ γίνουν μελανὲς ὄπές. Θὰ ὑποστοῦν δηλαδὴ ὀλοκληρωτικὴ κατάρρευση καὶ ὅλη ἥ ὕλη τους θὰ περάσει μέσα ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα τῆς μελανῆς ὄπῆς. Σύμφωνα μὲ τὴν Γενικὴ Θεωρία τῆς Σχετικότητος τίποτα δὲν ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα τῆς μελανῆς ὄπῆς, οὔτε φῶς, οὔτε σωμάτια. Ὁ Γαλαξίας μετὰ ἀπὸ 10 δισεκατομμύρια ἔτη θὰ ἀποτελεῖται κυρίως ἀπὸ λευκοὺς νᾶνους καὶ μελανὲς ὄπές.

Ἄλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ὑπολείμματα ἀστέρων δὲν θὰ παραμείνουν ἐπ' ἄπειρον μέσα στὸν γαλαξίας. Οἱ βαρυτικὲς ἀλληλεπιδράσεις τῶν ἀστέρων ἐνὸς γαλαξίου ἔχουν ὡς συνέπεια τὴν διαφυγὴ ἐνὸς ποσοστοῦ ἀστέρων ἀπὸ τὸν γαλαξία. Συγκεκριμένα οἱ ἀλληλεπιδράσεις αὐτὲς προκαλοῦν μία κατανομὴ Maxwell τῶν ταχυτήτων τῶν ἀστέρων μέσα σὲ ἔνα «χρόνο ἀλλοιώσεως» ἥ «χρόνο χαλαρώσεως» (relaxation time) ποὺ εἶναι περίπου 10^{14} ἔτη (100 δισεκατομμύρια ἔτη).

Ἡ κατανομὴ Maxwell εἶναι ἡ ἴδια ποὺ παρατηρεῖται σὲ ἔνα ἀέριο μέσα σὲ ἔνα δωμάτιο, μὲ τὴν διαφορὰ ὅτι στὸ ἀέριο ὁ χρόνος χαλαρώσεως εἶναι ἔνα κλάσμα τοῦ δευτερολέπτου. Μία ἄλλη διαφορὰ εἶναι ὅτι τὸ ἀέριο περικλείεται ἀπὸ τὰ τοιχώματά του, ἐπομένως ὅσο μεγάλη καὶ ἀν εἶναι ἡ ταχύτης τῶν μορίων τοῦ ἀερίου δὲν μποροῦν νὰ διαφύγουν. "Οταν ὅμως τὸ σύστημα εἶναι ἀνοικτό, ὅπως στὴν περίπτωση τῆς γήινης ἀτμοσφαίρας, ἔνα ποσοστὸ μορίων διαφεύγουν ἀπὸ τὸ σύστημα. "Ετσι π.χ. ἐνῶ ἀρχικὰ ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς γῆς ἀπετελεῖτο κυρίως ἀπὸ ὑδρογόνο μὲ τὴν πάροδο ἐκατομμυρίων ἐτῶν τὸ ὑδρογόνο διέφυγε εἰς τὸ διάστημα. Στὴν περίπτωση ἐνὸς γαλαξία γνωρίζουμε ὅτι ἔνα ποσοστὸ 7.40% τῶν ἀστέρων τῆς κατανομῆς Maxwell ἔχουν ταχύτητες μεγαλύτερες ἀπὸ τὴν ταχύτητα διαφυγῆς καὶ φεύγουν μακριὰ ἀπὸ τὸν γαλαξία. Κατὰ συνέπεια σὲ ἔνα χρόνο χαλα-

ρώσεως, δηλαδὴ σὲ 100 δισεκατομμύρια ἔτη φεύγουν περίπου 1/100 τῶν ἀστέρων τοῦ γαλαξία. "Ομως ἡ κατανομὴ Maxwell πάλι ἀποκαθίσταται σὲ ἄλλα 100 δισεκατομμύρια ἔτη δόποτε πάλι θὰ φεύγει τὸ 1/100 τῶν ἀστέρων κ.ο.κ. Ἐπομένως μετὰ ἀπὸ 10^{16} ἔτη περίπου ὁ γαλαξίας θὰ διαλυθεῖ πλήρως.

Σὲ ἔνα χρόνο χαλαρώσεως τοῦ Γαλαξία μας ποὺ εἶναι τῆς τάξεως τῶν 10^{14} ἐτῶν ἐλάχιστοι ἀστέρες θὰ ἔχουν ἐπιζήσει.

Στὸ διάστημα ὅμως τῶν 10^{14} ἐτῶν (ἥ 10^{16} ἐτῶν ποὺ εἶναι ἡ ζωὴ ἐνὸς γαλαξία) ἡ διαστολὴ τοῦ Σύμπαντος θὰ ἔχει προχωρήσει σημαντικά. Συγκεκριμένα οἱ γειτονικοί μας σήμερα γαλαξίες θὰ βρίσκονται πέρα ἀπὸ τὰ ὄρια τοῦ σήμερα ὁρατοῦ Σύμπαντος, δηλαδὴ πέρα ἀπὸ 14 δισεκατομμύρια ἔτη φωτός. Ἐπομένως ἀπὸ πολὺ νωρίτερα ὁ Γαλαξίας μας θὰ ἔχει ἀπομονωθεῖ πλήρως ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸ κόσμο τῶν ἄλλων γαλαξιῶν.

Μετὰ ἀπὸ 10^{16} ἔτη, ὅταν καὶ ὁ δικός μας Γαλαξίας θὰ ἔχει διαλυθεῖ θὰ ὑπάρχουν μόνο μεμονωμένοι νεκροὶ ἀστέρες στὸ Σύμπαν. Λευκοὶ νᾶνοι ποὺ θὰ γίνουν μελανοὶ νᾶνοι καὶ μελανὲς ὄπές. Θὰ εἶναι αὐτὸ τὸ τέλος τοῦ Σύμπαντος; "Οχι ἀκόμη. Γιατί ἀκόμη καὶ ἡ ὕλη ποὺ ὀποτελεῖ πλέον τὰ σώματα τῶν νεκρῶν ἀστέρων κάποτε θὰ ἀλλάξει μορφή. Υπάρχουν δύο φαινόμενα ποὺ προκαλοῦν τὴν οὐσιαστικὴ μεταβολὴ τῆς ὕλης σὲ πολὺ πολὺ μεγάλα χρονικὰ διαστήματα.

Τὸ πρῶτο εἶναι ἡ ἐξαφάνιση τῶν μελανῶν ὄπῶν. Παρό δόλον ὅτι οἱ μελανὲς ὄπές σύμφωνα μὲ τὴν Γενικὴ Θεωρία τῆς Σχετικότητος δὲν ἀκτινο-βιολοῦν, ἐν τούτοις σύμφωνα μὲ τὴν κβαντικὴ θεωρία ἀκτινοβιολοῦν ὅταν ἡ θερμοκρασία τοῦ περιβάλλοντος χώρου εἶναι μικρότερη ἀπὸ τὴν θερμοκρασία τῶν μελανῶν ὄπῶν, ἥ ὅποια εἶναι τῆς τάξεως τοῦ 10^{-7} βαθμῶν Kelvin δηλαδὴ ἐλάχιστα μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ ἀπόλυτο μηδέν. Ἡ θεωρία τῆς ἀκτινοβολίας τῶν μελανῶν ὄπῶν ἔχεινησε ἀπὸ τὴν παρατήρηση τοῦ Ἑλληνος φυσικοῦ Δ. Χριστοδούλου, τὸ 1970, ὅτι στὶς περιστρεφόμενες μελανὲς ὄπές ὑπάρχουν ἀντιστρεπτὰ καὶ μὴ ἀντιστρεπτὰ φαινόμενα. Τὰ μὴ ἀντιστρεπτὰ φαινόμενα αὐξάνουν τὴν ἐντροπία τοῦ συστήματος. Αὐτὴ ἡ παρατήρηση ὁδήγησε τοὺς Bekenstein καὶ Hawking στὸ νὰ διατυπώσουν τὴν θεωρία ὅτι οἱ μελανὲς ὄπές εἶναι μελανὰ σώμα-

τα μὲ δόρισμένη θερμοκρασία. "Ένα μελανό σῶμα ἀπορροφᾶ κάθε ἀκτινοβολία ποὺ προσπίπτει σ' αὐτὸ δταν ἡ θερμοκρασία τοῦ περιβάλλοντος εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ τὴ θερμοκρασία τοῦ σώματος, γι' αὐτὸ καὶ φαίνεται μαῦρο (μέλαν). "Οταν διμως τὸ περιβάλλον ἔχει μικρότερη θερμοκρασία τότε τὸ μέλαν σῶμα ἀκτινοβολεῖ. Π.χ. δ "Ηλιος εἶναι περίπου ἔνα μέλαν σῶμα θερμοκρασίας 6000°K.

"Η θερμοκρασία τῶν μελανῶν διπῶν εἶναι ἐξαιρετικὰ μικρή (τῆς τάξεως τῶν 10⁻⁷K) καὶ δεδομένου δτι δ περιβάλλοντων χῶρος εἶναι γεμάτος ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολία ὑποβάθρου (background radiation) ποὺ ἔχει θερμοκρασία 3°K, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀκτινοβολήσει ὑπὸ τῆς σημερινὲς συνθῆκες. "Οταν διμως ἡ διαστολὴ τοῦ Σύμπαντος προχωρήσει πάρα πολὺ ἡ θερμοκρασία τῆς ἀκτινοβολίας ὑποβάθρου ποὺ γεμίζει δλο τὸ Σύμπαν θὰ ἐλαττωθεῖ καὶ κάποτε θὰ γίνει μικρότερη ἀπὸ τὴν θερμοκρασία τῶν μελανῶν ὄπων.

"Οταν οἱ μελανὲς ὄπες ἀρχίσουν νὰ ἀκτινοβολοῦν θὰ μετατρέπουν βαθμιαῖα τὴν ὕλη τους σὲ ἐνέργεια. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο διμως ἡ μᾶζα τῶν μελανῶν διπῶν θὰ ἐλαττώνεται. "Οσο μικρότερη εἶναι ἡ μᾶζα μίας μελανῆς ὄπης τόσο μεγαλύτερη εἶναι ἡ θερμοκρασία τῆς καὶ ἡ ἀκτινοβολία τῆς. "Ετοι ἡ μᾶζα τῶν μελανῶν διπῶν ἔξαντλεῖται δλο καὶ ταχύτερα καὶ τὸ τέλος τῆς μελανῆς ὄπης θὰ εἶναι μία ἔκρηξη ποὺ θὰ ἔξαφανίσει τὴν μελανὴ ὄπη. Αὐτὸ τὸ φαινόμενο θὰ γίνει μετὰ ἀπὸ τουλάχιστον 1066 ἔτη. Κατόπιν διμως δὲν θὰ ὑπάρχουν πλέον μελανὲς ὄπες στὸ Σύμπαν.

"Η δεύτερη ἔξέλιξη τῆς ὕλης ἀναφέρεται στὴν διάσπαση τῶν πρωτονίων. "Υπάρχουν θεωρητικὲς μελέτες ποὺ δείχνουν δτι τὰ πρωτόνια διασπῶνται μετὰ ἔνα χρόνο τῆς τάξεως τῶν 10³³ ἔτῶν. "Η διάσπαση τοῦ πρωτονίου π γίνεται σὲ λεπτόνια (θετικὰ ἡλεκτρόνια e⁺, δηλαδὴ ποζιτρόνια) καὶ νετρίνα ν καθὼς καὶ σὲ φωτόνια γ:

$$p \rightarrow e^+ + n + \gamma \quad (2)$$

"Άλλα τὰ πρωτόνια εἶναι τὰ πιὸ εὔσταθη βαρέα σωμάτια τῆς ὕλης. Τὰ ἄλλα βαρέα σωμάτια δπως τὰ νετρόνια καὶ τὰ μεσόνια διασπῶνται πολὺ πιὸ εὔκολα. "Ετοι ἀν τὰ πρωτόνια τῆς ὕλης διασπασθοῦν δὲν θὰ ὑπάρχουν πλέον ἀτομα ὕλης. Άκομη διμως καὶ τὰ ἡλεκτρόνια, θετικὰ καὶ ἀρνητικὰ συ-

γκρούονται μεταξύ τους καὶ δημιουργοῦν φωτόνια. Εἶναι γνωστὸ δτι τὰ ἡλεκτρόνια καὶ τὰ ποζιτρόνια μποροῦν νὰ δημιουργήσουν ζεύγη (e⁻e⁺) ποὺ περιστρέφονται γύρω ἀπὸ ἔνα κοινὸ κέντρο μάζας. Αὐτὰ τὰ ζεύγη μοιάζουν μὲ ἀτομα ὑδρογόνου, μόνο ποὺ τὴ θέση τοῦ πρωτονίου ἔχει πάρει τὸ ποζιτρόνιο. "Ομως αὐτὰ τὰ ζεύγη δὲν ἔχουν κβαντικὲς στάθμες ἐνεργείας δπως τὰ ἀτομα τῆς συνηθισμένης ὕλης. "Ἐπομένως κατὰ τὴν περιστροφή τους χάνουν ἐνέργεια καὶ τὰ ἡλεκτρόνια πλησιάζουν τὰ ποζιτρόνια καὶ κάποτε συγκρούονται μὲ αὐτὰ δημιουργώντας ἀκτῖνες γ.

"Υπολογίζεται δτι ἡ ζωὴ τῶν ζευγῶν αὐτῶν θὰ εἶναι τῆς τάξεως τῶν 10¹⁶ ἔτῶν. Πάντως τελικὰ τὰ ζεύγη αὐτὰ θὰ ἔξαστλωθοῦν, δηλαδὴ θὰ μετατραποῦν σὲ φῶς.

"Ἐπομένως ἡ τελικὴ κατάσταση τῆς ὕλης τοῦ Σύμπαντος θὰ εἶναι ἔνα ἀπέραντο νέφος ἀπὸ φωτόνια (καὶ νετρίνα, ποὺ ἔχουν ἐλάχιστη μάζα) ποὺ θὰ διαστέλλονται συνεχῶς καὶ περισσότερο, μὲ δλοένα καὶ μικρότερη θερμοκρασία. Τὸ Σύμπαν δὲν θὰ εἶναι πλέον τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἔνα διάχυτο φῶς ποὺ θὰ γίνεται δλοένα καὶ περισσότερο ἀμυδρό. Κατόπιν δλων αὐτῶν τῶν θεωρητικῶν συμπερασμάτων γιὰ τὸν μέλλον τοῦ Σύμπαντος παραμένει ἔνα βασικὸ ἐρώτημα. Πόσο χρόνο μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν ἀνθρωποι σὲ ἔνα τέτοιο Σύμπαν;

"Η ἔξέλιξη τῆς ἀνθρωπότητος δδηγεῖται ἀναπόφευκτα πρὸς τὸ διάστημα. "Ηδη ἔχουμε κάνει πολλὲς ἀποστολὲς ἀνθρώπων στὸ διάστημα γύρω ἀπὸ τὴ γῆ καὶ μέχρι τὴ σελήνη. Εἰς τὸ μέλλον θὰ ταξίδια σὲ ἄλλους πλανῆτες τοῦ ἥλιου μας συστήματος θὰ εἶναι κάτι τὸ συνηθισμένο. "Ηδη ἔχουμε στείλει μικρὰ δομπότη νὰ ἔξερευνήσουν τὴν ἐπιφάνεια τοῦ Ἀρεως, τῆς Ἄφροδίτης, καὶ ἐνὸς διορυφόδου τοῦ Κρόνου, τοῦ Τιτάνα. Εἰς τὸ μέλλον θὰ δημιουργήσουμε πολύπλοκα ἐργαστήρια στὸ διάστημα. στὴ Σελήνη καὶ στοὺς ἄλλους πλανῆτες. "Η δημιουργία τέτοιων ἐργαστηρίων εἶναι ἀναγκαία γιὰ πολλὰ πειράματα φυσικῆς ποὺ χρειάζονται κενὸ ἡ ἔλλειψη βαρύτητος. Π.χ. οἱ μεγάλοι ἐπιταχυντὲς σωματίων ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ὑψηλὸ κενὸ στὸ δποῖο θὰ κινηθοῦν τὰ διάφορα σωματίδια. Τέτοιο κενὸ ὑπάρχει δωρεὰν στὴ σελήνη καὶ στὸ διάστημα. "Ἐπίσης διάφορα σημαντικότατα πειράματα ἀπαιτοῦν συνθήκες ἐλλείψεως

βαρύτητος, κάτι πού δὲν μπορεῖ νὰ γίνει στὴ γῆ, ἀλλὰ στὸ διάστημα, ἡ στὴ σελήνη ὅπου ἡ βαρύτης εἶναι πολὺ μειωμένη. Ἐξ ἀλλου ἡ ἐξερεύνηση τῶν ἄλλων πλανητῶν καὶ δορυφόρων θὰ μᾶς δώσει πολύτιμα στοιχεῖα γιὰ τὴν προέλευση τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος, ἀλλὰ καὶ τὴν προέλευση τῆς ζωῆς. Θὰ ἀπαντήσει στὸ ἐρώτημα ἂν ποτὲ ὑπῆρξαν ἵνη ζωῆς στοὺς πλανῆτες αὐτούς. Π.χ. στὸν Ἀρη ὑπάρχουν πολλὲς δυνατότητες ὑπάρχεισαν στοιχειωδῶν μορφῶν ζωῆς. Υπάρχει μία ἀραιὴ ἀτιμόσφαιρα, ἀνεμοι, νερὸ σὲ μικρὲς ποσότητες καὶ θερμοκρασίες ποὺ μερικὲς φορὲς εἶναι ἄνω του μηδενὸς βαθμοὶ Κελσίου. Θὰ εἶναι σημαντικὸ νὰ ἐξερευνήσουμε ὅλα αὐτὰ τὰ φαινόμενα ἀπὸ κοντά. Ἡδη τὰ ρομπότ μας ἔχουν διαγράψει τεράστιες ἀποστάσεις πάνω στὸν Ἀρη καὶ μᾶς ἔχουν στείλει πολύτιμα στοιχεῖα ἀπὸ τὸν πλανῆτη αὐτόν. Εἶναι πολὺ πιθανὸ ὅτι τὸν ἐπόμενο αἰώνα θὰ καταστεῖ δυνατὴ ἡ ἀποστολὴ ἀνθρώπων μετ' ἐπιστροφῆς στὸν Ἀρη, πράγμα ποὺ προέβλεψε μὲ ἀκρίβεια ἡδη ἀπὸ τὸ 1950 ὁ διάσημος Werner von Braun.

Καὶ μετά;

Τὰ διαστρικὰ ταξίδια ἀνθρώπων σὲ ἄλλους ἀστέρες τοῦ Γαλαξίᾳ μᾶς φαίνονται ἐκ πρώτης ὅψεως ἀδύνατα, γιατί, ἐκτὸς τῶν τεχνικῶν δυσκολιῶν θὰ διαρκοῦν πολλὰ χρόνια, ποὺ ὑπερβαίνουν τὴ διάρκεια ζωῆς ἐνὸς ἀνθρώπου. Οἱ πλησιέστεροι ἀστέρες πέρον τοῦ Ἡλίου ἀπέχουν 4 καὶ πάνω ἐτη φωτὸς ἀπὸ ἐμᾶς, ἐπομένως καὶ ἀν ἔνα διαστημόπλοιο ἀποκτήσει ταχύτητα πλησίον τῆς ταχύτητας τοῦ φωτὸς θὰ χρειασθεῖ πιθανότατα μερικὲς δεκάδες ἐτη γιὰ νὰ πάει καὶ νὰ ἐπιστρέψει.

Ἄλλα αὐτὰ τὰ ἐμπόδια μποροῦν νὰ παρακαμφθοῦν μὲ δύο τρόπους. Ὁ πρῶτος εἶναι μὲ τὸ νὰ ἀναπτύξουμε ταχύτητες πολὺ κοντὰ στὴν ταχύτητα τοῦ φωτὸς. Τότε θὰ ἴσχύει ἡ διαστολὴ τοῦ χρόνου τῆς Εἰδικῆς Θεωρίας τῆς Σχετικότητος καὶ οἱ ἀστροναῦτες μας θὰ παραμένουν νέοι παρ' ὅλον ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς θὰ διαπιστώνουν ὅτι παρέρχονται δεκαετίες καὶ αἰῶνες. Αὐτὴ ἡ διαστολὴ τοῦ χρόνου δὲν εἶναι καθόλου ὑποθετική. Ἡδη στὸ CERN τῆς Γενεύης οἱ τεχνικοὶ παρατήρησαν σωμάτια ποὺ σὲ κατάσταση ἀκινησίας ζοῦν ὀλίγα ἑκατομμυριοστὰ τοῦ δευτερολέπτου, ἀλλὰ ὅταν ἀποκτήσουν μεγάλες ταχύτητες ζοῦν χίλιες φορὲς περισσότερο.

Ἐπομένως ἀν ἡ ἀνθρωπότης ἀποφασίσει νὰ στείλει μία ἀποστολὴ π.χ. στὸ Σείριο ποὺ ἀπέχει 9 ἐτη φωτός, τὸ μὲν ταξίδι θὰ διαρκέσει περίπου 20 ἐτη ἀλλὰ οἱ ἀστροναῦτες μποροῦν νὰ ἔχουν αὐξήσει τὴν ἡλικία τοὺς κατὰ 1 μόνον ἔτος ἡ καὶ λιγότερο. Καὶ τὸ ἴδιο θὰ ἴσχύει γιὰ ταξίδια σὲ πιὸ μακρινοὺς ἀστέρες ποὺ θὰ διαρκέσουν αἰῶνες, ἐνῷ οἱ ἀστροναῦτες θὰ παραμένουν νέοι μέχρι τὴν ἐπιστροφή τους.

Ἄλλα ὑπάρχει καὶ μία διαφορετικὴ λύση στὸ πρόβλημα τῶν διαστρικῶν ταξιδιῶν. Εἶναι ἡ μετανάστευση στοὺς ἄλλους ἀστέρες. "Οταν ἡ τεχνολογία ἀναπτυχθεῖ πάρα πολὺ θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποσταλεῖ πρόδος τὸν Γαλαξία ὅχι ἀπλῶς ἔνα διαστημόπλοιο ἀλλὰ ἔνα ὀλόκληρο νησὶ ποὺ θὰ περιλαμβάνει ἀνθρώπους, ζῶα καὶ φυτὰ μὲ ὅλα τὰ μέσα γιὰ τὴν ἐπιβίωση τοὺς ἐπὶ δεκαετίες καὶ αἰῶνες. Θὰ ὑπάρχει ἄφθονη ἐνέργεια ἀπὸ τὸ φῶς τῶν ἀστέρων καὶ ἀπὸ πυρηνικὲς ἀντιδράσεις, ἀέρας καὶ νερὸ ποὺ θὰ ἀνακυκλώνονται, φυτὰ ποὺ θὰ καλλιεργοῦνται καὶ ζῶα ποὺ θὰ πολλαπλασιάζονται. Ἐκεῖ θὰ γεννηθοῦν νέοι ἀνθρώποι, οἱ ὅποιοι θὰ ἔχουν τὸ νησὶ τους σὲν σταθερὴ πατρίδα. Θὰ μαθαίνουν γιὰ τὴ γῆ μας μόνο ἀπὸ τὶς διηγήσεις τῶν γονέων τους καὶ θὰ ζοῦν μία φυσιολογικὴ ζωὴ στὸ νέο τους περιβάλλον ἀποβλέποντας μόνο στὸ παρόν (στὴν βελτίωση τῆς ζωῆς τους) καὶ στὸν μελλοντικὸ τους προορισμὸ ποὺ θὰ εἶναι οἱ ἄλλοι ἀστέρες τοῦ Γαλαξίᾳ μας. Εἶναι γνωστὸ ἡδη ὅτι στὸν Γαλαξία μας ὑπάρχουν πάρα πολλὰ ἡλιακὰ συστήματα παρόμοια μὲ τὸ δικό μας. Ἡδη ἔχουν βρεθεῖ πάνω ἀπὸ 250 τέτοια συστήματα σὲ γειτονικοὺς ἀστέρες καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὰ πλανητικὰ συστήματα τοῦ Γαλαξίᾳ μας ἀνέρχονται σὲ ἑκατομμύρια ἀν ὅχι σὲ δισεκατομμύρια. Θεωρεῖται βέβαιον ὅτι μερικοὶ ἀπὸ τοὺς πλανῆτες στὰ ἡλιακὰ αὐτὰ συστήματα θὰ ἔχουν συνθῆκες ἀνάλογες μὲ αὐτὲς τῆς γῆς καὶ θὰ μποροῦσαν ἐκεῖ νὰ ἀναπτυχθοῦν ἀνθρώπινοι πληθυσμοί. Ἐπομένως οἱ ἀστροναῦτες μας θὰ μποροῦσαν νὰ ἐγκατασταθοῦν σὲ ἔνα τέτοιο πλανῆτη καὶ νὰ ἀναπτύξουν μία κοινότητα ἐντελῶς ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴ γῆ μας, ἀπὸ τὴν ὅποια προηλθαν. Οἱ ἀστροναῦτες μας θὰ μοιάζουν μὲ τοὺς πρώτους μετανάστες τοῦ Νέου Κόσμου, τῆς Ἀμερικῆς, ποὺ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπη χωρὶς νὰ ὑπολογίζουν

ὅτι θὰ γυρίσουν ποτὲ πίσω. Ἡ πατρίδα τοὺς ἡταν πλέον ἡ Ἀμερικὴ καὶ κάποια στιγμὴ ἡ παλιὰ πατρίδα τους, ἡ Ἀγγλία, ἔγινε ὁ ἐχθρός τους, τὸν ὅποιον πολέμησαν γιὰ νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἀνεξαρτησία τους. Ἔτσι καὶ οἱ ἀστροναῦτες μας θὰ μεταφέρουν στὴ νέα τους πατρίδα τὸν πολιτισμὸν τῆς γῆς, τὴν ἐπιστήμην τῆς γῆς, τὶς παραδόσεις τῶν κοινωνιῶν τῆς γῆς, ἀλλὰ κατὰ τὰ ὄλλα θὰ ζοῦν σὲ ἔνα καινούργιο κόσμο ποὺ θὰ τὸν κάνουν δικό τους. Καὶ κάπι τεριστότερο. Ὁ νέος αὐτὸς κόσμος θὰ γίνει τὸ ὁριζόντιο γιὰ τὴν δημιουργία νέων ἀποστολῶν, σὲ ἄλλους ἀστέρες τοῦ Γαλαξία μας. Φυσικὰ ἡ ἐξέλιξη αὐτὴ δὲν θὰ γίνει σὲ λίγους αἰῶνες, ἀλλὰ σὲ πολλὲς χιλιετίες καὶ ἐκαπομύρια ἔτη. Ἀλλὰ μερικὰ ἐκαπομύρια ἔτη εἶναι ἔνα πολὺ μικρὸ διάστημα σὲ σύγκριση μὲ τὰ 14 δισεκατομμύρια ἔτη τῆς ἥλικιας τοῦ Σύμπαντος καὶ τὰ τρισεκατομμύρια ἔτη τῆς μελλοντικῆς ἐξελίξεώς του. Βεβαίως ὅλα αὐτὰ μποροῦν νὰ σταματήσουν ἀπότομα, ὅχι μὲ τὴν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου, ἡ ὅποια μπορεῖ νὰ ἔλθει οἰαδήποτε στιγμὴ, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀσύνετη συμπεριφορὰ τῶν ἴδιων τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς. Εἶναι γνωστὸ ὅτι μὲ τὰ ὑπάρχοντα πυρηνικὰ ὅπλα στὴ γῆ μπορεῖ νὰ καταστραφεῖ πλήρως ὁ πολιτισμὸς τῆς γῆς καὶ νὰ σκοτωθοῦν δισεκατομμύρια ἀνθρώποι. Σημείωνω ὅτι αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνει μὲ τὰ ὑπάρχοντα ὅπλα, ὅχι μὲ ὑποθετικὰ ἀκόμη πιὸ καταστρεπτικὰ ὅπλα. Ἀν γίνει μία τέτοια καταστροφὴ εἶναι ἀμφίβολο ἂν ὁ πολιτισμός μας θὰ ἀνακάμψει, ἀκόμη καὶ ἂν θὰ ἐπιζήσει ὁ ἀνθρώπος σὰν βιολογικὸ εἶδος.

Ἀν ὅμως αὐτὴ ἡ καταστροφὴ δὲν συμβεῖ μέχρις ὅτου ἀρχίσουν τὰ διαστρικὰ ταξίδια, μετὰ ἀπὸ λίγες χιλιάδες ἔτη τὸ πολύ, τότε τὸ ἀνθρώπινο εἶδος θὰ ἔχει πολὺ περισσότερες πιθανότητες ἐπιβιώσεως ἀπ' ὅτι σήμερα. Διότι καὶ ἂν ἀκόμη συμβεῖ τέτοια καταστροφὴ στὴ Γῆ, οἱ ὑπόλοιποι ἀνθρώπινοι πληθυσμοὶ θὰ ἐπιβιώσουν καὶ τὸ ἀνθρώπινο εἶδος θὰ ἐξαπλωθεῖ στὰ δισεκατομμύρια τῶν ἀστέρων τοῦ Γαλαξίου μας.

Παρ' ὅλον ὅτι οἱ προοπτικὲς ποὺ ἀνέπτυξα ἐδῶ εἶναι ὁμολογουμένως τολμηρές, ἔχω τὴν ἐντύπωση ὅτι ἔχουν μία λογικὴ καὶ εἶναι σοβαρὰ ἐνδεχόμενα.

‘Ομολογῶ ὅμως ὅτι παρ’ ὅλη τὴν τόλμη μου νὰ θίξω τέτοιες ἀπόψεις δὲν ἔθιξα τρία ἀκόμη πιὸ βα-

σικὰ καὶ δύσκολα ἐρωτήματα, τὰ ὅποια ἀπλῶς θὰ ἀναφέρω τελειώνοντας τὴν ὅμιλία μου.

1) Θὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἐπ’ ἄπειρον στὸ συνεχὲς διαστελλόμενο καὶ διαλυόμενο Σύμπαν; Μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ διατηρηθεῖ ὅταν τὸ Σύμπαν θὰ παγώνει καὶ ἡ διαστολὴ του θὰ φθάνει στὰ ἔσχατα ὅρια; ‘Υπάρχουν μερικοὶ ἐπιστήμονες, ὅπως ὁ διάσημος φυσικὸς Dyson, οἱ ὅποιοι δέχονται ὅτι ὁ ἄνθρωπος θὰ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει ἐπ’ ἄπειρον. Γιατί ὅταν φθάσει τὸ Σύμπαν στὰ πολὺ μακρινὰ ὅρια τῆς ἐξελίξεώς του, ἡ τεχνολογία τοῦ ἀνθρώπου θὰ μπορεῖ νὰ δημιουργεῖ νησίδες συγκεντρωμένης ὑλῆς καὶ ἐνέργειας συγκεντρώνοντας ὅλο καὶ μεγαλύτερα τμήματα τοῦ Σύμπαντος σ’ ἔνα συγκεκριμένο σημεῖο ὅπου θὰ ὑπάρχουν, τοπικά, πολὺ διαφορετικές συνθῆκες ἀπ’ ὅτι στὸ ὑπόλοιπο Σύμπαν. Αὐτὴ ὅμως ἡ ἀποψὴ δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιμετωπίσει τὸ γεγονός ὅτι τὰ πρωτόνια διασπώνται, ἔστω καὶ μετὰ ἀπὸ πολὺ μεγάλα χρονικὰ διαστήματα (10^{33} ἔτη). ‘Αν ὅλα τὰ πρωτόνια τῆς ὑλῆς διασπαστοῦν ἀπὸ ποιά ὑλὴ θὰ κατασκευασθεῖ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα; ‘Ορισμένες ὑπερβολικὰ τολμηρὲς ἀπόψεις ὅτι τότε οἱ ἄνθρωποι θὰ μποροῦσαν νὰ ἀποτελοῦνται ἀπὸ φῶς, φαίνονται ὅτι εἶναι ἔξω ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς φυσικῆς. Έπομένως θεωρῶ ὅτι τὸ πιθανότερο εἶναι ὅτι ὁ ἀνθρώπος θὰ παύσει νὰ ὑπάρχει καὶ τὸ τελικὸ στάδιο τοῦ Σύμπαντος θὰ εἶναι ἔνας νεκρὸς κόσμος.

2) Τὸ δεύτερο ἐρώτημα εἶναι τί θὰ γίνει ἀν στὴν ἐξερεύνηση τοῦ Γαλαξίου μας συναντήσουμε ἄλλα λογικὰ ὄντα ποὺ θὰ ἔχουν δημιουργηθεῖ σὲ ἄλλους ἀστέρες. Ἐδῶ δὲν ἀναφέρομαι ἀπλῶς στὴν ὑπαρξὴ μορφῶν ζωῆς ἀναλόγων μὲ τὴν δική μας ποὺ τὴν θεωρῶ πολὺ πιθανή. Ἀλλὰ πιστεύοντας ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶναι μία ἴδιαίτερη δημιουργία κατ’ εἰκόνα Θεοῦ δὲν μπορῶ νὰ ξέρω ἂν καὶ πῶς δημιουργήθηκαν παρόμοια ὄντα σὲ ἄλλες γωνιὲς τοῦ Σύμπαντος.

3) Τὸ τρίτο ἐρώτημα εἶναι γενικότερο. Τί μποροῦμε νὰ ποῦμε μὲ ἐπιστημονικὰ ἐπιχειρήματα γιὰ τὸ πῶς θὰ ἐνεργήσει ὁ Θεὸς στὸν Κόσμο μας καὶ στὸν ἀνθρώπο στὴν ἀπεραντοσύνη τῶν ἐρχόμενων αἰώνων καὶ χιλιάδων ἡ ἐκαπομυρίων ἐτῶν. Έπειδὴ θεωρῶ ὅτι κάθε ἀνθρώπος ποὺ γεννιέται εἶναι ἔνα νέο δημιούργημα τοῦ Θεοῦ διερωτᾶμαι ἂν αὐτὴ ἡ θεία δημιουργία θὰ συνεχίσει ἀπεριόρι-

στη. “Ένα εἶναι βέβαιον. “Οτι ἐπὶ δισεκατομμύρια
ἔτη ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργία δὲν ὑπῆρχαν
ἄνθρωποι. Υπῆρχαν μόνο οἱ προϋποθέσεις γιὰ
τὴν ἔλευση τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ μετὰ τὴν ἔλευση
τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς πέρασαν χιλιάδες ἔτη
ἔως ὅτου ἔλθει ἡ ἐνσάρκωση τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰησοῦς
Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς. Έπομένως δὲν μπορεῖ κανεὶς

νὰ προβλέψει ποιές θὰ εἶναι οἱ βουλές τοῦ Θεοῦ
γιὰ τὸ μέλλον μας καὶ σὲ ποιά χρονικὰ ὅρια θὰ
ἐκδηλωθοῦν. Ἄρα ὅσα καὶ ἂν ποῦμε οἱ ἀνθρωποι
μὲ τις φτωχὲς ἐπιστημονικές μας γνώσεις μένει
καὶ θὰ μένει ἀναπάντητο ἔνα μεγάλο ἐρώτημα.
Ποιό εἶναι καὶ πῶς καὶ πότε θὰ ἐκδηλωθεῖ τὸ σχέ-
διο τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐμφάνιση καὶ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Ἰεροῦ Κλήρου σήμερα

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου

(Εἰσήγηση στὴν Ἡμερίδα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας
καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου, Πεντέλη, 4.6.2010)

Παρ’ ὅτι τὸ ἐν λόγῳ θέμα φαίνεται κατ’ ἀρχὴν ἔξωτερικὸν καὶ δευτερευούσης σημασίας, ἐν τούτοις ἀποτελεῖ βασικὸν στοιχεῖο τῆς ὅλης προσωπικότητος τοῦ Ἱερέως καὶ συμπληρώνει τὴν ἀξία τῆς Ἱεροατικῆς του διακονίας. Ἐκεῖνο ποὺ κάνει τὸν Ἱερέα νὰ ξεχωρίζει εἶναι τὸ ράσο του. Εἶναι εὐτύχημα καὶ εὐλογία μεγάλη, ὅτι εἰς τὴν Ἐκκλησία μας ἔξακολουθοῦμε νὰ φέρωμε τὸ τίμιο ράσο, τὸ δποῖο οἱ αληριοὶ τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλληνικῶν κοινοτήτων τοῦ ἔξωτερικοῦ στερεοῦνται λόγῳ τῶν συνθηκῶν ζωῆς καὶ περιστάσεων. Ἐκτὸς τῆς ἰστορικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας, τὸ τετιμημένο ράσο διὰ τὸν Ἑλληνα αληρικό, εἶναι καὶ ὥστὲν ἀρίστη ἀσπίδα δι’ αὐτόν, ποὺ τὸν προφυλάσσει ἀπὸ τὰ ὄλισθήματα τῆς ἐκκοσμικεύσεως καὶ ἀπὸ ποικίλες ἐπιθέσεις τοῦ ἀντικειμένου. (Διονυσίου Λ. Ψαριανοῦ, Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης, Ποιμαντικὰ Κείμενα, Ἀποστολικὴ Διακονία 2001, σ. 121).

Ἐὰν ἡ προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου: «Εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἵχνεσιν αὐτοῦ» (Α' Πέτρ. 2.21) ἀπευθύνεται σὲ κάθε Χριστιανό, πόσο μᾶλλον ἀφορᾶ στοὺς ἐργάτες τοῦ Εὐαγγελίου καὶ Ἀποστόλους τοῦ κηρύγματος, γιὰ νὰ ἔχουν στὴν κοπιώδη πορεία τους ὡς πρότυπο τὸ πρόσωπο καὶ τὴν συμπεριφορὰ τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ καὶ γιὰ νὰ ἀκολουθοῦν πιστὰ τὰ ἵχνη τῆς δικῆς του πορείας καὶ διαγωγῆς.

Δὲν εἶναι τυχαῖο τὸ ὅτι ὁ θεολογικὸς λόγος, ὅταν ὅμιλεῖ γιὰ τὸ ἥθος, ἀναφέρεται στὸ ἔνδυμα. «Ἐνδύσασθε τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὀσιότητι τῆς ἀληθείας» (Ἐφεσ. 4.24), ὑπογραμμίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Τὸ ἔνδυμα καὶ γενικὰ ἡ ἔξωτερικὴ ἐμφάνιση τοῦ

ἀνθρώπου φανερώνει τὸ ἐσωτερικό του περιεχόμενο. «Στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλως ὁδόντων καὶ βήματα ἀνθρώπου ἀναγγέλει τὰ περὶ αὐτοῦ» (Σειρὰχ 19.30). Τὸ ἔνδυμα μας εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ ἡ ἔξωτερική μας ἐμφάνιση πρέπει νὰ κηρύγτει Χριστὸν καὶ νὰ δηλώνει Χριστόν. «Οσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε» ψάλλουμε μετὰ τὴν βάπτιση τοῦ νέου μέλους τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μία σκέψη πρέπει νὰ διακατέχει κάθε αληρικό: «ἔμοι Χριστὸς ἐσταύρωται κάγὼ τῷ κόσμῳ» (Γαλ. 6.14). Σύμβολο αὐτῆς τῆς σταυρώσεως εἶναι τὸ μαῦρο ράσο, τὸ πένθιμο αὐτὸν ἔνδυμα, τὸ δποῖο περιφέρουμε μέσα στὴν κοινωνία ποὺ ζοῦμε. Ὁ Ἱερεὺς σταυρώνεται καὶ πεθαίνει κάθε μέρα. Αὐτὴ ἡ σκληρὴ ἀλήθεια εἶναι τὸ καθημερινό μας βίωμα. Ἀπολαύσεις καὶ ἀνέσεις, ποὺ γιὰ τοὺς ἄλλους εἶναι ἀθωεῖς καὶ θεμιτές, γιὰ τοὺς αληρικοὺς εἶναι ἀπαγορευμένες, ὅχι βέβαια μὲ κάποιο ἔξωτερικὸν νόμο, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν βαθειὰ συναίσθηση τῆς ἀποστολῆς μας. Ο οὐρανοβάμων Παῦλος ἐκφράζοντας τὴν σταυρώσιμη ζωὴ τοῦ Ἀποστόλου ἔγραψε στοὺς Κορινθίους: «ἄει ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν» (Β' Κορινθ. 4.11).

Ιστορία τῆς Ἱεροτικῆς ἔνδυμασίας

Ἡ ἰστορία τῆς ἔνδυμασίας τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου εἶναι πολὺ μεγάλη. Ἡ πρώτη ἐμφάνιση τῶν Ἱερέων μὲ εἰδικὴ ἔνδυμασία χρονολογεῖται ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ 5ου αἰώνος Τὸν 6ο αἰώνα παρουσιάζεται μία ἀλλαγὴ στὴν ἔνδυμασία τῶν λαϊκῶν, ἐνῶ οἱ Ἱερεῖς διατηροῦν τὸν ἀρχαῖο τύπο δηλαδὴ ποδήρη χιτῶνα. Ἡ Στ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τοῦ 691 (κανὼν 27ος) προσδιώρισε σαφῶς, ὅτι οὐδεὶς ὁ δποῖος συγκαταλέγεται μεταξὺ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου ἐπρεπε νὰ φορεῖ ἔνδυματα ἀνοίκεια τῆς ἀποστολῆς του, εἴτε εύρισκεται στὴν πόλη, εἴτε ταξιδεύει...».

«Μηδεὶς ἐν τῷ αἰλήφῳ καταλεγομένων ἀνοίκειον ἐσθῆτα ἀμφιεννύσθω, μήτε ἐν πόλει διάγων, μήτε ἐν ὄδῷ βαδίζων, ἀλλὰ στολαῖς κεχρόήσθω ταῖς ἥδη τοῖς ἐν αἰλήφῳ εἰ δέ τις διαπράξοιτο τὸ τοιοῦτο, ἐπὶ ἔβδομάδα μίαν ἀφοριζέσθω».

Ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος 787 μ.Χ. ἐν Νικαίᾳ (κανὼν 16ος) κατακρίνει τοὺς ἐπισκόπους καὶ αἱρητικούς, οἵ διοῖοι διαχωρίζουν τοὺς ἑαυτούς των μὲ πλοῦτο καὶ λαμπρὰ χρώματα τῶν ἐνδυμάτων τους, καθόσον ὁ καλωπισμὸς καὶ στολισμὸς εἶναι ἔνος γιὰ τοὺς Ἱερωμένους.

«Τοὺς οὖν ἑαυτοὺς κοσμοῦντας ἐπισκόπους ἢ αἱρητικούς δι’ ἐσθήτων λαμπρῶν καὶ περιφανῶν, τούτους διορθοῦσθαι χρή». Γι’ αὐτὸν καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Ταράσιος (784-806) ἐκάλεσε τοὺς Ἱερεῖς του νὰ παύσουν νὰ φοροῦν χρυσὲς ἡδονές καὶ ἐνδύματα λαμπρὰ ἐκ μετάξης καὶ πορφύρας.

Απὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ ὁ Ἱερὸς Κλῆρος φοροῦσε τὸν ποδὸρη χιτώνα, ποὺ ἦταν ἔνα εὐπρεπὲς ἐνδυμα. Ἀργότερα προσετέθη ἡ τήβεννος καὶ μετὰ ὁ μανδύας.

Ἡ Ἱερατικὴ περιβολὴ προσδίδει χαρακτήρα θεότητος. Ἡ Ἱερατικὴ ἐνδυμασία εἶναι ἔνας ὅλικὸς κρίκος μεταξὺ τοῦ φέροντος αὐτήν καὶ τοῦ ὑπερφυσικοῦ. Ἡ ἐνδυμασία λοιπὸν ἐπιβάλλει μία ὑπὲρ-προσωπικότητα καὶ ὁ Ἱερὸς Κλῆρος γίνεται Ἱερὸς στὴν ἀποστολὴ του καὶ λόγῳ τῆς ἴδιαιτέρας ἐνδυμασίας, ἡ ὁποία τὸν χαρακτηρίζει (Ιακώβου (Γεωργίου) Πηλίδη, Ἐπισκόπου Κατάνης, ቯ Χριστιανικὴ Ἱερωσύνη, δργανισμὸς ἐκδόσεων Καμπάνα, Ἀθήνα 1988, σ. 790).

Ο Ἱερεὺς πρέπει νὰ φέρει μὲ τιμὴ τὴν ἐνδυμασία του, διότι ἔχει ἰστορία ἔχει καὶ εὐλογία.

Ἡ κόμη καὶ τὸ γένειον τῶν αἱρητικῶν

Δὲν εἶναι μόνο ἡ ἐνδυμασία τῶν αἱρητικῶν, ποὺ δὲν πρέπει νὰ εἶναι «ἀνοίκειος». Τὰ μαλλιά καὶ τὰ γένια ἐπίσης πρέπει νὰ εἶναι ἀνεπιτήδευτα. Μερικοὶ ὑποστηρίζουν, ὅτι εἶναι πολὺ ὑποτιμητικὸς γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸν Ἐπίσκοπο, νὰ ἀσχολεῖται μὲ τὰ γένια καὶ τὰ μαλλιά τῶν Ἱερέων. Αὐτὸς ὅμως ὁ Ἰδιος ὁ Θεός ἀσχολεῖται μὲ αὐτά: «Καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ ἔνρισονται καὶ τὰς κόμας αὐτῶν οὐ ψιλώσουσι» (Ιεζ. 44,20 καὶ Λευϊτ. 19,27 καὶ 21,5). ቯ κόμη καὶ τὸ γένειο σηματοδοτοῦν ἀνάλο-

γες στάσεις ψυχῆς καὶ γιὰ τὸν Ἱερέα ἔχουν τὸ δικό τους νόημα.

Κατὰ μίμηση τοῦ Χριστοῦ, οἵ Ἱερεῖς ἀνὰ τοὺς αἱρητικοὺς ἄφηναν τὰ γένια ὡς σημεῖο ἀφιερώσεως. Γι’ αὐτὸν καὶ ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς κατὰ τὶς περιοδεῖς του παρακινοῦσε τοὺς ἀκροατὲς τοῦ κηρύγματός του νὰ ἀφήνουν τὰ γένια τους καὶ τοὺς μοίραζε κτένες. Οἱ Ἱερεῖς εἰκόνες καὶ οἱ τοιχογραφίες παρουσιάζουν τοὺς Ἅγιους μὲ τὸ γένειο τους μικρὸ ἢ μεγάλο, πάντως φυσικὸ καὶ ὅχι ξυρισμένους. Ἐντύπωση μᾶς προξενοῦν μερικὰ μικρὰ παιδιά, ποὺ ὅταν βλέπουν Ἱερέα μὲ τὰ φάσα του καὶ τὰ γένια του κάνουν τὸν σταυρό τους καὶ φωνάζουν στὴν μητέρα ἢ στὴν γιαγιά ποὺ τὰ χειραγωγεῖ «ἄγιος - ἄγιος». Τὰ γένια καὶ τὰ μαλλιά δὲν κάνουν τὸν παπᾶ, ὅπως λέγει ὁ λαός, ἀλλὰ στὸν Ἱερέα τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου προσδίδουν Ἱεροπρέπεια.

Στὸ θέμα τῆς κόμης ὑπάρχει ἐνδιαφέρουσα ἴστορία. Ἀπὸ τοὺς πρώτους αἱρητικοὺς οἱ Κληρικοὶ ἄφηναν τὸ γένειό τους κατὰ μίμηση τοῦ Χριστοῦ· γιὰ τὰ μαλλιά τους ὅμως ἔκαναν μιὰ πρωτοτυπία. Γιὰ νὰ ἐνθυμοῦνται τὸν ἀκάνθινο στέφανο τοῦ Κυρίου τὰ κούρευαν μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ σχηματίζεται στὴν κεφαλή τους ἔνα στεφάνι. Ἔτοι οἱ αἱρητικοὶ ὡνομάζοντο «στεφανίτες». Ὁ ἄγ. Ἱερώνυμος γράφων στὸν ἄγιο Αὐγουστīνο τοῦ λέγει: «Παρακαλῶ τὴν στεφάνην σου». Ὁταν καθαιρεῖτο κάποιος αἱρητικός, τότε ἄφηνε τὰ μαλλιά του ὅπως οἱ λαικοί. «Καθάπερ οἱ λαικοί, τὴν κόμην ἐπιτρέφεταισαν, ὡς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἀναστροφὴν τῆς οὐρανίου ζωῆς προτιμήσαντες» (ΚΑ' Κανὼν τῆς Στ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου).

Σιγά-σιγὰ ἡ «στεφάνη» ἄρχισε νὰ ἐγκαταλείπεται ἀπὸ τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ αἱρητικοὺς καὶ διατηρήθηκε γιὰ ἔνα διάστημα γιὰ τοὺς Ἱερομονάχους. Μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου καὶ οἱ Ἱερομόναχοι ἄφηναν τὰ μαλλιά τους ὡς σημεῖο ἀφιερώσεως. Ἀξιοσημείωτο εἶναι, ὅτι οἱ Ἱερεῖς τῶν πρώτων αἱρητικῶν ἔκούρευαν τὴν κεφαλή τους καὶ ἄφηναν τὸ «στεφάνι» χάριν εὐλαβείας, ἐνῶ οἱ σημερινοὶ τουλάχιστον οἱ περισσότεροι δὲν κουρεύονται χάριν εὐλαβείας, ἀλλὰ χάριν μοντερνισμοῦ καὶ καλωπισμοῦ. (Ἄρχιμ. Βασιλείου Π. Μπακογιάννη, Ποιμαντεῖ τὰ πρόβατά μου, ἐκδ. Νεκτάριος Παναγόπουλος, Ἀθήναις 1996, σ. 69).

Τὸ κούρεμα δὲν ἀπαγορεύεται, ἀλλὰ δὲν συμφέρει. Τί ἔλεγε ὁ θεῖος Παῦλος, τὸ ἐλεύθερο αὐτὸ πνεῦμα τῆς ἀνθρωπότητος: «πάντα μοι ἔξεστι, ἀλλ’ οὐ πάντα συμφέρει» (Α΄ Κορινθ. 6,12). Μπορεῖ νὰ μὴ εἶναι κακό, ἀλλὰ δὲν συμφέρει πνευματικά, γιατὶ μερικοὶ ἔχουν ἀσθενή συνείδηση. Ὁ Μέγας Παῦλος ἐδέχετο νὰ μὴ φάει «κρέα εἰς τὸν αἰῶνα» (Α΄ Κορινθ. 8,13), γιὰ νὰ μὴ σκανδαλίσει τὸν ἀδελφό του. Εἴμαστε λοιπὸν ὑποχρεωμένοι νὰ φέρωμε κοσμίως τὸ γένειο καὶ τὴν κόμη, ἐφ’ ὅσον ἔτσι μᾶς ἀντιλαμβάνεται καὶ μᾶς θέλει ὁ λαός. Ριζοσπαστικὲς κινήσεις ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς προόδου καὶ τῆς ἔξελιξεως, εἶναι ἐνέργειες ἀψυχολόγητες, οἱ ὁποῖες ὡς μόνο ἀποτέλεσμα ἔχουν τὸν σκανδαλισμὸ τῶν πιστῶν καὶ τὴ δημιουργία σχισμάτων εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Προοδευτικοὶ πρέπει νὰ εἴμαστε, ὅχι ὅμως στὰ ράσα καὶ στὰ γένια καὶ στὰ μαλλιά, ἀλλὰ στὸν τρόπο καὶ στὶς μεθόδους τῆς ποιμαντικῆς.

«Ἐὺπρέπειαν ἐνεδύσατο»

Ο ἄγιος Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης (435 μ.Χ.) λέγει: «Θεῖον χρῆμα ἡ Ἱερωσύνη καὶ τῶν ὄντων ἀπάντων τιμώτατον». Εἶναι τὸ πολυτιμότερο ἀγαθὸ γιὰ τὸν κόσμο, γιατὶ εἶναι δῶρο Θεοῦ. Αὐτὸ τὸ δῶρο πρέπει ἐμεῖς οἱ ἐλεηθέντες ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα νὰ εἴμαστε διαχειριστὲς τῆς θείας χάριτος, νὰ τὸ διατηροῦμε ἀκέραιο καὶ ἀνόθευτο ἀπὸ κάθε ἐπήρεια τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἀμαρτίας. «Οπως ὁ Κύριος «ἐὺπρέπειαν ἐνεδύσατο», ἔτσι καὶ ὁ Ἱερεὺς πρέπει νὰ βιώνει τὰ λόγια τῆς εὐχῆς: «Ἄγαλλιάσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδυσε γάρ με ἴματιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης περιέβαλέ με· ὡς νυμφίῳ περιέθηκε μοι μίτραιν καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησε με κόσμῳ» (εὐχὴ κατὰ τὴν ἐνδυση τοῦ Στιχαρίου).

Ἡ εὐπρέπεια τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἱερέως πρέπει νὰ εἶναι βασικὴ ἔκφραση καὶ συστατικὸ τῆς διαγωγῆς του. Οὔτε ἔξεζητημένη ἐμφάνιση, προκλητικὸ καλωπισμό, πολυτελὴ ράσα, ἀρωματισμένα χέρια ποὺ χαρακτηρίζονται ὡς «ἀλλότρια τῆς Ἱερατικῆς τάξεως καὶ καταστάσεως», οὔτε πάλι ρυπαρότητα, προχειρότητα καὶ ἀποκρουστικότητα. Οὔτε παρδαλὸ ἀντερί, μεταξωτὲς κάλτσες, ἀρώματα, ξυρισμένα μάγουλα καὶ σβέρκο, οὔτε πάλι καλυμμαύχι φυσαρμόνικα, γλιτσασμένο ράσο καὶ κου-

ρελοποιημένο, γένια καὶ μαλλιά ἀπλυτα νὰ ἀποπένεον τὴν ὁσμὴ τοῦ ἰδρῶτος.

Οἱ χριστιανοὶ θέλουν τὸν Ἱερέα φιλόκαλο καὶ ὅχι καλλωπιστή. Νὰ εἶναι πάντα καθαρός καὶ περιποιημένος. Νὰ μυρίζει λιβάνι καὶ νὰ ἀποπνέει τὴν αὔρα τῆς Ἱεροπρέπειας καὶ τῆς κοσμιότητος.

Παραλείπω νὰ ἀναφερθῶ σ’ ἐκείνους τοὺς Ἱερεῖς ποὺ ἀποβάλλουν τὸ ράσο, γιὰ νὰ διασκεδάσουν τὸ βράδυ στὰ κέντρα διασκεδάσεως ἢ νὰ πᾶνε ἐκδρομὴ μὲ τὴν οἰκογένεια καὶ φίλους τους ἢ νὰ ἐπιδοθοῦν σὲ ἔργα πολὺ μειωτικὰ γιὰ τὸ κῦρος τῆς Ἱερωσύνης. Πολλοὶ φύλοι καὶ συγγενεῖς παρακινοῦν τὸν Ἱερέα νὰ εἶναι πιὸ κοσμικός, πιὸ σύγχρονος, πιὸ λαϊκός καὶ γιὰ νὰ ἔχει τὴν φιλία τους κάνει ὑποχωρήσεις. Οἱ συναναστροφὲς αὐτὲς φθείρουν τὸ ἥθος του καὶ τὴν σεμνότητά του καὶ ἐφαρμόζεται στὴν περίπτωσή του αὐτὸ ποὺ λέγει ὁ Προφήτης Ὡσηέ: «κατέφαγον ἀλλότριοι τὴν ἴσχὺν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔγνω» (Ωσηέ 7,9). Θεωροῦν τὸ ράσο μεγάλο φορτίο καὶ σίδερο φυλακῆς. Τὸ νὰ ἀποβάλλεις τὸ σταυρὸ τῆς Ἱερωσύνης γιὰ ἐγκόσμιες χαρὲς εἶναι λιποταξίᾳ καὶ ἀρνητῇ τοῦ ἰδίου τοῦ Χριστοῦ. Τὸ «μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ» (Ρωμ. 12,2) τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι πάντοτε μᾶλι σωτήρια ὑπόμνηση ἐπαναπροσδιορισμοῦ τῆς Ιερατικῆς μας πορείας. Οἱ παλαιοὶ Ἱερεῖς ἀκόμη καὶ σὲ γεωργικὲς ἐργασίες δὲν ἀπέβαλαν τὸ ἀντερί. Χρησιμοποιοῦσαν ἔνα πιὸ ἀπλὸ καὶ κοντό, φοροῦσαν τὸ σκοῦφο τους καὶ μὲ αὐτὰ ἐσκαβαν, ἐθέριζαν καὶ ἐκτελοῦσαν τὴν ἐργασία τους. Στὸ σπίτι κυκλοφοροῦσαν πάντα μὲ τὸ ἀντερί. Στὸ δρόμο, στὴν Ἐκκλησία, στὶς διάφορες ὑπηρεσίες μὲ τὸ ράσο καὶ τὸ καλυμμαύχι τους. Σήμερα δυστυχῶς ἀποβάλλαμε αὐτὸ ποὺ μᾶς κάνει ἀποδεκτοὺς καὶ σεβαστούς, δηλαδὴ τὸ Ἱεροπρεπὲς σχῆμα.

Η Ἱεροπρέπεια εἶναι εἰκὼν τοῦ ἥθους

Γράφων ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὸν μαθητή του Τιμόθεο ἐπισημαίνει τὴν λεπτότητα τοῦ ἥθους ποὺ πρέπει νὰ ἔχει στὶς συναναστροφές του: «Τύπος γίνονται τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ» (Α΄ Τιμοθ. 4,12). Ο Ἱερεὺς πρέπει νὰ σχηματίζει πρὸς τοὺς ὄρους τοῦ Ιερατικοῦ ἀξιώματος τὴν ἰδιωτικὴ καὶ κοινωνική του συμπεριφορά. Καὶ στὸ σπίτι καὶ στὴν Ἐκκλησία καὶ στὴν κοινωνία νὰ τηρεῖ τὸν τύπο τῆς Ἱε-

ροπρόπειας. Ή ιεροπρόπεια γιὰ τὸν Ἰερέα εἶναι ἀληθῆς στολισμός, ποὺ τὸν κάνει σὲ ὅλους σεβαστὸ καὶ περίβλεπτο. Μὲ τὴν σεμνότητά του ὁ Ἰερέυς ἐπαναπαύει τὶς ψυχῆς τῶν πιστῶν, φέρει τὴν εἰρήνην τῆς συνειδήσεώς τους, γίνεται τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τοῦ χριστιανικοῦ βίου καὶ ἀποβαίνει ἡ αἰσθητὴ καὶ ζῶσα εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. (Άγιος Νεκταρίου Ἐπισκόπου Πενταπόλεως, Ποιμαντική, ἔκδοσις Ἅγιος Νικόδημος, Ἀθῆναι 1972, σ. 141).

Ἡ ιεροπρόπεια εἶναι ἀντανάκλαση τῆς ἐσωτερικῆς διακοσμήσεως καὶ διαχέεται ἐκ τῶν ἔσω καὶ καθιστᾶ λαμπρὴ τὴν ὄψη καὶ συμπεριφορὰ τοῦ Ἱερέως. Ἡ σεμνοπρόπεια εἶναι «εἰκὼν τοῦ ἥθους καὶ ἔκφανσις τῆς ψυχικῆς διαθέσεως καὶ τῆς ἐσωτερικῆς σεμνότητος». (Άγ. Νεκταρίου, δ.π. σ. 142).

Ἴδοὺ λοιπὸν ποιά πρέπει νὰ εἶναι ἡ συμπεριφορὰ τοῦ ἀληθοῦς καὶ γνησίου Ἱερέως.

«Στάσις τοῦ σώματος εὐσχημιος καὶ ἀξιοπρεπῆς μηδὲν ἔχουσα τὸ ἐπιδεικτικόν, διάθεσις τοῦ προσώπου φυσικὴ καὶ ἀνεπίπλαστος, ὅμιμα ἀφελὲς σταθερὸν καὶ ἀπερίεργον. Χειρονομίαι ἀπέριττοι καὶ ἥρεμοι, βάδισμα ὁμαλὸν καὶ τακτικόν» (Άγ. Νεκταρίου, δ.π. σ. 143).

Ο Ἱερὸς Φώτιος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, μέγας καὶ σοφὸς ποιμὴν καὶ διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας λέγει περὶ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ Ἱερέως:

«Καὶ βαδίσματος δὲ πρέπει τῷ Ἱερεῖ εὐταξίαν μήτε εἰς τὸ θηλυπροεπὲς καὶ ἔκλυτον ἀσχημονοῦντι τὴν κίνησιν, μήτε εἰς τὸ ἀθρόον καὶ τεταραγμένον καὶ ἀνώμαλον ταύτην ἐκνευρίζοντι, καὶ ὅλως πᾶσα κίνησις τάξει κοσμείσθω. Δεῖ καὶ προσώπουν διαθέσει καὶ κόμης ἀσκήσει καὶ περιβολῇ ἐσθῆτος κόσμιον ὁρᾶσθαι καὶ σεμνόν, μήτε εἰς τὸ βλακῶδες καὶ περίεργον ἐκφερόμενον, μήτε πάλιν παρὰ τὸ μέτριον πρὸς τὸ ἡμελημένον καθελκόμενον· ἐκάτερον γὰρ ἀπορεπὲς καὶ εὐκαταφρόνητον καὶ Ἱερατικῆς πολιτείας ἀλλότριον (Ἱεροῦ Φωτίου ἐπιστολὴ η').

Ο Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας ὑπογραμμίζει, ὅτι οἱ Ἱερουργοὶ τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ διάγουν ἄγιος καὶ νὰ εἶναι ὑποτύπωση εὐκοσμίας καὶ πάσης ἀρετῆς. «Χρὴ δὴ διαξῆν ἄγιος καὶ ὁρθοποδεῖν ἐν Ἐκκλησίᾳ τοὺς κεκλημένους εἰς Ἱερωσύνην» (Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας τ. Ε', σ. 328).

Νὰ ζοῦν κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ μὴ βλασφημεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ἡ συμπεριφορά τους πρὸς κάθε ἄνθρωπο νὰ εἶναι κοσμία καὶ ἐποικοδομητική. Στὴν κοσμιότητα ἐνυπάρχουν ὅλοι οἱ τρόποι τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς. Πρέπει νὰ ἐπαγχυντεῖ ὁ Ἱερέυς στὴν διατήρηση τῆς κοσμιότητός του, γιατὶ ἐγείρονται πάθη ποὺ καταστρέφουν τὸν χαρακτῆρα τῆς Ἱεροπρόπειας ὅπως ὁ θυμός, ἡ ὁργή, ἡ πολυλογία καὶ ἄλλα ἄτακτα συναισθήματα.

Ἐὰν πρότυπό του εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ οἱ ἄγιοι, ἡ συμπεριφορά του πρὸς ὅλους τοὺς συνεργάτες του, τοὺς συναδέλφους, τοὺς ἐνορίτες, τοὺς ἄρχοντες, τοὺς πολιτικούς, τοὺς παρεκτρεπομένους, τοὺς αἰρετικούς, τοὺς ζηλωτές, τοὺς συντηρητικούς, τοὺς βλασφήμους, τοὺς κατηγόρους, τοὺς συκοφάντες, τοὺς ἀντιλέγοντες, τοὺς φίλους, τοὺς ἐχθρούς, τοὺς προϊσταμένους καὶ πρὸς πάντα ἄνθρωπο θὰ εἶναι ὅπως τοῦ ἰδίου τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴν τὴν χριστομίμητη ζωὴ ἀναζητεῖ καὶ ἀπαιτεῖ ὁ λαὸς ἀπὸ τὸν Ἰερέα. Θέλει νὰ βλέπει τὸν ποιμένα του νὰ στέκεται ψηλά, νὰ εἶναι μακρού ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου, νὰ εἶναι συνεχῆς καὶ ἀδιάκοπη μαρτυρία Χριστοῦ.

«Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ»

Ο Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὀλίγον πρὸ τοῦ πάθους Του νουθετῶν καὶ ἐνισχύων τοὺς Μαθητές Του διεχώρισε τὴν θέση τους ἀπέναντι στὸν κόσμο λέγων: «ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ» (Ιω. 15,19). Ο Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ ζεῖ μέσα στὸν κόσμο, ἀλλὰ δὲν ἀνήκει στὸν κόσμο, ἀνήκει σὲ ἔνα ἄλλο κόσμο, ποὺ λέγεται Ἐκκλησία. Πάσα προσαρμογή του στὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου εἶναι ἐκπτωση ἀπὸ τὸ ἥθος τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ τοῦ Παύλου «γέγονα τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω» (Α' Κορινθ. 9,22), τὸ ὅποιο ἐπικαλοῦνται μερικοί, γιὰ νὰ στηρίξουν τὴν πρὸς τὰ τοῦ κόσμου στροφὴ τῆς Ἱερωσύνης, ἔχει ἄλλο πνευματικότερο καὶ βαθύτερο νόημα. Δηλώνει τὴν κένωση καὶ συγκατάβαση τοῦ Ἀποστόλου πρὸς τὸν μακράν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπο μὲ σκοπὸ πάντοτε τὴν σωτηρία του.

Κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῆς μοντέρνας Ἱερατείας, ποὺ δυστυχῶς κατακτᾶ συνεχῶς ἔδαφος λόγῳ τῆς ἐκκοσμικεύσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας βίου, χάνουμε τὴν δύναμη καὶ τὴν αἴγλη τοῦ Ἱερατικοῦ μας

άξιωματος καὶ εἴμεθα ὡσὰν ἐκείνους, διὰ τοὺς ὅποίους λέγει στὸν Τιμόθεο ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἥρημένοι» (Β' Τιμοθ. 3,5).

Τὴν Ἱερωσύνη μας ποὺ τόσο λασπώνεται καὶ ἀπαξιώνεται στὴ σημερινὴ κοινωνίᾳ, δὲν χρειάζεται νὰ ἐκμοντερνίζωμε, ἀλλὰ νὰ ἀνανεώνωμε καὶ ἀνακαινίζωμε μέσα στὸ ἀνακαινιστικὸ πνεῦμα τῶν χαρισμάτων. Ὁ σημερινὸς κόσμος θέλει τὸν Ἱερέα στὴν Ἐκκλησία του ἀφοσιωμένο, λειτουργὸ τῶν Μυστηρίων, πατέρα παρακλήσεως καὶ διαγγελέα τῆς καινῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅποια δράση καὶ ὅποια κίνηση ἐντάσσεται μέσα σ' αὐτὰ τὰ πλαίσια δοξάζει τὸν Θεό καὶ σώζει τὸν ἀνθρώπο.

Ίδιαίτερη ἀξία ἔχουν οἱ λόγοι τοῦ ἄγιου Γρηγορίου Νύσσης:

«Ὁ Ἱερεὺς εἶναι ἔμψυχος εἰκών... κοινωνοῦσα τῷ ἀρχετύπῳ καὶ τῆς ἀξίας καὶ τοῦ ὄντος» (Γρηγ. Νύσσης, περὶ κατασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου κεφ. Δ' P.G. 136, 38).

Ἡ παρουσία τοῦ Ἱερέως στὸν κόσμο δηλώνει καὶ πρέπει νὰ δηλώνει, ὅτι ὑπάρχει πυξίδα γιὰ σωστὸ προσανατολισμό. «Οταν τὴν χρειασθεῖ ὁ ἀνθρώπος γνωρίζει ποῦ καὶ πῶς πρέπει νὰ τὴν ἀναζητήσει. (Ἀρχιψ. Δημητρίου Ἀργυροῦ, Σχολάρχου τῆς Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Βελλᾶς, ἐγκόλπιον ὑποψηφίου Ἱεροσπουδαστοῦ καὶ ὑποψηφίου Κληρικοῦ, ἐν «Κλήσεως Ἐπουρανίου Μέτοχοι, Ἐγκόλπιον Ἱεροσπουδαστοῦ, Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 2004, σ. 33).

Ο σοφὸς Ὡριγένης λέγει, ὅτι ἐπιτυχημένος ποιμὴν εἶναι ὁ ποιμαινόμενος, ἐκεῖνος ποὺ ἔχει «ἔνδον» τὸν καλὸν ποιμένα, ὁ ὅποιος ποιμάνει τὴν ψυχὴ του. Μακάρι ὅλοι οἱ ποιμένες νὰ ἔχωμε στὴν ψυχὴ μας τὸν Καλὸν Ποιμένα.

Συμπεράσματα

1. Ἡ ἐμφάνιση καὶ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Ἱερέως ἀποτελεῖ βασικὸ στοιχεῖο τῆς προσωπικότητός του καὶ συμπληρώνει τὴν ἀξία τῆς Ἱερατικῆς του διακονίας. Τὸ τίμιο ράσο ἔχει ίστορικὴ καὶ ἐθνικὴ σημασία καὶ ἐκφράζει τὴν καθημερινὴ σταύρωση τοῦ κληρικοῦ ὑπὲρ Χριστοῦ.
2. Ἡ ξεχωριστὴ ἀμφίεση τοῦ Ἱερέως ἔχει τὴν ἀρχή της στὸν Ε' αἰώνα καὶ προσδιοιζεται μὲ

ἀποφάσεις τοπικῶν καὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Αὐτὴ τὴν Ἱερατικὴ ἐνδυμασία, ποὺ προσδίδει χαρακτῆρα Ἱερότητος, πρέπει νὰ φέρει μὲ τιμὴ ὁ Ἱερεύς, διότι ἔχει ίστορία καὶ εὐλογία.

3. Δὲν εἶναι μόνο ἡ ἐνδυμασία τῶν κληρικῶν, ποὺ δὲν πρέπει νὰ εἶναι «ἀνοίκειος». Τὰ μαλλιά καὶ τὰ γένια ἐπίσης πρέπει νὰ εἶναι ἀνεπιτήδευτα. Κατὰ μίμησιν Χριστοῦ καὶ τῶν Ἅγιων οἱ Ἱερεῖς ὡς δεῖγμα ἀφιερώσεως ἀφήνουν τὰ γένια καὶ τὰ μαλλιά τους.
4. Τὸ κούρεμα δὲν ἀπαγορεύεται, ἀλλὰ δὲν συμφέρει, διότι ὑπάρχουν πιστοὶ μὲ ἀσθενῆ συνείδηση. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ εὐπρόσεπτα καὶ ἡ Ἱερότητα πρέπει νὰ διακρίνει τὸν Ἱερέα. Ἡ προκλητικὴ ἐνδυμασία καὶ ὁ προκλητικὸς καλλωπισμὸς δὲν καταξιώνουν, ἀλλὰ μειώνουν τὸ κῦρος τοῦ Ἱερέως στοὺς πιστούς.
5. Ἡ ἀπλούστευση ἡ καὶ ἡ ἀποβολὴ τῆς ἐνδυμασίας κατὰ περιπτώσεις καὶ κάτω ἀπὸ εἰδικὲς συνθήκες εἶναι ἐπιτρεπτή. Ἡ ἀδικαιολόγητος ἀποβολὴ τῆς ἐνδυμασίας, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία δὲν τὸ ἐπιτρέπει, εἶναι συσχηματισμὸς καὶ λιποταξία. Ἄς μιμούμεθα τοὺς παλαιοὺς ἄγιους Ἱεροεῖς, οἱ ὅποιοι οὐδέποτε ἀπέβαλαν τὸ Ἱερατικὸ ἐνδύμα, οὕτε στὶς ἀγροτικὲς ἐργασίες, οὕτε μέσα στὸ σπίτι τους.
6. Ἡ Ἱεροπρόσεπτα γιὰ τὸν Ἱερέα εἶναι ἀληθής στολισμός, ποὺ τὸν κάνει σὲ ὅλους σεβαστό. Τὸ κοσμικὸ πνεῦμα εἶναι ἐνάντιο στὸ ἥθος τοῦ γνησίου Ἱερέως. Πᾶσα προσαρμογὴ στὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου εἶναι ἐκπτωση ἀπὸ τὸ ἥθος τῆς Ἐκκλησίας.
7. Περισσότερο ἀπὸ τὴν ἔξωτερη εὐπρόσεπτα τοῦ Ἱερέως ἔχει ἀξία τὸ ἐσωτερικὸ ἐνδύμα καὶ ἡ ψυχικὴ εὐπρόσεπτα του. Καὶ ἡ ἔξωτερη του ὅμως ἐμφάνιση πρέπει νὰ εἶναι κόσμια, ὥστε νὰ ἀναπταύει τὶς συνειδήσεις τῶν πιστῶν, καὶ νὰ ἀποβαίνει ἡ αἰσθητὴ καὶ ζῶσα εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ.
8. Ὁ Ἱερεὺς πρέπει νὰ ἐπαγρυπνεῖ στὴν διατήρηση τῆς κοινιότητός του καὶ νὰ ἔχει πρότυπο τὸν Χριστό, τοῦ ὅποιου τὰ ἴχνη νὰ ἀκολουθεῖ πιστά. Αὐτὴ τὴν χριστομίμητη ζωὴ ἀναζητεῖ καὶ ἀπαιτεῖ ὁ λαὸς ἀπὸ τὸν Ἱερέα. Θέλει νὰ τὸν βλέπει νὰ στέκεται ψηλὰ καὶ νὰ εἶναι ἀδιάκοπη μαρτυρία Χριστοῦ.

Ἡ γλώσσα ἐπικοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο*

Τοῦ Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου
Ομ. Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

(Εἰσήγηση στὴν Ἡμερίδα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας
καὶ Ποιμαντικοῦ Ἑργού, Πεντέλη, 4.6.2010)

Οἱ ἐκλεκτοὶ ὁμιλητὲς τῆς σημερινῆς Ἡμερίδος προτίθενται νὰ ἀπαντήσουν ὁ καθένας μὲ τὴ σειρὰ του καὶ μὲ τρόπο οὐσιαστικὸ στὰ θέματα ποὺ τοὺς ἔχουν ζητηθεῖ. Θέματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν ἐλληνικὴ κοινωνία καὶ τοὺς πολίτες τῆς ποὺ τυχαίνει νὰ εἶναι οἵ περισσότεροι καὶ μέλη τῆς Ἐκκλησίας μας. Δὲν θὰ ὑπεισέλθω οὕτε θὰ προκαταλάβω τοὺς συνέδρους ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενο τῶν εἰσηγήσεων. Ἡδη ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς μας στὴν προλογικὴ εἰσήγησή του τοποθέτησε μὲ τρόπο σαφῆ τὰ πράγματα γιὰ τὸ τί περιμένουμε ἀπὸ τὴν Ἡμερίδα ποὺ διεξάγεται σήμερα ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς.

Τρόπος ἀρθρώσεως ἐνός ἐκκλησιαστικοῦ λόγου

Δικό μου χρέος εἶναι νὰ ἐξετάσω τὸν τρόπο μὲ τὸν ὅποιο ἡ Ἐκκλησία, ἐπικοινωνώντας σήμερα μὲ τοὺς ἀνθρώπους, θὰ ἀρθρώνει ἔνα λόγο ἵκανὸ νὰ διασκεδάζει τὶς ἀμφιβολίες, νὰ προσφέρει ἐπιχειρήματα, νὰ ἀνατρέπει αἰτιάσεις, νὰ ἔδιαιλύνει ἀπορίες, νὰ ἀποκαθιστᾶ τὴν ἀλήθεια σὲ περιπτώσεις ποὺ κυκλοφοροῦν ψεύδη, νὰ καθαιρεῖ ἀπὸ τὴν λασπολογία πρόσωπα καὶ καταστάσεις, ἀλλὰ καὶ νὰ καταδικάζει συμπεριφορὲς ποὺ σκανδαλίζουν καὶ ἐμποδίζουν τὸν σωτηριώδη λόγο τοῦ Χριστοῦ νὰ φτάνει στὶς καρδιὲς τῶν συγχρόνων μας. Ἐφ’ ὅσον ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ἡ φανέρωση τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμο πρέπει μὲ ἐπιστήμη καὶ τέχνη τόσο θεωρητικὰ ὅσο καὶ πρακτικὰ νὰ ἐνεργοποιήσει ὅλες τῆς τὶς δυνάμεις γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου. Ὁ λόγος Τῆς ὀφείλει νὰ εἶναι, ὅπως καὶ τοῦ Κυρίου, «ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυχάς» (Ψαλμ. 18, 8), λόγος, δηλαδὴ, ποιμαντικὸς γιὰ νὰ συγκροτηθεῖ τελικὰ ἡ μία Ποίμνη ὑπὸ τὸν ἔνα Ποιμένα.

Ἄν ὁ κάθε λόγος ποὺ προφέρεται ἔχει σημασία, κι ἀν γιὰ κάθε λόγο ἀργὸ θὰ δώσουμε λόγο κάποτε (Ματθαίου 12, 36), βαρύνουσα σημασία ἔχει ὁ λόγος τοῦ ποιμένα, ὁ ποιμαντικὸς λόγος ποὺ ἀπευθύνεται πρὸς πιστοὺς καὶ μὴ πιστοὺς ἢ ἀδιαφόρους. Εἴτε στὸ κήρυγμα λέγεται, εἴτε στὴν κατήχηση, εἴτε στὴν ἴ. ἐξομολόγηση, εἴτε στὴν συμβουλευτικὴ πράξη, ἀλλὰ καὶ στὶς ποιμαντικὲς ἐπισκέψεις καὶ περιστασιακὰ στὴν ὅποιαδήποτε συνάντηση, εὐκαίρως-ἀκαίρως ἢ ἀκόμη καὶ σὲ ἐπίσημα κείμενα τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ μιօρφὴν ἐγκυκλίων καὶ ἄλλων ἐντύπων μηνυμάτων.

Ο λόγος, ὅπως γνωρίζουμε, σαρκώνεται, παίρνει σάρκα καὶ ὄστα, διαμορφώνει ζωές, οἰκοδομεῖ μὰ καὶ γκρεμίζει, «κόκκαλα δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα τσακίζει». Μπορεῖ νὰ εἶναι παρακλητικὸς καὶ παρήγορος· ὅχι ἐπιτακτικός, κατήγορος καὶ ἐπιτιμητικός ἀλλά ἐπαινετικὸς καὶ ἐνθαρρυντικός. Νὰ σὲ ἀνεβάζει στοὺς οὐρανοὺς ἢ καὶ νὰ σὲ κατεβάζει στὸν ἄδη· πληθωρικὸς καὶ ἀπέρροιτος, νὰ γεννάει ἐλπίδες ἢ νὰ ὀδηγεῖ σὲ ἀπόγνωση. Νὰ εἶναι χαριτωμένος, «ἄλλατι ἥρτυμένος» ἢ ἄνοστος, βαρετὸς καὶ μονότονος ἢ ἐνδιαφέρων καὶ ἐλκυστικός. Νὰ εἶναι εὐθὺς ἢ νὰ ὑποκρύπτει διπλὰ μηνύματα. Ἐν πάσῃ, ὅμως, περιπτώσει ὀφείλει νὰ εἶναι ἔνας λόγος μὲ εὐγένεια καὶ τὰκτ καὶ ἐπ’ οὐδενὶ λόγῳ προσβλητικός.

Αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικά τοῦ λόγου ποὺ ἀναφέραμε δὲν εἶναι ἀδιάφορα γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ θέλουμε νὰ πετύχουμε προφέροντας τὰ λιγοστὰ ἢ τὰ πολλά μας λόγια. Ἄν γιὰ τὸν ποιμένα «μία τις δέδοται θεραπείας ὅδος», ἡ διὰ τοῦ λόγου διδασκαλία» (Ιωάννης ὁ Χρυσόστομος PG 48, 665), τὸν λόγο αὐτὸν ὀφείλουμε νὰ τὸν προφέρουμε μὲ τὶς καλλιτερες δυνατὸν συνθῆκες, μὲ τρόπο ποὺ τὸ νόημα του νὰ φθάνει ἀκέραιο στὸν παραλήπτη καὶ νὰ γίνεται κατανοητό.

Σ' αυτό τὸ σημεῖο, καὶ ἐφ' ὅσον ἀναφερόμαστε στὸν τίτλο τῆς εἰσηγήσεώς μας γιὰ τὴ γλώσσα ἐπικοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο, καὶ ὅταν ἡ τὴν νὰ ἔξετάσουμε τὶς συνθῆκες ποὺ εὔνοοῦν τὴν ἐπικοινωνία γενικὰ καὶ ποὺ θεωροῦνται ἀναγκαῖες γιὰ τὴν καλὴ μετάδοση πληροφοριῶν, ὅταν μάλιστα ἔχει τὴν καλὴ τύχη νὰ προσφέρει τὸ χαρούμενο μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου ποὺ εἶναι «πληροφορία πίστεως» (Ἐβραίους 10, 22).

Πολὺ βοηθητικὴ πρὸς αὐτὸ τὸ σκοπὸ μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ πρόσληψη στοιχείων ποὺ προβάλλει ἡ Θεωρία τῆς *Πληροφορήσεως* ἢ τῆς Ἐπικοινωνίας τὰ ὅποια θεωροῦνται ἀπαραίτητα σὲ κάθε μεταβίβαση πληροφορίας καὶ ἀπὸ τὰ ὅποια ἔξαρτᾶται ἡ ἀποκατάσταση τῆς ἐπικοινωνίας.

Στοιχεῖα μεταδόσεως ἐνός μηνύματος

1. Καθορισμὸς τοῦ περιεχομένου τοῦ μηνύματος

Ἄρχικὰ πρέπει νὰ προηγηθεῖ ὁ καθορισμὸς τοῦ περιεχομένου τοῦ μηνύματος ποὺ πρόκειται νὰ μεταδώσουμε καὶ θέλουμε νὰ τὸ ἐννοήσει ὁ συνομιλητής μας. Ἀσφαλῶς πρέπει νὰ ἔχει προϋπάρξει μέσα μας μία σὲ βάθος ἐπεξεργασία τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν καὶ νὰ ἔχουμε ἀποκτήσει ὀλοκληρωμένη ἀντίληψη γιὰ τὸ πῶς ἀντιμετωπίζει ἡ ὁρθόδοξη παράδοση τὶς ποικίλες διαστάσεις καὶ πτυχὲς τῶν ἀνθρωπίνων προβλημάτων. Ἀκόμα, τί λόγο προσφέρει γιὰ ὅλα ἐκεῖνα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸν ἄνθρωπο σήμερα (οἰκονομία, παγκοσμιοπόίηση φτώχεια, νέες μορφὲς γάμου, τὰ «νέα φύλα», ἀντίσταση καὶ ἀνυπακοὴ στὶς ἀρχὲς ἀλ.π.). Ὁλα αὐτὰ δὲν εἶναι πάντοτε δεδομένα καὶ οὕτε εἶναι εὔκολο νὰ δίνουμε λόγο ἐκ τοῦ προχείρου σὲ καθέναν ποὺ μᾶς τὸν ζητᾷ.

2. Ὑπαρξὴ ἐνὸς μονοσημάντου λεξιλογίου

Ἔστω, ὅμως, ὅτι ἔχουμε καταλήξει στὸ περιεχόμενο. Δεύτερη φροντίδα μας θὰ εἶναι, τὸ μήνυμα αὐτὸ νὰ μεταδοθεῖ μὲ ἔνα μονοσήμαντο λεξιλόγιο. Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχουμε καθορίσει τὸ περιεχόμενο τοῦ μηνύματος· πρέπει νὰ τὸ διατυπώσουμε σὲ ὅρους, σὲ εἰκόνες, σὲ λέξεις, σὲ στάσεις, γενικὰ σὲ ἔναν κώδικα μονοσήμαντο ὥστε νὰ μήν ὑπάρχει πιθανότητα νὰ παρεξηγηθεῖ ἢ νὰ παρανοθεῖ.

Σήμερα, ὅμως, ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε, κινούμεθα στὸ χῶρο τοῦ πολυσημάντου. Οἱ λέξεις ἔχουν μία

ἀπειρία νοημάτων, ποὺ εἶναι ἵκανη νὰ διαταράξει κάθε ἐπικοινωνία καὶ τὴν πιὸ στοιχειώδη μετάδοση τοῦ μηνύματος. Ἄς πάρουμε γιὰ παράδειγμα τὴ λέξη ἀγάπη ἢ ἄλλες τρέχουσες λέξεις καὶ ὅρους ὅπως λιτότητα, κατανάλωση, προσωπικὰ δεδομένα καὶ δικαιώματα, προστασία τοῦ πολίτη κ.ἄ. Πόσα δὲν ὑπονοοῦνται κάτω ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους. Ἄλλοτε πάλι, τὸ νόημα μιᾶς λέξεως εἶναι συγκεχυμένο. Τί εἶναι ἀμαρτία, τί σημαίνει ἐνοχή; Ἡ νηστεία ἔξισωνται μὲ τὴ δίαιτα, οἱ μετάνοιες καὶ οἱ γονυκλισίες μὲ τὶς γυμναστικὲς ἀσκήσεις ἢ καὶ τὴν γιόγκα κ.τ.τ.

Πρέπει λοιπὸν νὰ ἔξοικειωθοῦμε μὲ τὴν τρέχουσα σημασία τῶν λέξεων, ἔτοι ὅπως κυκλοφοροῦν στὶς «διαλέκτους» τῶν διαφόρων κοινωνικῶν ὅμαδων καὶ τάξεων ποὺ τὶς χρησιμοποιοῦν, γιατὶ στὸ τέλος ἄλλα θὰ λέμε καὶ ἄλλα θὰ καταλαβαίνουμε. Ἔστω κι ἂν δὲν ὅμιλει ὁ ποιμένας τὴν ἴδια γλώσσα, πρέπει νὰ φροντίσει νὰ μάθει τί ἀνταποκρίνεται περισσότερο στὶς διάφορες κατηγορίες πιστῶν. Νὰ οἰκειοποιηθεῖ τί ἀκοῦνε, τί βλέπουν· νὰ διακρίνει τὰ ἐνδιαφέροντά τους. Μὲ ἄλλα λόγια νὰ προσοκειωθεῖ τὸν κώδικα τους.

Εἶναι γνωστό, ὅτι κατὰ τὴν μεταβίβαση πληροφοριῶν ὑφίσταται πάντοτε μερικὴ ἀπώλεια τοῦ νοήματος, ποὺ ὀφείλεται σ' αὐτὴν τὴν ἴδια τὴ μεταβίβαση. Ἅς σκεφθοῦμε τὴν παραμόρφωση τοῦ μηνύματος ποὺ θὰ προκύψει σὲ περίπτωση ποὺ ὁ κώδικας εἶναι διαφορετικός. Ἡ ἀλληλοκατανόηση θὰ συναντήσει μεγάλες δυσκολίες.

3. Προγραμματισμὸς ἢ προδιαγεγραμμένη εὐαισθησία

Ἡ κατανόηση τῆς πληροφορίας ποὺ μεταδίδεται γίνεται ἀπὸ τὸν ἀποδέκτη τῆς ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς προγραμματισμοῦ τοῦ ἴδιου τοῦ δέκτη. Ὁ δέκτης, δηλαδή, ἔχει προγραμμαστισθεῖ μὲ τρόπο ποὺ νὰ δέχεται ὁρισμένες πληροφορίες· ἄλλες πάλι νὰ τὶς ἐνισχύει καὶ ἄλλες νὰ τὶς ἔξασθενει. Ὑπάρχει κατὰ κάποιο τρόπο ἔνας περιορισμὸς τῆς δεκτικότητας, μία εὐαισθησία ποὺ ὁ βαθμὸς τῆς ποικίλλει ἀπὸ πληροφορία σὲ πληροφορία.

Ο προγραμματισμὸς αὐτὸς ἢ ἡ προδιαγεγραμμένη εὐαισθησία εἰδικῶν κατηγοριῶν ἢ ὅμαδων πιστῶν (νέων, ἐνηλίκων, ἐγγάμων, ἀγάμων, ἀδιαφόρων κ.λπ.) ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ὅμαδες αὐτὲς ἔχουν δικές τους ἐφέσεις, προβλήματα, ἀνάγκες, τοποθετήσεις ἀξιῶν, προτιμήσεις. Θ' ἀπευ-

θυνθοῦμε, λοιπόν, σ' αὐτούς, λαμβάνοντας σοβαρά ύπόψη αὐτή τους τὴν εὐαισθησία, ποὺ εἶναι προδιαγεγραμμένη λόγω τῆς συμμετοχῆς τους στὴ συγκεκριμένη αὐτή διμάδα.

4. Ἐπιλογὴ τῶν πληροφοριῶν

Ἄλλο σημεῖο ποὺ πρέπει νὰ ληφθεῖ ύπόψη εἶναι, ὅτι ἡ ἀντίληψη τῆς πληροφορίας εἶναι ἐκλεκτική. Καμία πληροφορία ποὺ ἀποστέλλει ὁ πομπὸς δὲν φθάνει αὐτούσια στὸν ἀποδέκτη. Εἶναι ἀνάμικτη μὲ πλῆθος ἄλλων πληροφοριῶν, ποὺ πολλὲς φορὲς ἀντιφάσουν καὶ εἶναι ἀντίθετες μεταξύ τους. Ὁ ἀποδέκτης μὲ κατάλληλη διεργασία ὀφείλει νὰ διασαφηνίσει καὶ νὰ ἐπιλέξει. Τὸ μήνυμα ποὺ ὁ πομπένας ἀπευθύνει πρὸς τοὺς πιστοὺς γιὰ ὅποιοδήποτε ζήτημα (εἰρήνη, πεῖνα, ἐκτρώσεις, ἀνεργία κ.λπ.) δὲν φθάνει μόνο του. Συνοδεύεται καὶ ἀπὸ ἄλλες πληροφορίες, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸ σχολεῖο, τὴν οἰκογένεια, τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως, οἱ ὅποιες δὲν εἶναι πάντοτε ἔναρμονισμένες.

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, στὴν ἐπιλογὴ τῶν πληροφοριῶν, ὁ ρόλος τοῦ ποιμένος ἡ τῆς Ἐκκλησίας γενικὰ ποὺ ἀπευθύνει ἔνα μήνυμα εἶναι σημαντικός. Θὰ βοηθήσει τοὺς πιστοὺς νὰ συμπληρώσουν τὶς ἐλλείψεις, νὰ διορθώσουν τυχὸν λανθασμένες πληροφορίες ἡ προκαταλήψεις καὶ πρὸ παντὸς νὰ ἐπιτύχουν μίαν ἀρμονικὴ καὶ ὀλοκληρωμένη σύνθεση ὅλων τῶν διαστάσεων τοῦ θέματος ποὺ τοὺς ἀπασχολεῖ. Ὁ ρόλος του κυρίως δὲν θὰ συνίσταται τόσο στὸ νὰ τοὺς δώσει λύση ἢ λύσεις, ὅσο νὰ τοὺς βοηθήσει νὰ διακρίνουν ἀνάμεσα σὲ τόσες συσσωρευμένες ἀντιφατικὲς πληροφορίες καὶ νὰ κάνουν τὴν κατάλληλη ἐπιλογή. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ ἀσκήσουν οἱ πιστοὶ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴ συνείδησή τους στὴ λήψη ἀποφάσεων.

5. Ἀμφίδρομη ἐπικοινωνία

“Οσο προσεκτικός, ὅμως, πρέπει νὰ εἶναι ὁ ποιμένας στὴ μετάδοση τῶν δικῶν του πληροφοριῶν, ἄλλο τόσο πρέπει νὰ λαμβάνει ύπόψη καὶ τὴν ἀντίστροφη κίνηση. Σὲ κάθε μεταβίβαση πληροφοριῶν ύπάρχει καὶ μετάδοση ἀπὸ τὸν ἀποδέκτη πρὸς τὴ διεύθυνση τοῦ ἐκπέμποντος. Ἡ ἐπικοινωνία εἶναι ἀμφίδρομη, ἡ πληροφορία δὲν κινεῖται σὲ μονοδρόμους.

Οἱ πληροφορίες ποὺ προέρχονται ἀπὸ τοὺς ἀποδέκτες τοῦ μηνύματος εἶναι πολύτιμες, γιατὶ συμ-

βάλλουν στὴν καλλίτερη γνωριμία ἀπὸ τὸν ποιμένα τῶν πιστῶν, μὲ τοὺς ὅποιους ἔρχεται σὲ ἐπαφή. Προσεκτικὴ παρατήρηση τῶν πληροφοριῶν αὐτῶν θὰ εἶναι πρὸς ὄφελος τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου, γιατὶ θὰ δοθεῖ ἡ δυνατότητα στὸν ποιμένα νὰ παρατηρήσει τὴ διαγωγή, τὶς ἀντιδράσεις τῶν πιστῶν, ὥστε νὰ βελτιώνει τὴν ἀντίστοιχη στάση καὶ συμπεριφορά του καθὼς καὶ τὶς δυνατότητες διοχετεύσεως τοῦ μηνύματος.

«Ἐνὸς δέ ἐστι χρεία»

‘Οπωσδήποτε, τὰ στοιχεῖα ποὺ ἀναφέρομε ἀπὸ τὶς ἐπιστῆμες τῆς ἐπικοινωνίας δὲν ἀρκοῦν ἀπὸ μόνα τους γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν ποιμένων καὶ ποιμανομένων. Εἶναι σημεῖα στηρίζεως, ἔνας ὀδηγητικὸς μύτος γιὰ νὰ μὴ χαθοῦμε στὸν λαβύρινθο τῶν πληροφοριῶν. Ἄν πάσχει ἀπὸ κάτι ἡ ἀνθρωπότητα καὶ ὁ ἀνθρώπινος διάλογος δὲν εἶναι τόσο ἀπὸ ἔλλειψη πληροφοριῶν ὅσο ἀπὸ τὴν μὴ ἀνάδυση στὴ μνήμη τῆς κατάλληλης πληροφορίας τὴν κατάλληλη στιγμῇ. Ἐδῶ, ὁ ποιμένας εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταστοιχείωνει τὰ στοιχεῖα ποὺ προσλαμβάνει ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ νὰ δρᾷ ὡς «ύπολογιστής», ποὺ ἔξαγει πρὸς χρήση ἀπὸ τὴ «μνήμη» του νεότερες καὶ παλαιότερες πληροφορίες (βλ. Ματθαίου 13, 52).

Γ' αὐτό, ὅμως, θὰ ἀπαιτηθεῖ, πέρα ἀπὸ τὴν τήρηση τῶν ἀναφερθέντων «κανόνων ἐπικοινωνίας», ἡ ἐσωτερικὴ πεποίθηση καὶ πίστη τοῦ ποιμένα πρὸς τὸ προσφερόμενο μήνυμα. Τότε, καὶ ἡ σιωπὴ ἀκόμα εἶναι ἐπικοινωνία καθὼς μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ ἄγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος: «Ἄμεινον ἐστὶν σιωπᾶν καὶ εἶναι ἡ λαλοῦντα μὴ εἶναι»¹.

Σὲ τέτοιες, ὅμως, περιπτώσεις εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴ προχωρήσει ὁ ποιμένας στὴν προφορὰ καὶ διατύπωση τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματος: «Πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν» (Β' Κορινθίους 4, 13).

Τότε λύνονται τὰ χέρια καὶ ἡ γλώσσα τοῦ ποιμένας καὶ ἐπικοινωνεῖ πειστικὰ καὶ μὲ πεποίθηση ἐνεργοποιώντας κάθε πρόσφορο μέσο.

Δικαίωμα ἡ καὶ καθῆκον ἡ ἀπάντηση στὶς προκλήσεις;

“Ἐνα ζήτημα, βέβαια, ποὺ ἀνακύπτει εἶναι, ἀν κατ' ἀρχήν, εὐκαίρως ἢ ἀκαίρως, μποροῦμε ἡ καὶ ὀφείλουμε νὰ ἀπαντᾶμε στὶς προκλήσεις. Ἐδῶ, βέ-

βαια, ή Ἐκκλησία, οἱ ἥγετες Της καὶ ὁ κάθε ποιμένας ἡ καὶ τὰ λαϊκὰ μέλη Της ὄφείλουν νὰ διακρίνουν τὶς περιστάσεις γιὰ τὸ ἀν καὶ πότε χρειάζεται ἡ ἀπαιτεῖται νὰ ἀπαντήσει στὶς κατηγορίες, στὶς αἰτιάσεις ἡ ἀκόμη καὶ στοὺς ἐπαίνους ποὺ ἀπευθύνονται σ' Αὐτὴν ἡ σὲ ἐκπροσώπους Της.

Εἶναι ἀναγκαία μία μαθητεία στὴν ἰστορία τῆς Ἐκκλησίας ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὰ Εὐαγγέλια, τὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, τὶς Ἐπιστολὲς κ.λπ. γιὰ νὰ δοῦμε διαφόρου τύπου στάσεις.

Γιὰ παράδειγμα:

- Ἀπὸ τὴ μία ἐντυπωσιάζει ἡ στάση τοῦ Ἰησοῦ ὅταν παρεμβαίνει γιὰ νὰ καταδικάσει καὶ νὰ ἔκδιωξει μὲ τρόπο βίαιο τοὺς ἐμπόρους ἀπὸ τὸ Ναὸ τοῦ Σολομῶντος, ποὺ ἐποίησαν τὸν οἶκον τοῦ Πατρός Του οἶκον ἐμπορίου (Ἰωάννου 2, 14-16).
- Ἀπὸ τὴν ἄλλη μᾶς κάνει νὰ διερωτώμεθα ὡς πρὸς τὶς συνέπειες ἡ σιωπὴλὴ τρόπον τινα διαμαρτυρία Του ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων καὶ τοῦ Πιλάτου. «Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο» (Ματθαίου 27, 12), ἔτοι ὥστε ν' ἀπορεῖ ὁ Πιλάτος καὶ ἀπευθύνοντάς Του τὸν λόγο νὰ τὸν ἐρωτᾷ: «οὐκ ἀκούεις πόσα σοῦ καταμαρτυροῦσι;» (στίχος 13). Ἡ σιωπὴ Του, δῆμος, ἔκρινε ὅτι ἦταν ἡ πλέον ἐνδεδειγμένη ἀπάντηση στὴ δεδομένη στιγμή: «καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἐν ὅρμα ὥστε θαυμάζειν τὸν ἥγεμόνα λίαν» (στίχος 14).
- Ο Ἀπόστολος Παῦλος στὴν Ἀθήνα (Πράξεις 17, 16-34) ὑπερασπίζεται τὴ χριστιανικὴ διδασκαλία χρησιμοποιώντας ὡς ἀφοριμὴ προσεγγίσεως τὸν βωμὸ τὸν ἀφιερωμένο στὸν ἄγνωστο θεὸ γιὰ «ἀπολογία τοῦ Εὐαγγελίου» καὶ νὰ ἀναγγείλει ὅπως ἀργότερα καὶ στοὺς Κορινθίους τὸ σωτήριο σχέδιο τοῦ θεοῦ χωρὶς ὑψηλὴ ωρτοφρικὴ τέχνη ἡ ἀνθρώπινῃ σοφίᾳ γιατὶ σκοπός του δὲν ἦταν νὰ τοὺς κάνει νὰ γνωρίσουν κάτι ἄλλο, παρὰ μόνο τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ μάλιστα ἐσταυρωμένο πλὴν ὅμως καὶ ἀναστάντα (πρβλ. 1 Κορινθίους 1, 18 - 2, 2).

Εἰκονογραφικὸ σχόλιο προδιαγεγραμμένης εὐαίσθησίας

Ίδεώδη διαζωγράφιση τῆς «ἀπολογίας» τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὸν Ἀρειο Πάγο τῶν Ἀθη-

νῶν βλέπουμε στὴν εἰκόνα ποὺ εἶναι ἀποτυπωμένη στὸ Πρόγραμμα τῆς Ἡμερίδος καὶ ποὺ κοσμεῖ ὡς τοιχογραφία τὴν εἰσόδο τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου. Ἐκεῖ μάλιστα κατὰ κάποιο τρόπο μποροῦμε νὰ παρατηρήσουμε καὶ νὰ διακρίνουμε τὴν προδιαγεγραμμένη εὐαίσθησία, γιὰ τὴν ὅποια κάναμε λόγο προηγουμένως, τῶν ποικίλων ἀκροατῶν ποὺ παρακολούθησαν τὴν ὁμιλία:

- τῶν σκεπτομένων·
- τῶν συ-σκεπτομένων·
- τῶν σκεπτικιστῶν·
- τῶν ἀμφιβαλλόντων·
- τῶν ἀποδεχομένων μὲ ἀνακούφιση τὸ μήνυμα·
- ἀκόμη καὶ τῶν ἐναντιούμενων.

Ἐναπόκειται στὴ δική σας διακριτικὴ δυνατότητα νὰ ἀφαιρέσετε ἡ καὶ νὰ προσθέσετε καὶ ἄλλες κατηγορίες προσώπων ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ ἐγὼ μόλις περιέγραψα. Νομίζετε ὅτι μία «πινακοθήκη» σημειώνων ἀκροατῶν τοῦ λόγου θὰ κατηγοριοποιεῖτο διαφορετικά;

Ο λόγος τῆς Ἐκκλησίας = γλώσσα ἀγάπης

Πρὸς ὅλους, λοιπόν, αὐτοὺς, μεμονωμένα ἀλλὰ καὶ ὅταν συγκροτοῦνται σὲ κοινωνικὲς ὅμιλες, κινήσεις, κινήματα, κόμματα, πρέπει ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀπευθύνει τὸν λόγο της.

«Ο λόγος αὐτὸς -ὅπως παρατηροῦσε ὁ Χρῆστος Μαλεβίτης στὸ γνωστὸ δεύτερος δοκίμιο του («Προδοσία τῶν Ποιμένων», Δυτικά τῆς Ἐδεμ 1990, σ. 191)- ὀφείλει νὰ ἀνανεώνεται, νὰ ἔξελισσεται, νὰ παρακολουθεῖ κατὰ πόδας τοὺς νέους ἐκφραστικοὺς τρόπους, τὰ νέα συστήματα τῶν ἴδεων. Καὶ νὰ σπεύδει νὰ συνδέει τὸν λόγο τῆς «σωτηρίας τῆς ψυχῆς» -τῆς διάσωσης τοῦ προσώπου- μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους λόγους ποὺ ἐπικαλοῦνται οἱ ἄνθρωποι τῶν μεταβαλλόμενων καιρῶν...».

«Η θεολογικὴ σκέψη ἐπιβάλλεται... νὰ κοιτάξει μὲ ποιά γλώσσα θὰ καταστήσει ἵκανὸ τὸν σημερινὸ ἀνθρωπὸ νὰ συνειδητοποιήσει τὴν κατάστασή του, νὰ τὸν ἀννψώσει σὲ εὐρύτερους ὅρίζοντες, ποὺ κορούφωσή τους εἶναι ὁ χριστιανικὸς τρόπος ἐμβίωσης τῆς ἐγκοσμιότητας».

Κύρια, δῆμος, φροντίδα τῆς καὶ ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ εἶναι καὶ πρέπει, ὅταν ἀπευθύνει τὸ λόγο της ἡ Ἐκκλησία, νὰ «ἀληθεύει ἐν ἀγάπῃ» (Ἐφεσίους 4, 15) νὰ διμολογεῖ, δηλαδή, τὴν ἀλήθεια ἐν ἀγάπῃ

ποὺ εῖναι καὶ ἡ μοναδικὴ γλώσσα ποὺ μποροῦν νὰ καταλάβουν καὶ νὰ ἐκτιμήσουν οἱ ἄνθρωποι (Γερόντισσα Γαβριηλία). Δυστυχῶς, δῆμως, στὴν κρίση καὶ στὴ δίνη τῶν καιρῶν ποὺ ζοῦμε ἡ γλώσσα τῆς ἀγάπης εῖναι προϊὸν ἐν ἀνεπαρκείᾳ. Ἄς κάνουμε, λοιπόν, κάτι γιὰ νὰ ἀναπληρώσουμε τὴν ἔλλειψη αὐτὴ στὴν «Κοινὴ Ἀγορὰ» τῶν ἀξιῶν μας.

Ἐπιλεγμένη Βιβλιογραφία

ΓΑΒΡΙΗΛΙΑΣ Μοναχῆς, *Ἡ ἀσκητικὴ τῆς ἀγάπης* (Γερόντισσα Γαβριηλία: 2.10.1897 - 28.3.1992), Ἀθήνα 1996, 502 σ.

ΓΛΕΖΟΥ Μανώλη, *τὸ φαινόμενο τῆς ἀλλοτρίωσης στὴ γλώσσα*, Ἐκδ. Βέγας, Ἀθήνα 1977, 320 σ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ, *Ἑλληνικὴ Γλώσσα*, Ἀναζητήσεις καὶ συζητήσεις, Ἐκδ. Καρδαμίτσα, τ. Α' καὶ Β', Ἀθήνα 1984, 384 σ., 1986, 218 σ.

«Ἐύθυνη», ἀφιέρωμα τοῦ τεύχους 456, Δεκεμβρίου 2009, *Oἱ Ἑλληνες σήμερα/Oἱ Ἑλληνες αὔριο: Ἐλευθερία καὶ Γλώσσα*.

Hermes statt SMS, Kommunikation in der Antike. Ἐνδιαφέροντα "Ἐκθεση στὸ Μουσεῖο Ἀρχαιοτήτων τῆς Βασιλείας (Ἐλβετία) γιὰ ἐπικοινωνίες στὴν ἀρχαιότητα, 26 Μαρτίου - 15 Αὐγούστου 2010. Πέραν τοῦ Καταλόγου βλ. καὶ στὸν ἰστότοπο:

<http://www.antikenmuseumbasel.ch>

ΚΑΛΙΟΡΗ Γιάννη Μ., *Ἡ ξύλινη γλώσσα. Γλωσσικοί, ιστορικοί καὶ ἴδεολογικοί προσδιορισμοί τοῦ ἀριστεροκομικοῦ ἴδιωματος*, Ἐκδ. Ἀρμός, Ἀθήνα 1991 (;

ΚΟΡΝΑΡΑΚΗ Ἰωάννη Κ., *Ἡ γλώσσα τῆς ἐπικοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν σύγχρονον κό-*

σμον, Ἐκδ. Ἡ. Μητροπόλεως Ἡλείας, Ἀθῆναι 1999, 48 σ.

ΚΟΥΚΟΥΡΑ Δήμητρας, *Λόγοι Ἐπισκόπων – Περιγραφικὴ Προσέγγιση*, Ἐκδ. Τέρτιος: Σειρὰ Θεολογία, Κατερίνη 2002 (1997), 572 σ.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Στυλιανοῦ Γ., *Θεολογία καὶ γλώσσα. Ἐμπειρικὴ θεολογία – Συμβατικὴ γλώσσα*, Ἐκδ. Παρουσία, Ἀθήνα 1977 [1998], 154 σ.

PAPATHANASSIOU Athanassios N., *The Language of the Church / The Language of the World An Adventure of Communication or Conflict?* This paper was presented at the VII International Consultation of Orthodox Theological Schools, organized by «Syndesmos, the World Fellowship of Orthodox Youth», in St. Petersburg, Russia, 20-26 January 1999. Στὸν ἰστότοπο τῆς Μυριοβίβλου:

http://www.myriobiblos.gr/texts/english/papathanasiou_language.html

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Ἀλεξάνδρου Μ., *Ποιμαντικὰ σημεῖα στίξεως καὶ Δυσκολίες ἐπικοινωνίας στοῦ ἵδιου Σπιγμιότυπα καὶ περιπλανήσεις σὲ δρόμους ποιμαντικῆς διακονίας*, τεῦχος 2, Ἀθήνα 1984, σ. 53-58 καὶ 59-67. Ἐπίσης στὸ περ. «Ἐφημέριος» 1984, σ. 104-105 καὶ 120-122.

τοῦ ἵδιου, *Ἐπιστήμη καὶ τέχνη τῆς Ποιμαντικῆς*, Ἐκδ. Ἀρμός, Ἀθήνα 1997, σ. 68-72, 96-97.

τοῦ ἵδιου, *Εύρωπαικὸ ἔτος γλωσσῶν*, περ. «Ἐφημέριος» 2001, τεῦχος 1, σ. 20-21.

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Ἀλεξάνδρου - Ἀγγελού Ν.

ΒΑΛΛΙΑΝΑΤΟΥ, *Πληροφορικὴ Κοινωνικὴ Θεολογία (Διδακτικὲς Σημειώσεις)*, Ἐκδ. Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἀθήναι 2003, 200 σ.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

* Εἰσήγηση στὸ πλαίσιο Ἡμερίδος γιὰ τὰ Στελέχη Ποιμαντικοῦ Ἐργού Τερραν Μητροπόλεων, ποὺ ὀργανώθηκε ἀπὸ τὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἐργού τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στὴν Πεντέλη στὸν χῶρο τῆς Ἡ. Μονῆς Κομῆσεως Θεοτόκου, στὶς 3 Ιουνίου 2010 μὲ θέμα «*Eἰς ἀπολογίαν τοῦ Εὐαγγελίου*» (Φιλιππησίους 1, 17). Ἀπαντήσεις σὲ σύγχρονες προκλήσεις.

1. Ἐπιστολὴ πρὸς Ἐφεσίους XV, 1, Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων» (ΒΕΠΕΣ) 2, σ. 267.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθμ. 203/2010

«Περὶ λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως
τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ ὁ Ἅγιος Νικόλαος
(Σπάτα) Ἀχαΐας, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας».

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὅψις:

Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 4 καὶ 59 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος».

Τὴν ὑπ' ἀριθμ. Πρωτ. 1241/26.4.2010 Πρᾶξιν καὶ Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ.

Τὴν ἀπὸ 6.5.2010 Ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ

Τὴν ἀπὸ 12.5.2010 Ἀπόφασιν Αὐτῆς,

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 203/2010 Κανονισμὸν ἔχοντα οὕτω: Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθ. 203/2010 «Περὶ Λειτουργίας, Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ ὁ Ἅγιος Νικόλαος (Σπάτα) Ἀχαΐας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας».

Ἀρθρον 1

Ο Ἱερὸς Ναὸς τοῦ «Ἄγιου Νικολάου (Σπάτα)» Ἀχαΐας περιβεβλημένος ἔκπαλαι σεβασμοῦ καὶ εὐπλασίας τῶν χριστιανῶν τῆς περιοχῆς, τυγχάνων προσκυνηματικὸν κέντρον ἰδιαιτέρας σπουδαιότητος καὶ σημασίας, ἀνακριτύσσεται ὡς Προσκυνηματικὸς Ναὸς καὶ ἀποτελεῖ ἕδιον Νομικὸν Πρόσωπον Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 παρ. 4 καὶ 59 τοῦ Ν. 590/1977 (ΦΕΚ 146/ τ. Α/31.5.-1977), ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ἱερὸν Προσκύνημα ὁ Ἅγιος Νικόλαος (Σπάτα) Ἀχαΐας», ὑπάγεται δὲ πνευματικῶς καὶ διοικητικῶς εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἡλείας, διοικούμενον συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἀρθρον 2

Σκοποὶ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος

Σκοποὶ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος εἶναι:

α. Ἡ συντήρησις καὶ ὁ ἔξωραϊσμὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἅγιου Νικολάου καὶ τῶν κτισμάτων αὐτοῦ.

β. Ἡ φιλοξενία παρ' αὐτῷ τοῦ διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 620/1948 ἰδρυθέντος Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου Ἀρρένων καὶ ἡ οἰκονομικὴ στήριξις αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐποίσων προσόδων του.

γ. Ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ Βρεφονηπιακοῦ Σταθμοῦ: «Ο Ἅγιος Νικόλαος» τῆς Ι. Μητροπόλεως Ἡλείας εἰς τὸ Δημοτικὸν Διαμέρισμα Κέντρον, τοῦ Δήμου Ἀμαλιάδος.

δ. Ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ Γηροκομείου- Ἀσύλου κατακοίτων «Ο Ἅγιος Νικόλαος Βάρδας» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας.

ε. Ἡ χορήγησις ὑποτροφιῶν σὲ ἀπόρους Σπουδαστάς.

Ἀρθρον 3

Πόροι τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος

Πόροι τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος εἶναι:

α). Οι πρόσοδοι τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος ἐκ κπροῦ, ἀφιερωμάτων, δωρεῶν κ.λπ. καὶ ἐκ τῆς ἀκινήτου περιουσίας αὐτοῦ.

β) Οι ἐπιχορηγήσεις καὶ οἱ ἐν γένει εἰσφορὲς τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων, τῶν ἄλιτρων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ ιδιωτικοῦ Δικαίου, ἡμεδαπῶν ἢ ἀληθοδαπῶν.

γ) Οι δωρεὲς τῶν φιλανθρώπων, οἱ κληρονομίες καὶ κληροδοσίες, ὡς καὶ πάσα ἄλιτρη πρὸς τὸ Ἱδρυμα προσφορὰ εἰς χρῆμα ἢ εἶδος.

δ) Κρατικὲς Ἐπιχορηγήσεις.

Ἀρθρον 4

Διοίκησις τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος

Τὸ Ἱερὸν Προσκύνημα τεθεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας καὶ διοικεῖται ἀπὸ τριμετές (3/μετές) Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἀποτελούμενο ἀπό:

α) Τὸν ἑκάστοτε Μητροπολίτην Ἡλείας ὡς Πρόεδρο, ἀναπληρούμενον ἀπὸ τὸν νόμιμον ἢ τὸν εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἐντεταλμένον ἀναπληρωτήν του.

β) Τὸν ἑκάστοτε Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον τῆς περιφερείας Βάρδας, καὶ

γ) Ἀπὸ τὸν ἑκάστοτε Δήμαρχον Λαρίσου ἢ τὸν ὑπ' αὐτοῦ ὄριζόμενον ἀναπληρωτήν του.

Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον.

2. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ Συνεδρίαν, συγκροτεῖται σὲ σῶμα καὶ ὄριζει, ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ τὸν Ἀντιπρόεδρον καὶ τὸν Ταμία. Τὸ Δ.Σ. συνεδριάζει συγκαλούμενον ύπὸ τοῦ Προέδρου κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰς ἔκαστοτε ἀναφυομένας ἀνάγκας.

”Αρθρον 5

Καθήκοντα τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

1. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον διοικεῖ τὸ Ἰδρυμα καὶ φροντίζει διὰ τὴν ἑκατόρωσιν τῶν σκοπῶν του. Εἶναι ἀρμόδιον διὰ τὴν ἐν γένει διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ Ἰδρυμάτος, τὴν ὅποιαν διεξάγει αὐτοτελῶς, ὥστε νὰ μὴ συγχέεται μὲ ἄλλης ὑπηρεσίες ἢ διαχειρίσεις Εὔαγῶν Ἰδρυμάτων ἢ Κληροδοτημάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Εἰδικώτερον:

α) Ψηφίζει τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ Ἀπολογισμὸν Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων, τοὺς ὁποίους ὑποβάλλει εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον πρὸς τεθίκην ἔγκρισιν,

β) Ἀποδέχεται ἢ ἀπορρίπτει κληρονομίες, κληροδοσίες, δωρεές ἢ ἄλλης εἰσφορὲς ύπὸ ὅρον.

γ) Ἀποφασίζει ἐπὶ παντὸς θέματος, μὴ προβλεπομένου ύπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

2. Οι ἀποφάσεις λαμβάνονται παρόντων τουλάχιστον δύο Μελών, ἐξ ὧν τὸ ἔνα θὰ εἶναι ἀπαραίτητως ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ νόμιμος Ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ.

”Αρθρον 6

Καθήκοντα τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ο Σεβ. Πρόεδρος, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς προαναφερθεῖσες ἀρμοδιότητές του, ἐνεργεῖ καὶ τὰ κατωτέρω ὄριζόμενα:

α) Ἀντιπροσωπεύει τὸ Ἰδρυμα ἐνώπιον ὅλων τῶν Ἀρχῶν ἢ ἐκχωρεῖ κατὰ περίπτωσιν τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς ἔτερον Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ καὶ εἰς πρόσωπον ἐκτὸς αὐτοῦ.

β) Προσκαλεῖ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ διευθύνει τὰς συνεδριάσεις του.

γ) Ὑπογράφει ὅλα τὰ ἔξερχόμενα ἔγγραφα.

δ) Μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

”Αρθρον 7

Καθήκοντα τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ο Γραμματεὺς συντάσσει τὰ Πρακτικὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ φυλάσσει τὸ βιβλίον τῶν Πρα-

κτικῶν. Τηρεῖ τὸ βιβλίον Πρωτοκόλλου Ἀπληπογραφίας, τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ἰδρυμάτος καὶ φυλάσσει τὴν σφραγίδα αὐτοῦ, συντάσσει δὲ τὴν ἐτοσίαν Ἐκθεσιν πεπραγμένων τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος.

Οι Γραμματεὺς καὶ Εἰσηγητὴς ὄριζεται διὰ τοῦ παρόντος ὡς ἑκάστοτε Διευθυντής-Ἐφημέριος του Προσκυνήματος.

”Αρθρον 8

Καθήκοντα τοῦ Ταμία τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

1. Ό Ταμίας, ὄριζόμενος ἀπὸ τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, εἰσπράττει τὰ Ἐσοδα τοῦ Προσκυνήματος καὶ ὑπογράφει τὰς ἀποδείξεις αὐτοῦ.

2. Ἐπίσης ἐνεργεῖ τὰς Πληρωμάς, ἀφοῦ προηγουμένως ἐκδοθῇ τὸ ἀνάλογον χρηματικὸν Ἐνταλμά Πληρωμῆς, τὸ ὅποιον ὑπογράφεται προηγουμένως εἴτε ἀπὸ τὸν Πρόεδρον εἴτε ἀπὸ εἰδικῶς ἔχουσιο διοτιμένον Σύμβουλον.

3. Τηρεῖ τὰ διαχειριστικὰ βιβλία τοῦ Προσκυνήματος, φυλάσσει ταῦτα, ὡς καὶ τὰ παραστατικὰ τῶν Εἰσπράξεων καὶ τῶν Πληρωμῶν. Συντάσσει τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Ἀπολογισμόν, τοὺς ὁποίους ὑποβάλλει ἐγκαίρως πρὸς ψήφισιν εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον διὰ τὰ περαιτέρω νόμιμα. Κρατεῖ τὸ βιβλίον Ταμείου, εἰς τὸ ὅποιον καταχωρίζονται κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν καὶ μὲ τὴν ἀναγκαίαν πογιστικὴν τάξιν τὰ Ἐσοδα καὶ τὰ Ἐξόδα, τὰ ὁποῖα πραγματοποιοῦνται κατὰ τὴν χρονικὴν διάρκειαν ἐκάστης οἰκονομικῆς χρήσεως. Τηρεῖ τὸ στέλεχος διπλοτύπων Γραμματίων Εἰσπράξεως καὶ τὸ στέλεχος διπλοτύπων ἐνταλμάτων Πληρωμῶν, τὰ ὁποῖα κατ’ ἔτος ἀριθμοῦνται καὶ θεωροῦνται ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἡλείας.

4. Τὸ Προσκύνημα χρησιμοποιεῖ τὰ ὡς κάτωθι πογιστικὰ καὶ διαχειριστικὰ βιβλία, ἵτοι:

α) Βιβλίον Ταμείου (Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων).

β) Στελέχη Γραμματίων Εἰσπράξεως.

γ) Στελέχη ἐνταλμάτων Πληρωμῶν.

δ) Βιβλίον Ἀφιερωμάτων- Τιμαθηφῶν.

ε) Βιβλίον Κτηματολογίου, εἰς τὸ ὅποιον καταγράφονται τὰ ἀκίνητα περιουσιακὰ στοιχεῖα, ποὺ ἔχουν τεθεῖ ύπὸ τὴν διαχείρισιν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, ὡς ὄριζεται διὰ τοῦ ὑπὸ ἀριθμ. 8/1979 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος.

5. Τὰ ἔσοδα τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, προερχόμενα εἴτε ἐξ ιδίων πόρων, εἴτε ἐξ ἄλλων πηγῶν, κατατίθενται εἰς πογιαριασμὸν Ταμευτηρίου ἢ Ὁψεως, ἢ εἰς πογιαριασμοὺς ἐπὶ προθεσμίᾳ ἢ Μερίδια Ἀμοιβαίων Κεφαλαίων εἰς ἔνα ἢ περισσότερα Ὕποκαταστήματα τῶν Τραπεζῶν ἢ εἰς τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμευ-

τήριον ἐπ' ὄνόματι τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος. Οι βεβαιούμενοι τόκοι καταχωρίζονται ως Ἐσοδον.

6. Τὰ πογιστικὰ καὶ ταμειακὰ βιβλία τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, ως καὶ τὰ βιβλία Πρακτικῶν, ἀριθμοῦνται κατὰ φύλλον καὶ θεωροῦνται, εἰς τὸ τέλος καὶ πρὸ τῆς χρήσεως αὐτῶν, ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

”Αρθρον 9

Σφραγὶς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος

Τὸ Ἱερὸν Προσκύνημα ἔχει δική του κυκλικὴ σφραγίδα, ἡ οποία φέρει τὰς ἔξης φράσεις: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΗΛΕΙΑΣ - ΙΕΡΟΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ Ο ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Σπάτα) Ἀχαϊας» καὶ εἰς τὸ κέντρον τὴν εἰκόνα τοῦ Ἅγιου Νικολάου.

”Αρθρον 10

Ἐορτὴ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος

Τὸ Ἱερὸν Προσκύνημα ἔορτάζει πανδήμως τὴν 10ην Μαΐου ἐκάστου ἔτους, ἔορτὴ τῆς διελεύσεως τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἅγιου Νικολάου ἀπὸ τὰ Μύρα τῆς Λυκίας στὸ Μπάρι τῆς Ἰταλίας καὶ κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς.

”Αρθρον 11

Τροποποίησις τοῦ Κανονισμοῦ καὶ Κατάργησις τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος

1. Ό η παρὸν κανονισμὸς δύναται νὰ συμπληρωθῇ ἢ τροποποιηθῇ κατόπιν Ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρίσεως υπὸ τῆς ΔΙΣ καὶ τῆς ΙΣΙ.

2. Κατάργησις τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος ἐνεργεῖται

μὲ τὴν Ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, ὑστερα ἀπὸ αἰτιολογημένην πρότασιν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ, ὅταν δὲν ἔκπληρώνται τῆς Ἐκκλησιολογικὲς αὐτοῦ προϋποθέσεις καὶ τὴν ἀποστολήν του, ὅταν παρεκκλίνη τῶν σκοπῶν του ἢ ὅταν εἴναι πλέον ἀνέφικτη ἡ λειτουργία του.

3. Εἰς περίπτωσιν καταργήσεως, ἃπασα ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος μετὰ τὴν ἔξόφλησιν τῶν ἐν γένει ύποχρεώσεων τούτου, περιέρχεται εἰς τὸ Νομικὸν Πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας.

”Αρθρον 12

Ἰσχὺς τοῦ Κανονισμοῦ

Ἡ ισχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

”Αρθρον 13

Κάλυψις δαπάνης

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δὲν προκαλεῖται δαπάνη εἰς τὸ Δημόσιον ἢ εἰς βάρος τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας.

”Αθῆναι 12.5.2010

† Ο Αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ο Αρχιγραμματεύων

Αρχιμ. Μάρκος Βασιλάκης

Πρᾶξις Καθιερώσεως
τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης Σαλαμῖνος

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΜΕΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ**

Άριθμ. Πρωτ. 674

Ἐν Μεγάροις τῇ 25ῃ Ἰουνίου 2010

Τῇ προτάσει ἡμῶν, σεπτῆ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐπιλάδος ἐγκρίσει, ἐπινεύσει δὲ τῆς Πολιτείας, ιδρύθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 23 Προεδρικοῦ Διατάγματος τῆς 24ης Μαρτίου 2010, Δημοκρατίας, τεύχει πρώτῳ, ἀριθμῷ φύλλου 54 τῆς 1ης Ἀπριλίου 2010, ἡ Γυναικεία Κοινοβιακὴ Ἱερὰ Μονή, Ἀγίας Αἰκατερίνης Σαλαμῖνος.

Ἡ κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς Ἱερὰς Παραδόσεις καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Τυπικὸν καθιέρωσις τῆς Ἱερᾶς

ταύτης Μονῆς καὶ τοῦ Ἱεροῦ αὐτῆς Ναοῦ, ἐγένετο, ἐγγράφω ἐντολῇ καὶ εὐπογίᾳ Ἡμῶν, ὑπὸ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἐλευσίνος κ. Δωροθέου, τῇ 17ῃ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, τοῦ σωτηρίου ἔτους 2010.

Ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἔσεται ἀκατάργυτος ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἀναπαθητρίωτος.

Ἡ παροῦσα ἡμῶν Πρᾶξις ἐκδίδεται συνῳδά τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39/1972 Κανονισμοῦ, «Περὶ τῶν ἐν Ἐπιλάδι Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἡσυχαστηρίων», εἰς τέσσαρα ὅμοια ἀντίτυπα, δημοσιεύθησεται εἰς τὸ περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

· Ο Μητροπολίτης
· Ο Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος Βαρθολομαῖος

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Λευκάδος καὶ Ἰθάκης

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Ἀγίου Μηνᾶ Λευκάδος,
Ἀγίου Νικολάου Λευκάδος,
Γενεσίου Θεοτόκου Λευκάδος,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λευκάδι τῇ 16ῃ Ἰουνίου 2010

† Ο Λευκάδος ΘΕΟΦΙΛΟΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Λευκάδος καὶ Ἰθάκης

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὄργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίας Παρασκευῆς Λευκάδος,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεων.

Ἐν Λευκάδι τῇ 30ῃ Ἰουνίου 2010

† Ο Λευκάδος ΘΕΟΦΙΛΟΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Κυθήρων

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὄργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίου Μηνᾶ Λογοθετιανίκων,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Κυθήραις τῇ 14ῃ Ἰουνίου 2010

† Ο Κυθήρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ίερὰ Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αιγιαλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὄργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίου Νικολάου Δ.Δ. Ἀγίου Νικολάου

Δήμου Κλειτορίας,

Ἀγίου Βασιλείου Δ.Δ. Κάτω Λουσῶν

Δήμου Καλαβρύτων,

Ἀγίου Δημητρίου Δ.Δ. Νασίων Δήμου Ἀροανίας,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Αιγίῳ τῇ 14ῃ Ἰουνίου 2010

† Ο Καλαβρύτων καὶ Αιγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αιγιαλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Κοιμήσεως Θεοτόκου (Φανερωμένης) Δήμου Αιγίου,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην τέσσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Αιγίῳ τῇ 16ῃ Ἰουνίου 2010

† Ο Καλαβρύτων καὶ Αιγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ιερά Μητρόπολις Λαγκαδᾶ

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Προφήτου Ἡλίου Προφήτου,

‘Αγίου Γεωργίου Σοχοῦ,

καθοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταθάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λαγκαδᾷ τῇ 17ῃ Ἰουνίου 2010

† Ο Λαγκαδᾶ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ιερά Μητρόπολις Λαγκαδᾶ

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὄργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

‘Αγίου Νικολάου Λαγυνῶν,
‘Αγίου Δημητρίου Χρυσαγῆς,

καθοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάθηψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Λαγκαδᾷ τῇ 17ῃ Ἰουνίου 2010

† Ο Λαγκαδᾶ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ιερά Μητρόπολις Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου

“Εχοντες Ἐχοντες ύπ’ ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Κιλκίς,
Πεντεκαιδέκα Ἱερωμαρτύρων Κιλκίς,

Ζωοδόχου Πηγῆς, ‘Αγίου Αθανασίου Θεσσαλονίκης,

καθοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταθάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κιλκίς τῇ 22ῃ Ἰουνίου 2010

† Ο Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ιερά Μητρόπολις Καρπενησίου

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὄργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

‘Αγίου Αθανασίου Δομνίτσης Εύρυτανίας,

‘Αγίας Τριάδας Εύρυτανίας,

καθοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάθηψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Καρπενησίῳ τῇ 18ῃ Ἰουνίου 2010

† Ο Καρπενησίου ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ιερά Μητρόπολις Ναυπάκτου καὶ Αγίου Βλασίου

“Εχοντες Ἐχοντες ύπ’ ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

‘Αγίου Δημητρίου Ναυπάκτου,

καθοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταθάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 17ῃ Μαΐου 2010

† Ο Ναυπάκτου καὶ Αγίου Βλασίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 16.6.2010

Συνῆλθε τὴν Τετάρτη, 16 Ἰουνίου 2010, στὸν πρώτη Συνεδρία Της ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινὴν Συνεδρίαν:

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Ο Μακαριώτατος Πρόεδρος ἀνακοίνωσε τὴν τοποθέτηση τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Μάρκου Βασιλάκη στὴ θέση τοῦ Ἀρχιγραμματεύοντος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τὴν τοποθέτηση ὡς Α' Γραμματέως - Πρακτικογράφου τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Κλήμεντος Κοτσομύτη καὶ ὡς Β' Γραμματέως - Πρακτικογράφου τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἱερωνύμου Νικολοπούλου. Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος συνεχάρη τοὺς ἀνωτέρω γιὰ τὴν τοποθέτησή τους καὶ τοὺς εὐχήθηκε καλὴ δύναμιν στὸ ἔργο τους.

Κατόπιν ὁ Μακαριώτατος καὶ ὁ Ἀρχιγραμματέων ἐνημέρωσαν διεξοδικὰ τὰ μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὴν ὑπόθεση τῆς ὑπεξαγωγῆς ἐγγράφων στὴν Ὑπηρεσία, τῆς πλαστογραφίας μὲ χρήση τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ τότε Ἀρχιγραμματέως καὶ τῆς ἀπάτης μὲ ἴδιαιτερα μεγάλην ξημία. Ἐπιπλέον, ὅτι ὑποβλήθηκε ἄμεσα ἐγγραφὴ μηνυτήσεις ἀναφορὰ ἀπὸ τὸν Ἀρχιγραμματεύοντα στὴν Διεύθυνση Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν κατὰ παντὸς ὑπαίτιου, ἀπὸ τὴν ὅποια διενεργεῖται ὕδη ποινικὴ προκαταρκτικὴ ἐξέταση μὲ εἰσαγγελικὴ παραγγελία, γιὰ τὶς ὡς ἄνω ἀξιόποινες πράξεις, καθὼς ἐπίσης καὶ ὅτι δόθηκε ἐντολὴ ἀπὸ τὸν Ἀρχιγραμματέοντα γιὰ διεξαγωγὴ πειθαρχικῶν

ἀνακρίσεων. Καὶ οἱ δύο διαδικασίες ὅλοκληρωνται σύντομα καὶ ἀναμένονται τὰ ἀποτελέσματά τους. Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε τὶς ἀνωτέρω ἐνέργειες.

Ἀκολούθως ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ὅρισε τὰ θέματα καὶ τὸν Εἰσηγητὲς τῆς Τακτικῆς Συγκλήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τοῦ μηνὸς Ὁκτωβρίου 2010. Κεντρικὸ θέμα δοισθηκε: «Ἡ σύγχρονη κρίση ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς», τὸ ὅποιο θὰ ἀναπτυχθεῖ σὲ δύο ἐπιμέρους ἐνότητες. Ἡ πρώτη ἐνότητα θὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὴν ἀνάπτυξην τοῦ θεωρητικοῦ μέρους, μὲ τίτλο: «Τὰ αἴτια τῆς ποικιλόμορφης κρίσης» μὲ εἰσηγητὴ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλο, καὶ ἡ δεύτερη ἐνότητα μὲ ἀνάπτυξην τοῦ πρακτικοῦ μέρους μὲ τίτλο: «Ἡ Ἑκκλησία ὡς ἐλπίδα καὶ ἐνότητα τῆς κοινωνίας καὶ ὡς νοματοδότηση τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου», μὲ εἰσηγητὴ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος συζήτησε τὴν διαδικασία μὲ τὴν ὅποια θὰ γίνει ἡ ἐπεξεργασία τῶν θεμάτων καὶ τὸ πῶς θὰ συζητηθοῦν στὴν Ἱεραρχία. Ἡ ἑτοιμασία τῶν Εἰσηγήσεων θὰ γίνει συλλογικὰ ἀπὸ σχετικὲς Ἐπιτροπές.

Τέλος ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπορεσιακὰ ἥπτηματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 17.6.2010

Συνῆλθε τὴν Πέμπτη, 17 Ἰουνίου 2010, στὴ δεύτερη Συνεδρία Της ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινὴν Συνεδρίαν:

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγούμενης Συνεδρίας.

Η Εκκλησιαστική Κεντρική Υπηρεσία Οίκονομικών ένημέρωσε την Διαρκή Ιερά Σύνοδο, για τὸ Υπόμνημα τὸ ὄποιο κατετέθη πρὸς τὴν Υπουργὸν Περιβάλλοντος, Ἐνεργείας καὶ Κλιματικῆς Ἀλλαγῆς, σχετικὰ μὲ τὴν διαβούλευση γιὰ τὴν ἔτοιμασία τοῦ νέου Σχεδίου Προεδρικοῦ Διατάγματος, μὲ τίτλο «Προστασία Ὁρεινοῦ Ογκού Υμπτοῦ». Μὲ τὸ Υπόμνημα αὐτὸν ἡ Εκκλησιαστική Κεντρική Υπηρεσία Οίκονομικῶν ἐπιθυμεῖ νὰ συμβάλει στὴν οὐσιαστικὴν ἀναβάθμισην ἐνὸς σημαντικοῦ περιβαλλοντικοῦ δυναμικοῦ τῆς Ἀττικῆς, ὅπως εἶναι ὁ Υμπτός, καὶ προτείνει συγκεκριμένες ρυθμίσεις γιὰ ἓνα καλύτερο ἀποτέλεσμα, μέσω τῆς ἀξιοποίησης τῶν περιβαλλοντικῶν ἀποθεμάτων τῶν πόλεων μὲ μία ἀειφόρο προοπτική. Η κ. Υπουργός, μὲ τὴν ἀπὸ 7.6.2010 Ἐπιστολή της, εὐχαρίστησε τὴν Εκκλησία γιὰ τὶς προτάσεις της, ὑποσχόμενη ὅτι θὰ ἀποσταλοῦν στὴν εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν γιὰ ληφθοῦν σοβαρὰ ὑπὸ ὅψη στὴν τελικὴ διαμόρφωση τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Μετὰ ἀπὸ πρότασην τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, ἡ Διαρκής Ιερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε τὴν ἔκτακτη Σύγκλησην τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ιεραρχίας γιὰ τὴν Τρίτη 22 καὶ Τετάρτη 23 Ιουνίου 2010. Στὰ θέματα τῆς Ημεροσίας Διατάξεως περιλαμβάνονται οἱ Εἰσηγήσεις τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ἡλείας κ. Γερμανοῦ, Ἐλασσῶνος κ. Βασιλείου καὶ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Υμπτοῦ κ. Δανιήλ, σχετικὰ μὲ τὴν συμπλήρωση καὶ τὴν διόρθωση Κανονισμῶν λειτουργίας Εκκλησιαστικῶν Οργανισμῶν.

Ἐπίσης θὰ καθορισθοῦν τὰ βασικὰ κριτήρια, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προτάσεων τῆς ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπῆς, τὰ ὄποια θὰ λαμβάνονται ὑπὸ ὅψη ἀπὸ τὸν κατὰ τόπους Μητροπολίτην τῆς Εκκλησίας, κατὰ τὴν ἀντιμετώπιση εἰδικῶν καὶ μόνο περιπτώσεων τοῦ προβλήματος τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν.

Ἡ Διαρκής Ιερὰ Σύνοδος, ἐνέκρινε:

- Τὴν πρότασην τῆς Εκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας Οίκονομικῶν γιὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσην Ιερῶν Μητροπόλεων καὶ Ιερῶν Μονῶν τῆς Εκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

- Τὴν πρότασην τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων γιὰ τὴν

ἐκδοσην πονήματος τοῦ Γραμματέως της, Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Γεωργίου Φραγκιαδάκη, μὲ τίτλο: «Ἐγκόλπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἐπιτρόπου».

- Τὸν κατάλογο τῶν δικαιούχων τοῦ ἐπιδόματος γιὰ τὸ τρίτο τέκνο στὴν Θράκη, γιὰ τὸ δίμυνο Μαῖου Ιουνίου 2010. Οἱ οἰκογένειες ποὺ θὰ λάβουν τὸ ἐπίδομα εἶναι 842 καὶ τὸ ποσὸ ἀνέρχεται στὰ 175.676,00 €.

Τέλος ἡ Διαρκής Ιερὰ Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπορεσιακὰ ζητήματα.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς σημερινῆς Συνεδριάσεως ὁ Μακαριωτάτος καὶ τὰ Μέλη τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου μετέβησαν στὴν Συνοδικὴ Ιερὰ Μονὴ Ἀγίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, στὸν Κάλαμο Ἀττικῆς.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ιερᾶς Συνόδου)

Oἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 18.6.2010

Συνῆλθε τὴν Παρασκευή, 18 Ιουνίου 2010, στὴν τρίτη Συνεδρία Της ἡ Διαρκής Ιερὰ Σύνοδος τῆς Εκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινὴν Συνεδρία:

Ἡ Διαρκής Ιερὰ Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ἡ Διαρκής Ιερὰ Σύνοδος ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος, ἥ ὄποια ὑπέβαλε ἀπολογισμὸ τῶν ἐκδηλώσεων μὲ γενικὸ τίτλο «Νέοι - Εκκλησία Πολιτισμός», ποὺ πραγματοποιήθηκαν σὲ ἔξι περιφερειακὰ Φεστιβάλ Νεότητος, στὶς Ιερές Μητροπόλεις Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου, Λαρίσης καὶ Τυρνάβου, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν, Αίτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας καὶ Νέας Σμύρνης. Σὲ αὐτὲς τὶς ἐκδηλώσεις συμμετεῖχαν 2.600 Ἐφηβοί καὶ Νέοι ἀπὸ 39 Ιερές Μητροπόλεις, δραστηριοποιούμενοι σὲ καλλιτεχνικὲς καὶ θεατρικὲς ὅμαδες, Χορωδίες καὶ Παραδοσιακὰ Συγκροτήματα.

Ἡ Διαρκής Ιερὰ Σύνοδος ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Εύποιίας, ὅτι γιὰ τὸ ἔτος 2009 δαπανήθηκαν περισσότερα ἀπὸ ἐνενήντα ἔξι ἑκατομμύρια εὐρώ

(96.023.217,51 €) γιὰ τὴν συντήρηση καὶ τὴν λειτουργία τῶν Ἰδρυμάτων καὶ γιὰ φιλανθρωπικοὺς καὶ κοινωνικοὺς σκοπούς. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀσκεῖ ἔνα τεράστιο κοινωνικὸ καὶ φιλανθρωπικὸ ἔργο πρὸς ἀνακούφιση τῶν πασχόντων καὶ ἀναξιοπαθούντων ἀδελφῶν μας, τὸ διοῖο ἐπιτελεῖται μὲ ἐπτακόσια (700) περίπου Ἰδρυματα στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ τὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις.

Μετὰ ἀπὸ πρόταση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Ὅποθέσεων καὶ Καταστάσεων, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε νὰ ἀποσταλεῖ Ἐγκύκλιος σὲ ὅλες τὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, γιὰ νὰ διερευνηθεῖ ποιές Μητροπόλεις μπροστὶ νὰ φιλοξενήσουν Κέντρα Ἀποκαταστάσεως Νέων, ποὺ ἔχουν ἀπεξαρτηθεῖ ἀπὸ οὐσίες, καὶ μὲ ποιόν τρόπο μπροστὶ νὰ συμβάλουν στὴν δημιουργία τῶν Κέντρων αὐτῶν.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε:

– τὴν ἀνανέωση τῶν χορηγουμένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑποτροφιῶν σὲ 100 "Ἐλληνες καὶ Ἀλλοδαποὺς Φοιτητές, καὶ τὴν χορήγηση νέων γιὰ τὸ προσεχὲς ἀκαδημαϊκὸ ἔτος 2010-2011. Τὸ ποσὸ τῆς κάθε ὑποτροφίας εἶναι 500 € μηνιαίως.

– τὴν πρόταση τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος, γιὰ τὴν ἔναρξη τῆς νέας Κατηχητικῆς Περιόδου 2010 - 2011, τὴν Κυριακὴ 3 Ὁκτωβρίου 2010, καθὼς καὶ τὰ νέα Κατηχητικὰ Βοηθήματα ποὺ θὰ χρησιμοποιηθοῦν.

– τὴν πρόταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀλεξανδρούπολεως κ. Ἀνθίμου γιὰ τὴν φιλοξενία παιδιῶν ἀπὸ τὶς Ἐνορίες τῆς Ὁρθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς Πράγας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Τσεχίας, γιὰ 10 ἡμέρες, στὶς ἐκκλησιαστικὲς Κατασκηνώσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως του.

– τὴν πρόταση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γάμου, Οἰκογενείας, Προστασίας τοῦ Παιδιοῦ καὶ Δημογραφικοῦ Προβλήματος γιὰ τὴν πραγματοποίηση Διεπιστημονικῆς Συσκέψεως τὴν Πέμπτη 11 Νοεμβρίου 2010, στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στὴν Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης, μὲ θέμα: «Τὰ νέα κοι-

νωνικὰ δεδομένα καὶ νομοθετικὰ μέτρα γιὰ τὸν Γάμο καὶ τὴν Οἰκογένεια - Ὁρθόδοξη ἀντιμετώπιση καὶ προτάσεις».

– τὴν πρόταση τοῦ Εἰδικοῦ Νομικοῦ Συμβούλου παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ γιὰ τὴν διοργάνωση Συνεδρίου Νομικῶν Συμβούλων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸν προσεχῆ - Ὁκτώβριο.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ὅρισε, κατόπιν αἰτήματος τοῦ Ὅποθέσεων Πολιτισμοῦ καὶ Τουρισμοῦ, τὸν Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ζακύνθου κ. Χρυσόστομο καὶ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο, ὡς ἐκπροσώπους τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν συγκρότηση ἀτυπικῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ θὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ Θρησκευτικοῦ Τουρισμοῦ.

Τέλος ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε ἀποσάσεις Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σὲ Ἱερὲς Μητροπόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 23.6.2010

Συνῆλθε τὴν Τετάρτη, 23 Ἰουνίου 2010, στὴν τέταρτη Συνεδρία Της ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσσοντος Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, κατὰ τὸ διάλειμμα τῆς σημερινῆς Συνεδριάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, συνῆλθε ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος σὲ Συνεδρία, ἀπουσιαζόντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Λήμνου κ. Ἱεροθέου καὶ Γούμενίσσου, Ἀξιούπολεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημητρίου. Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἐνημέρωσε τὰ μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὴν ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ሥημερινῆς Αθηνῶν νὰ ἀποχωρήσει ὡς ἑταῖρος ἀπὸ τὴν Μ.Κ.Ο. «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ». Κατόπιν αὐτοῦ ἀποφασίσθηκε νὰ εἰσέλθει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στὴν θέση τῆς ἀπερχομένης Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ሥημερινῆς Αθηνῶν, ὡς ἑταῖρος. Παράλληλα ἀποφασίσθηκε ἡ ἀλλαγὴ τῆς ἐπωνυμίας τοῦ Μὴ Κυβερνητικοῦ Ὁργανισμοῦ σὲ Μ.Κ.Ο. «ΑΓΑΠΗ».

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος δρισε Πρόεδρο τοῦ Μ.Κ.Ο. «ΑΓΑΠΗ» τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἐλασσῶν κ. Βασίλειο, Ἀντιπρόεδρο τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σιδηροκάστρου κ. Μακάριο καὶ Μέλος τὸν Ἀξιότιμο κ. Κωνσταντῖνο Δήμτσα. Ἐκπρόσωπος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος στὸν Γενικὴ Συνέλευση τοῦ Ὁργανισμοῦ δρίζεται ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανὸς καὶ τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τὸ Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ κ. Ἀντώνιος Ζαμπέλης.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

**Ἡ Ἐκτακτη Σύγκληση τῆς Ι.Σ.Ι.
τῆς 22.6.2010**

Συνῆλθε τὴν Τρίτη, 22 Ιουνίου 2010, σὲ πρώτην Ἐκτακτη Συνεδρία ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, ὑπὸ τὴν Πρόεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἐλλάδος κ. Ἱερωνύμου, στὸν Αἴθουσα Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Πρὸ τῆς Συνεδρίας ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη, ἱερουργοῦντος τοῦ νεωτέρου τῇ τάξει Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ κ. Ἰωάννου.

Περὶ τὴν 9η πρωινή, στὴ μεγάλην Αἴθουσα τῶν Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐφάλη ἡ Ἀκολουθία γιὰ τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἀναγνωσθέντος τοῦ Καταλόγου τῶν συμμετεχόντων Ἱεραρχῶν, διεπιστώθη ἡ ἀπουσία τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Δαμασκηνοῦ, Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτου, Καλαβρύτων καὶ Αἰγαλείας κ. Ἀμβροσίου, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου, Ἀργολίδος κ. Ἰακώβου, Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθονίκου, Λήμνου κ. Ἱεροθέου, Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημητρίου, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εύσεβίου, Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου, Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωὴλ καὶ Τριψυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Χρυσοστόμου.

Ἀκολούθως, συνεκροτήθη ἡ Ἐπιρροπὴ Τύπου ἀπὸ τὸν Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτες Ναυπά-

κτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἰερόθεο, Σύρου, Τήνου, Ἀνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωρόθεο καὶ Πατρῶν κ. Χρυσόστομο.

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἐλλάδος κ. Ἱερώνυμος ὡς Πρόεδρος τοῦ Σώματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας προσεφώνησε τὰ Μέλη Αὐτῆς καὶ ἀναφέρθηκε στὰ θέματα τῆς Ἡμεροσίας Διατάξεως σχετικὰ μὲ τὴ συζήτηση καὶ φήμιση σειρᾶς Κανονισμῶν ποὺ ἔξυπηρετοῦν τὴν Διοίκηση τοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ Ὁργανισμοῦ. Συγκεκριμένα ἀνέφερε «ὅτι ὁ ἴσχυων Νόμος 590/1977 περιέχει πολλὲς καὶ εὐδύτατες νομοθετικὲς ἔξουσιοδοτήσεις, τὶς ὅποιες ὀφείλουμε νὰ προσεγγίσουμε... Ἀκόμη πολλὲς ἀπὸ τὶς μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ρυθμίσεις μας ἔχουν ἔξεπερασθεῖ πλέον ἀπὸ τὴν πρόοδο τῆς ἔθνικῆς ἢ τῆς εὐρωπαϊκῆς νομοθεσίας. Δὲν πρέπει νὰ παραβλέψουμε καὶ νὰ μὴν ἀξιοποιήσουμε περαιτέρω τὸ νομοθετικὸ κεκτημένο τοῦ Καταστατικοῦ μας Χάρτου, ποὺ δίδει περιθώριο ἐκφράσεως τῆς αὐτοδιοικήσεώς μας, μὲ νομικὰ πλέον μέσα, μέσῳ δηλαδὴ Κανονισμῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας».

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφείμ, ὡς ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱεραρχίας, ἀντιφέρων ἐκ μέρους τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν.

Κατόπιν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐλασσῶν κ. Βασίλειος, ἀνέγγωσε τὴν Εἰσήγησή του σχετικὰ μὲ τὴν ψήφιση τῶν Κανονισμῶν:

α) «Κωδικοποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ λειτουργίας τῆς Ἑκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν (Ε.Κ.Υ.Ο.)».

β) «Περὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ’ ἀριθμ. 165/2005 Κανονισμοῦ πρὸς σύστασιν ὁργανικῶν θέσεων παρὰ τῇ Διευθύνσει Ναοδομίας τῆς Ε.Κ.Υ.Ο.»

γ) «Διεύθυνσις Δημοσιονομικοῦ Ἐλέγχου τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος».

Ἀκολούθησε εὐδύτατη συζήτηση, στὴν ὅποιᾳ τοποθετήθηκαν πολλοὶ Ἀρχιερεῖς καὶ ψηφίσθηκε κατ’ ἀρχήν, κατ’ ἄρθρον καὶ στὸ σύνολό του ὁ Κανονισμός «Διεύθυνσις Δημοσιονομικοῦ Ἐλέγχου τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος», μὲ τὶς ἀναγκαῖες διορθώσεις καὶ προσθῆκες.

Μετά τὴν ψήφιση τοῦ ἀνωτέρῳ Κανονισμοῦ ἄρχισε ἡ κατ’ ἄρθρον ἔξεταση τοῦ Κανονισμοῦ: «Κωδικοποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ λειτουργίας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας Οἰκονομικῶν (E.K.Y.O.)», ἡ ὁποία δὲν διοκληρώθηκε καὶ θὰ συνεχισθεῖ στὸν αὐτοιανὴ Συνεδρία.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Τύπου
τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ιεραρχίας

**Ἡ Ἐκτακτη Σύγκληση τῆς Ι.Σ.Ι.
τῆς 23.6.2010**

Συνῆλθε τὴν Τετάρτη, 23 Ἰουνίου 2010, στὴ δεύτερην Ἐκτακτη Συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Σύνοδος τῆς Ιεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμου, στὸν Αἴθουσα Συνεδριῶν τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ιεραρχίας.

Μετὰ τὴν προσευχὴν ἀνεγνώσθη ὁ Κατάλογος τῶν συμμετεχόντων Ιεραρχῶν καὶ διεπιστώθη ἡ ἀπουσία τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Δαμασκηνοῦ, Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηραιερίου κ. Τίτου, Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβροσίου, Χίου, Ψαρῶν καὶ Οίνουσσῶν κ. Διονυσίου, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου, Ἀργολίδος κ. Ἰακώβου, Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθονίκου, Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰακώβου, Λήμνου κ. Ιεροθέου, Γουμενίσσης, Ἀξιούπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημητρίου, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εύσεβίου, Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου, Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωνᾶ, Αίτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Κοσμᾶ, Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Ιερεμίου καὶ Τριφυλίας καὶ Ὁλυμπίας κ. Χρυσοστόμου.

Συνεχίσθηκε σήμερα ἡ συζήτηση γιὰ τὸν Κανονισμό «Κωδικοποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ λειτουργίας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας Οἰκονομικῶν (E.K.Y.O.)», ὁ ὁποῖος ψηφίσθηκε χτές κατ’ ἄρχην καὶ ἄρχισε ἡ κατ’ ἄρθρον ψήφισή του. Κατὰ τὴν σημερινὴν Συνεδρία διεξήχθη εὑρώντας συζήτηση, στὸν ὅποια τοποθετήθηκαν πολλοὶ Ἀρχιερεῖς καὶ τέλος ψηφίσθηκε ὁ ὑπόλοιπος Κανονισμὸς κατ’ ἄρθρον καὶ

στὸ σύνολό του, μὲ τὶς ἀναγκαῖες διορθώσεις καὶ προσθῆκες.

Μετὰ τὴν ψήφιση τοῦ ἀνωτέρῳ Κανονισμοῦ ψηφίσθηκε ἡ κατ’ ἄρχην ἔξεταση τοῦ Κανονισμοῦ: «Περὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ’ ἄριθμ. 165/2005 Κανονισμοῦ πρὸς σύστασιν ὁργανικῶν θέσεων παρὰ τῇ Διευθύνσει Ναοδομίας τῆς E.K.Y.O.», καὶ ἐν συνέχειᾳ ψηφίσθηκε ὁ Κανονισμὸς κατ’ ἄρθρον καὶ στὸ σύνολό του, μὲ τὶς ἀναγκαῖες διορθώσεις καὶ προσθῆκες.

Ἐπειτα ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανὸς ἀνέγνωσε τὴν Εἰσήγησή του σχετικὰ μὲ τὴν ψήφιση τοῦ Κανονισμοῦ: «Περὶ ἀναθέσεως καὶ ἐκτελέσεως Ἐκκλησιαστικῶν Ἑργῶν».

Κατόπιν ἡ Ιερὰ Σύνοδος τῆς Ιεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συζήτησε καὶ ἐνέκρινε Κανονισμὸὺς τῶν Ιερῶν Μητροπόλεων.

Στὴ συνέχειᾳ ἡ Ιερὰ Σύνοδος τῆς Ιεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπικύρωσε τὴν ἀπὸ 18 Ἰουνίου 2010 Ἀπόφασην τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου γιὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ὑποβληθείσης, διὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβροσίου, παραιτήσεως τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπικόπου Κερνίτους κ. Προκοπίου ἀπὸ τῆς θέσεως βοηθοῦ Ἐπισκόπου παρὰ τῇ Ιερᾷ Μητροπόλει Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας. Στὴν διεξοδικὴ συζήτηση ποὺ ἀκολούθησε, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικαίας κ. Ἀλέξιος ὑπέβαλε αἴτημα στὸ Σῶμα τῆς Ιεραρχίας, ζητώντας θέσην Βοηθοῦ Ἐπισκόπου, σύμφωνα μὲ τὸν Νόμο 1951/1991. Διεξήχθη ψηφοφορία, καὶ μὲ φήμους 41 ὑπέρ, ἐδόθη ἡ θέση τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου στὴν Ιερὰ Μητρόπολη Νικαίας.

Ἀκολούθησε ἡ ψηφοφορία γιὰ τὴν πλήρωση τῆς θέσεως Βοηθοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Νικαίας, μὲ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Χριστιανουπόλεως.

Ἐπὶ συνόλου 51 ψηφισάντων ἔλαβαν:

1. Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτους κ. Προκόπιος ψήφους 38,
2. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Παναγόπουλος ψήφου 1,
3. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. κ. Πολύκαρπος Δημητριάδης ψήφου 0.

Ἐνρέθησαν καὶ 8 λευκὲς καὶ 4 ἄκυρες ψήφοι.

Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Νικαίας, μὲ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμφάσοντος Ἐπισκοπῆς Χριστιανουπόλεως, ἐκλέγεται ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτος κ. Προκόπιος.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Τύπου
τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ιεραρχίας.

Nέα «Ιεραποστολική» ἐκστρατεία

Γιὰ μία ἀκόμη φορά, ἢ νεοφανὴς προτεσταντικὴ δογάνωση «Ἐλληνικὴ Ιεραποστολικὴ Ἔνωση» ἔχει προγραμματίσει μία νέα προσπλυτιστικὴ καλοκαιρινὴ ἔξόρμηση, τὸ χρονικὸ διάστημα 22-29 Ιουλίου 2010 στοὺς νομοὺς Ἀρκαδίας καὶ Λακωνίας, μὲ τὴν ὀνομασία «Ἰνσοῦς τοῦ Ναυῆ 3». Πρόκειται γιὰ μία ἀπὸ τὶς ἑκατοντάδες αἰρετικὲς ὅμαδες, ποὺ προέκυψαν ἀπὸ τὶς πολλαπλὲς διασπάσεις τοῦ Προτεσταντισμοῦ. «Υπενθυμίζομε ὅτι ἡ ἐν λόγῳ νεοπροτεσταντικὴ δογάνωση, ὅπως ἡ ἴδια ἔχει δηλώσει, θεωρεῖ τὴν Ὁρθόδοξην Πίστην «πνευματικὰ δεσμὰ αἰώνων».

Μὲ ἀφορμὴν αὐτὸ τὸ γεγονός, τονίζομε ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη δὲν εἶναι χθεσινὸ κατασκεύασμα, δὲν ἀποτελεῖ ἰδεολόγημα μίας κινήσεως, ἀλλὰ εἶναι ἡ ἴδια ἡ Ἀποστολικὴ παρακαταθήκη (Γαλ. α' 11-12. Α' Κορ. ιε', 1-3). Γι' αὐτὴν τὴν πίστην ὁ ἀπόστολος Παῦλος τονίζει μὲ ἔμφαση στοὺς Γαλάτες: «Ἐὰν ἀκόμα καὶ ἄγγελος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κηρύξει σὲ σᾶς ἄλλο εὐαγγέλιο διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ σᾶς κηρύξαμε, ἀς εἶναι ἀνάθεμα» (Γαλ. α' 8-9). Δηλαδή, μᾶς προτρέπει νὰ μὴν ἀκοῦμε κανέναν ποὺ δὲν ἔχει σχέση μὲ τὴν Ὁρθόδοξην Πίστην.

Αὐτὴ τὴν πίστην ζοῦν καὶ διαφυλάττουν οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ὡς μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ φυσικὰ δὲν ἔχουν ἀνάγκη νεοφανῶν προτεσταντικῶν δογανώσεων οὕτε προσκεκλημένων καὶ αὐτοχειροτονημένων «κηρύκων» ἀπὸ τὸ ἔξωτερικό.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ιερᾶς Συνόδου)

M.K.O. Ἀλληλεγγύη

Βοήθεια στὴν Σερβία καὶ στὸ Κοσσυφοπέδιο

Τὸν Χρυσοῦν Σταυρὸν τοῦ Ἅγιου Σάββα Φω-

τιστοῦ τῶν Σέρβων ἀπένειμε τὸ Πατριαρχεῖο Σερβίας πρὸς τὴν M.K.O. «Ἀλληλεγγύη» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος. Ἡ Ἀλληλεγγύη καὶ ὁ Γενικὸς Διευθυντής της Κωνσταντῖνος Δήμτος τιμήθηκαν γιὰ τὴν ἔμπρακτη ἀγάπη πρὸς τὴν Ὁρθόδοξη Σερβικὴ Ἐκκλησία καὶ τὸν Σερβικὸ λαό. Τὴν ἀνώτατην αὐτὴν τιμητικὴν διάκοινην τοῦ Σερβικοῦ Πατριαρχείου παρέλαβε ὁ κ. Δήμτος κατὰ τὴν πενθήμερη ἐπίσκεψη ποὺ πραγματοποίησε κλιμάκιο τῆς Ὁργανώσεως στὴ Σερβία. Τὸ κλιμάκιο εἶχε συνάντηση μὲ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη κ. Εἰρηναῖο καὶ μὲ τὸν Τοποθορητὴ τοῦ Πατριαρχείου στὸ Κοσσυφοπέδιο Σεβ. Μητροπολίτη Μαυροβουνίου κ. Ἀμφιλόχιο. Γιὰ τοὺς Σέρβους τοῦ Κοσσόβου παρεδόθη βοήθεια 7 τόνων ἀποτελουμένη ἀπὸ τρόφιμα, ἐνδύματα καὶ φάρμακα, ἥ δοπιά συγκεντρώθηκε σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ιερὰ Μητρόπολη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως.

Τιερὰ Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν

Τὰ ὀνομαστήρια τοῦ Μακαριωτάτου

Στὶς 15 Ιουνίου, ἥμέρᾳ μνήμης τοῦ Ἅγιου Ιερωνύμου του Πενταγλώσσου, ἔόρτασε τὰ ὀνομαστήριά του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπισκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ιερώνυμος. Κατὰ τὴν παραμονὴν ἐτελέσθη ὁ πανηγυρικὸς Ἐσπερινὸς στὸν Ιερὸν Ναὸ τῆς Ἅγιας Εἰρήνης ὅδοῦ Αἰόλου μὲ τὴ συμμετοχὴν Ιεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος, κληρικῶν τῆς Ι. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ πλήθους πιστῶν. Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος δέχθηκε τὶς εὐχὲς γιὰ τὴν ὀνομαστικὴν του ἑορτὴν στὸν Ναὸ καὶ στὰ Γραφεῖα τῆς Ιερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ο Μακαριώτατος γιὰ τὸ ἀποτρόπαιο ἔγκλημα στὸ Υπουργεῖο Προστασίας τοῦ Πολίτη

«Μὲ βαθύτατη θλίψη, εὔρισκόμενος στὸν Καππαδοκία, πληροφορήθηκα τὸ χθεσινὸ ἀποτρόπαιο ἔγκλημα, τὸ ὅποιο καὶ καταδικάζω ἀπερίφραστα. Ολόφυχα δὲ ἐκφράζω τὴν συμπαράστασί μου στὸν οἰκογένεια τοῦ ἀστυνομικοῦ ὑποδιευθυντοῦ Γιώργου Βασιλάκη ποὺ ἔπεσε κατὰ τὴν ἐπιτέλεση τοῦ καθήκοντος.

Σὲ αὐτὲς τὶς σκληρὲς ὡρες τέτοια ὁδυνηρὰ γεγο-

νότα θὰ πρέπει νὰ μᾶς φέρουν πιὸ κοντά στὸ ὅμοψυχο καὶ ὅμαιμο τοῦ Γένους μας. Ή Ἐκκλησία εἶναι δίπλα στὸν ἀνθρώπινο πόνο καὶ προσευχὴ Τῆς εἶναι ἡ εἰρήνη καὶ γαλήνη στὴν κοινωνία μας».

Ίερὰ Μητρόπολις Σύρου

*Θεία Λειτουργία
στὶς Κατακόμβες τῆς Μήλου*

Τὸ Σάββατο 29.5.2010 καὶ τὴν Κυριακὴν τῶν Ἀγίων Πάντων (30.6.2010) ἔλαβαν χώραν στὴν Ίερὰ Νῆσο Μῆλο λειτουργικὲς καὶ πνευματικὲς ἐκδηλώσεις, διότι ἡ ἑορτὴ τῶν Ἀγίων Πάντων ἔχει ὄρισθεῖ ὡς ἡ ἐπίσημη ἡμέρᾳ Ἑορτῆς τῶν Κατακομβῶν. Ο Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος, κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ ὅποίου ἡ Μῆλος ἀνεκρούχθη Ίερὰ Νῆσος, ἐτέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέοντη στὸν χῶρο τοῦ παλαιοχριστιανικοῦ ταφικοῦ μνημείου τῶν Κατακομβῶν. Τὸ μοναδικὸ αὐτὸ μνημεῖο εἶναι ἐπισκέψιμο ἀπὸ τὶς 18 Φεβρουαρίου καὶ ἕδη παρατηρεῖται αὐξηση τοῦ προσκυνηματικοῦ τουρισμοῦ στὸ νησί.

Ίερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

*Ο Πανηγυρικὸς ἑορτασμὸς
τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου*

Στὶς 26 καὶ 27 Μαΐου τ.ἔ. ἑορτάσθηκε πανηγυρικῶς ἡ μνήμη τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου, τὸ ἀφθαρτὸ Λείφανο τοῦ ὅποίου φυλάσσεται στὸ Προκόπιον Εύβοιας. Πολλοὶ νέοι ἥλθαν πεζοπορώντας ἐπὶ 50 χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν Χαλκίδα μέχρι τὸ Ίερὸ Προσκύνημα γιὰ νὰ τιμήσουν καὶ νὰ προσκυνήσουν τὸν Ἀγιο. Στὴν ἐφετινὴ ἑορτὴ προεξῆρχε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ιερώνυμος καὶ συμμετεῖχαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφείμ, Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωάλη, Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας, Δράμας κ. Παῦλος, Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλος, Κορίνθου κ. Διονύσιος, Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρας καὶ ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης Χαλκίδος, Ἰστιαίας καὶ Βορείων Σποράδων κ. Χρυσόστομος. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Λιτα-

νείας τοῦ Ίεροῦ Σκηνώματος τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου στὸὺ δρόμοὺς τοῦ Προκοπίου ὁ Μακαριώτατος κήρυξε τὸν θεῖο λόγο, κάνοντας ἀναφορὰ καὶ στὸὺ εὐσεβεῖς Προκοπιεῖς, οἵ ὅποιοι ἔφεραν ἀπὸ τὴν Καππαδοκία τὸ Λείφανο τοῦ Ὁσίου.

Ίερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος

Διεθνὲς Θεολογικὸ Συνέδριο

Στὶς 4, 5 καὶ 6 Ιουνίου τ.ἔ. ἔλαβαν χώραν στὸν Βόλο οἱ ἐργασίες τοῦ Διεθνοῦ Συνεδρίου μὲ θέμα «Νεοπατερικὴ σύνθεση ἢ «Μεταπατερικὴ Θεολογία; Τὸ αἴτημα τῆς θεολογίας τῆς συνάφειας στὸν Ὁρθοδοξία», τὸ ὅποιο διοργάνωσε ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν τῆς Ίερᾶς Μητρόπολεως Δημητριάδος. Τὸ Συνέδριο διοργανώθηκε σὲ συνεργασία μὲ τὸ Πρόγραμμα Ὁρθοδόξων Σπουδῶν τοῦ Fordham University τῆς Νέας Υόρκης, τὴν Ἐδρα Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μύντερ Γερμανίας καὶ τὸ Ρουμανικὸ Ινστιτούτο Διορθοδόξου, Διαχριστιανικοῦ καὶ Διαθρησκειακοῦ Διατάξου τῆς πόλεως Κλούδη-Ναπόκα. Εἰσηγήσεις παρουσίασαν κορυφαῖοι Ὁρθόδοξοι θεολόγοι ἀπὸ τὴν Ἐλλάδα καὶ τὸ ἔξωτερικό. Τὸ Συνέδριο ἐντάσσεται στὸ πλαίσιο τοῦ ἐφετινοῦ προγράμματος τῆς Ἀκαδημίας μὲ γενικὸ θέμα: Ἡ Ὁρθοδοξία στὸν 21ο αἰώνα.

Ίερὰ Μητρόπολις Νέας Σμύρνης

*Φιλοξενία τοῦ Περιφερειακοῦ
Φεστιβάλ Νεολαίας*

Στὶς 8 καὶ 9 Μαΐου τ.ἔ. ἡ Ίερὰ Μητρόπολις Νέας Σμύρνης φιλοξένησε τὸ Περιφερειακὸ Φεστιβάλ Νεολαίας ὑπὸ τὸν τίτλο «Κάτω ἀπ’ τὸν ἵδιο οὐρανό», τὸ ὅποιο διοργάνωσε ἡ Υποεπιτροπὴ Καλλιτεχνικῶν Ἐκδηλώσεων τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεόπτοτος. Οἱ ἐκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τῆς Ἔνορίας Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀνω Καλαμακίου, τὴν δὲ πρώτη ἐκδήλωση τίμησε μὲ τὴν παρουσία του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ιερώνυμος. Συμμετεῖχαν νέοι καὶ νέες ἀπὸ τὴν Ίερὰ Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὶς Ίερὲς Μητρόπολεις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πε-

τρουπόλεως, Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμπτοῦ, Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ, Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, Νέας Σμύρνης, Νικαίας, Πειραιῶς, Σύρου, Τίνου, Ἀνδρου Κέας καὶ Μήλου, Ὑδρας, Σπετοῶν καὶ Αἰγίνης, Φθιώτιδος καὶ Χαλκίδος. Προσφωνῶν τοὺς νέους δὲ Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης καὶ Συμεὼν ὑπογράμμισε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἔξῆς:

«Συνάντησον ἐπὶ τὸ αὐτό, κάτω ἀπὸ τὸν ἴδιο οὐρανό, τῶν παιδιῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν στελεχῶν τοῦ νεανικοῦ της ἔργου ἐκφράζει τὴν ἐνότητα, τὴν κοινωνία, τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην ὅλων μας. Ἐκφράζει αὐτὸν ποὺ εἶναι στὴν φύση της Ἐκκλησίας: Ἐνα σῶμα, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Μία οἰκογένεια, ἡ οἰκογένεια τῶν παιδιῶν τοῦ Θεοῦ».

Ἴερὰ Μητρόπολις Γλυφάδας

Πραγματοποιήθηκε ἡ 7η Έορτὴ τῶν Παιδιῶν

Στὴν πλατεῖα Σμύρνης τοῦ Δήμου Ἐλληνικοῦ πραγματοποιήθηκε στὶς 13.6.2010 ἡ 7η ἔορτὴ τῶν Παιδιῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Γλυφάδας. Τὰ παιδιὰ μὲ τοὺς γονεῖς τοὺς μποροῦσαν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ ἐκθέματα 37 περιπέρεων καὶ νὰ παρακολουθήσουν πολιτιστικὰ δρώμενα ὅπως μουσική, παραδοσιακὸς χορούς, κουκλοθέατρο, θεατρικὰ σκέτη, καὶ κινηματογράφο. Παρέστησαν δὲ Σεβ. Μητροπολίτης Γλυφάδας καὶ Παῦλος, οἱ κληρικοὶ καὶ οἱ κατηχητὲς τῆς Μητροπόλεως καὶ πλήθος κόσμου.

Ἴερὰ Μητρόπολις Κορίνθου

Δ' Κορίνθου Παύλεια

Μὲ ἴδιαιτερον λαμπρότητα ἔορτάστηκε κι ἐφέτος ἡ μνήμη τοῦ Ἀπόστολου Παύλου στὸν Ἱ. Καθεδρικὸ Ναό, ποὺ τιμᾶται στὸ ὄνομά Του, στὴν Κόρινθο.

Τὸ βράδυ τῆς 28ης Ιουνίου καὶ ὥρα 7.00 μ.μ. ἐτελέσθη ὁ Μέγας Συνοδικὸς Πολυαρχιερατικὸς Ἐσπερινὸς προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. κ. Ἱερωνύμου πλαισιουμένου ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Γουμενίσης, Ἀξιούπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημητρίου, Ξάνθης καὶ Περιθεώρου κ. Παντελεήμονος, Ναυπάκτου

καὶ Ἀγ. Βλασίου κ. Ἱεροθέου, Ἐλασσῶνος κ. Βασιλείου, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κυρίλλου, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου, Ἱεραπόντης καὶ Σπτείας κ. Εὐγενίου (τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης), Χαλκίδος, Ἰστιαίας καὶ Βορείων Σποράδων κ. Χρυσοστόμου, Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κ. Ἱεροθέου καὶ τοὺς Θεοφ. Ἐπισκόπους Μαραθῶνος κ. Μελίτωνος, Ρεντίνης κ. Σεραφείμ, Ἀνδρούστης κ. Θεοκτίστου, Ὁλένης κ. Ἀθανασίου καὶ βεβαίως τοῦ Ποιμενάρχου μας κ. Διονυσίου, δὲ ὅποιος προσφώνησε τὸν Μακαριότατο τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ἱερώνυμο, εὐχαριστώντας τόσον αὐτὸν ὅσον καὶ τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς, οἵ ὅποιοι ἀφήφισαν κόπους καὶ ἔφθασαν ἐδῶ νὰ τιμήσουν τὶς Ἐορταστικὲς Ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὑπὸ τὸν τίτλον «Δ' Κορίνθου Παύλεια». Στὴν συνέχεια τὸν Θ. Λόγο κήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γουμενίσης, Ἀξιούπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημήτριος, ἀναφερόμενος στὸν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν Ἀγιο Παῦλο καὶ στὴν προσφορά του στὸν Χριστιανισμό. Ἀκολούθησε ἀνὰ τὶς ὅδοὺς τῆς πόλεως ἡ πάνδημος Ἱερὰ Λιτάνευσις τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, φερομένης ἐπὶ στρατιωτικοῦ ὁχήματος, ποὺ εὐγενῶς παρεχώρησε τὸ δο Σύνταγμα Πεζικοῦ, μὲ τὴν φροντίδα τοῦ Ἀνώτερου Διοικητοῦ Φρουρᾶς Κορίνθου Ταξίαρχου κ. Παν. Κουτσιανόπουλου καὶ ἐπὶ τῶν χειρῶν τῶν μοναστικῶν ἀδελφοτήτων τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τῶν Ἀγίων: Ἀποστόλου Ιάσονος, τοῦ ἐν Ἀγίου Σωφρονίου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, Ἀγ. Μακαρίου Ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου, Ἱερομάρτυρος Βλασίου, Ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, Ὁσίων Παταπίου, Νίκωνος καὶ Ὑπομονῆς τὰ ὅποια φυλάσσονται εἰς τὶς Ἱ. Μονῆς τῆς Μητροπόλεως.

Στὴν προσφώνηση τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου καὶ μετὰ τὴν Λιτανεία ἀντιφώνησε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἀναφερόμενος στὸν περίφημο Ὑμνο τῆς Ἀγάπης, ποὺ ἀπούθυνε στὸν Κορινθίους ὁ Μέγας Ἀποστολός μας στὸν Α' Ἐπιστολή του.

Τὴν ἡμέρα τῆς ἔορτῆς, τὴν 29ην Ιουνίου, τὸ

πρωὶ στὴν Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθόου χρονιστάποσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καὶ Σπτείας κ. Ἐνύγένιος, ἐνῶ τῆς Θείας Λειτουργίας προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Ἐνύσταθιος, συνιερούσῃσιν τῶν Σεβ. Ἀρχιερέων Χαλκίδος, Ἰστιαίας καὶ Βορείων Σποράδων κ. Χρυσοστόμου, Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κ. Ἱεροθέου, Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρου, καὶ τῶν Θεοφ. Ἐπισκόπων Μαραθώνος κ. Μελίτωνος, Ρεντίνης κ. Σεραφείμ, Ἀνδρούσης κ. Θεοκτίστου καὶ Ὄλενης κ. Ἀθανασίου ὡς καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μᾶς κ. Διονυσίου.

Λόγους οἰκοδομῆς στὸ Χριστεπώνυμο πλήρωμα, ποὺ εἶχε κατακλύσει τὸν εὐμεγέθη Καθεδρικὸ Ναὸ τοῦ Ἀποστόλου, ἀπούθηνε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Ἐνύσταθιος ἀναφερόμενος στὴν ἀσύγκριτο προσφορὰ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν καὶ πολιούχου τῆς Κορίνθου Χριστοκόρυκος Παύλου.

Θεολογικὰ καὶ Ἐπιστημονικὰ Χρονικὰ

Νέος Κοσμήτωρ στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης

Νέος Κοσμήτωρ στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης ἔξελέγη ὁ κ. Μιχαὴλ Τρίτος, Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας. Διαδέχεται τὸν κ. Ἰωάννη Κογκούλη, ὁ ὃποῖος ἀποχωρεῖ ἀπὸ τὴν Κοσμητεία στὶς 31.8.2010. Ὁ κ. Μ. Τρίτος γεννήθηκε στὸ Μέτσοβο τὸ 1950. Σπούδασε Θεολογία καὶ Φιλολογία στὴν Ἀθήνα καὶ Βαλκανικὲς σπουδὲς στὴ Γερμανία. Διδάσκει τὸ γνωστικὸ ἀντικείμενο «Ἴστορία καὶ σύγχρονη κατάσταση τῶν Σλαβικῶν καὶ λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν». Ἐχει συγγράψει πολλὲς μελέτες καὶ ἔχει εἰδικευθεῖ στὴν ἔρευνα τοῦ ἔργου τοῦ Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ στὸ πρόβλημα τῆς Σχισματικῆς Ἐκκλησίας τῶν Σκοπίων.

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

Οίκουμενικὸν Πατριαρχεῖον

Ἐπίσκεψη τοῦ Πατριάρχου
στὴν Ἑκκλησία τῆς Φιλλανδίας

Στὶς 11 Ἰουνίου τ.ξ., ὥμερα τῶν ὁνομαστηρίων τοῦ, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἀρχισε τὴν ἐπίσημη ἐπίσκεψή του στὴν Ὁρθόδοξην Ἑκκλησία τῆς Φιλλανδίας. Στὸ ἀεροδρόμιο Γιόνενσου τὸν Παναγιώτατον ὑπεδέχθη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας κ. Λέων, ὁ Μητροπολίτης Ἐσθονίας κ. Στέφανος, Ιεράρχες καὶ κληρικοὶ τῶν δύο Ἑκκλησιῶν καὶ χορωδία μικρῶν παιδιῶν. Ὁ κ. Βαρθολομαῖος ἵπαν κεντρικὸς ὅμιλπης στὸ Συνέδριο μὲ τίτλο «Ἐκκλησία - ἢ Ἐλπίδα τῆς Δημιουργίας». Στὴν ὅμιλία του, μεταξὺ ἄλλων ὑπεγράμμισε ὅτι ἢ Πίστη καὶ εἰδικότερα ὁ φόλος τῆς Ἑκκλησίας μπορεῖ νὰ ἀποδειχθεῖ ἔνας ἰσχυρὸς καὶ βέβαιος «σύμμαχος» στὶς προσπάθειες νὰ ἀντιμετωπισθοῦν παγκόσμια ζητήματα, ὅπως ἢ δικαιοσύνη καὶ ἢ εἰρήνη, ἢ θρησκευτικὴ ἀνεκτικότητα καὶ ὁ διαθρησκειακὸς διάλογος καθὼς ἐπίσης καὶ ἢ φτώχια καὶ ἢ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος. Ἀκολούθως ὁ Παναγιώτατος ἐγκαινίασε τὸ Ὁρθόδοξο Πολιτιστικὸ Κέντρο καὶ ἔξηρε τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἑκκλησίας τῆς Φιλλανδίας γιὰ τὴν προώθηση τῶν Θεολογικῶν Γραμμάτων.

Θεία Λειτουργία στὴν Παναγία Σουμελᾶ

Γιὰ τὴν πρώτη Θεία Λειτουργία μετὰ τὸ 1922, ἢ ὅποια πρόκειται νὰ τελεσθεῖ στὶς 15 Αὐγούστου τ.ξ. στὴν Ιερὰ Μονὴ Παναγίας Σουμελᾶ Τραπεζοῦντος, μίλησε στὶς 10.6.2010 στὸν Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος ὁ Πρωτοπό. Δοσίθεος Ἀναγνωστόπουλος, Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Τύπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ὁ π. Δοσίθεος ὑπενθύμισε ὅτι ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ὑπέβαλε αἴτηση τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ὁρθόδοξης Εκκλησίας τῆς Αγίας Σουμελᾶς στὸν Καρδινάλιον τοῦ Πατριαρχείου.

λιτισμοῦ τῆς Τουρκίας καὶ στὶς 6.6.2010 ἔλαβε θετικὴ ἀπάντηση, μὲ τὴν ὅποια τοῦ παρέχεται ἢ ἄδεια νὰ λειτουργεῖ μία φορὰ τὸν χρόνο, στὶς 15 Αὐγούστου, στὴν ἴστορικὴ Μονὴ. Ὁ π. Δοσίθεος ἔξεφρασε τὴν χαρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν συνεργατῶν του γι' αὐτὴ τὴν εὐχάριστη ἔξέλιξην. Κατὰ δημοσιογραφικὲς πληροφορίες ἀναμένεται ἢ προσέλευση χιλιάδων Ποντίων ἀπὸ τὴν Ἐλλάδα καὶ τὸν Ἀπόδημο Ἐλληνισμό.

Τὸ Εὐρωπαϊκὸ Δικαστήριο δικαιώσετὸ Πατριαρχεῖο

Ο Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος εὐρισκόμενος στὴν Φιλλανδία ἐνημερώθηκε σχετικὰ μὲ τὴν ἀπόφασην τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Δικιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου, μὲ τὴν ὅποια ἐπιστρέφεται στὸ Πατριαρχεῖο ἢ ἴδιοκτησίᾳ καὶ ἢ διοίκηση τοῦ Ὁρθοφαντροφείου τῆς Προτεκτίου. Ὁ κ. Βαρθολομαῖος ἔξεφρασε τὴν ἱκανοποίησην καὶ τὴν συγκίνησίν του γιὰ τὴν ἀπόδοση δικαιοσύνης. Εὐχήθηκε δὲ καὶ στὰ ἄλλα θέματα, στὰ ὅποια ἀδικήθηκαν ἀπὸ τὸ τουρκικὸ κράτος τὸ Πατριαρχεῖο καὶ ἢ Ὁμογένεια, «νὰ ὑπάρξει δικαιώσις καὶ ἀποκατάστασις». Ο Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εὐχαρίστησε τὰ μέλη τοῦ ΕΔΔΑ, τοὺς δικηγόρους ποὺ ὑπερηφάνισαν τὸ Πατριαρχεῖο, τὸ Νομικὸ Συμβούλιο τοῦ Πατριαρχείου, τὴν Ἐφορεία τοῦ Ὁρθοφαντροφείου καὶ ὅλους ὅσοι συνέβαλαν σ' αὐτὸ τὸ αἵστιο ἀποτέλεσμα.

Νέος Πολιτικὸς Διοικητὴς τοῦ Ἀγίου Ὁρού

Τὴν Κυριακὴν 13 Ἰουνίου τ.ξ. ἔγινε στὶς Καρυὲς ἢ ἐπίσημη τελετὴ ἐγκαταστάσεως τοῦ νέου Πολιτικοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἀγίου Ὁρού π. Δοσίθεος. Ὁ π. Δοσίθεος Κασμίρογλου εἶναι δικηγόρος καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη διετέλεσε Ἀναπληρωτὴς Πολιτικὸς Διοικητὸς τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας.

”Εχει ἐπίσης διατελέσει Διευθυντής του Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ο νέος Διοικητής ζήτησε συγκινημένος τὴν εὐλογία τῶν Ἅγιορειτῶν πατέρων καὶ διαβεβαίωσε ὅτι θὰ ὑπηρετήσει ὡς διακονητής καὶ θὰ ἐργασθεῖ γιὰ τὴν προώθηση τῶν δικαιῶν αἰτημάτων τῆς Τερᾶς Κοινότητος. Μετὰ τὴν Δοξολογία στὸν Ναὸ τοῦ Πρωτάτου τὸν κ. Κασμίρογλου προσεφώνησε ὁ Πρωτεπιστάτης Γέρων Συμεὼν Διονυσιάτης. Ο Γέρων Συμεὼν χαρακτήρισε τὸν νέο Διοικητὴν ὡς «πραγματικὸ Ἅγιορείτη δίπλα στοὺς ἄγιορεῖτες». Τὴν Κυβέρνησην ἔξεπροσώπησε ὁ Υψηλούργος Ἅστρος Εσωτερικῶν κ. Μᾶρκος Μπόλαρης.

Πανηγυρικὸ Συλλείτουργο στὴν Καππαδοκία

Σὲ συγκινησιακὰ φορτισμένο κλίμα τελέστηκε τὴν Κυριακὴν 28 Ιουνίου στὸν Ναὸ τῶν Ἅγιων Θεοδώρων Μαλακωπῆς στὴν Καππαδοκία Πανηγυρικὸ Συλλείτουργο, προεξάρχοντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη Βαρθολομαίου καὶ τὴν συμμετοχὴν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας Θεοδώρου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερψινοῦ. Στὸ συλλείτουργο συμμετεῖχαν, ἐπίσης, ὁ Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ἰλαρίωνας, ὁ ὁποῖος ἐκπροσωπεῖ τὸν Πατριάρχη Μόσχας Κύριλλο, καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κομάνων Γαβριήλ, Πατριαρχικὸς Ἐξαρχος τῶν ἐν Δυτικῇ Εὐρώπῃ Ὁρθόδοξων Παροικιῶν Ρωσικῆς Παραδόσεως.

Γιὰ πρώτη φορὰ μετὰ ἀπὸ πολλὲς δεκαετίες τελέστηκε στὸν Ναὸ τῶν Ἅγιων Θεοδώρων συλλείτουργο, παρουσίᾳ Τερραρχῶν, κληρικῶν, μοναχῶν καθὼς καὶ ἑκατοντάδων πιστῶν ποὺ πραγματοποιοῦν προσκυνηματικὴν ἐπίσκεψην στὴν Καππαδοκία. Στὴν ὁμιλία τοῦ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀναφέρθηκε στὸ ἐτήσιο προσκύνημά του στὸν ἴστορικὸ αὐτὸ τόπο Ἅγιων καὶ μαρτύρων καὶ κάλεσε τοὺς Καππαδόκες νὰ μὴν ἔχενον τὴν γῆ τῶν πατέρων τους.

Ο Μακαριώτατος κ. Τερψινούμος εἶπε, μεταξὺ ἄλλων, στὴν ὁμιλία του ὅτι οἱ ἄψυχες πέτρες τῆς Καππαδοκίας μιλοῦν καὶ φέρονται μας τοὺς προγόνους μας ποὺ δημιούργησαν ποὺ προσευχήθηκαν στὶς ἀγιορείας καὶ τοὺς Ναούς της. “Σὲ μία ἐποχὴ πονεμένη, οἱ ἄνθρωποι πρέπει

νὰ ξοῦν ἐνωμένοι, νὰ ξοῦν ἐν εἰρήνῃ”, ἵταν ἡ εὐχὴ ποὺ ἔξεφρασε ὁ Μακαριώτατος ὁλοκληρώνοντας τὴν ὁμιλία του.

Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας

Κριτικὴ γιὰ τὴ διδασκαλία τοῦ Δαρβινισμοῦ

”Ἐκκλησιν νὰ τερματισθεῖ στὰ σχολεῖα τὸ μονοπώλιο τῆς διδασκαλίας τῶν θεωριῶν τοῦ Δαρβίνου ἀπούθυνε ἡ Ρωσικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ὑποστηρίζοντας ὅτι πρέπει παραλλήλως νὰ διδάσκεται καὶ ἡ Χριστιανικὴ ἀποψη περὶ τοῦ θέματος. Πρέπει νὰ μείνει στὸ παρελθόν «τὸ μονοπώλιο τοῦ Δαρβινισμοῦ καὶ ἡ παραπλανητικὴ ἰδέα ὅτι ἡ ἐπιστήμη γενικὰ ἀντιφάσκει πρὸς τὴ θρησκεία», ὑπογράμμισε σὲ πρόσφατη ὁμιλία του ὁ Ἐπίσκοπος Βολοκολάμσκ Ἰλαρίων καὶ προσέθεσε ὅτι «ἡ θεωρία τοῦ Δαρβίνου παραμένει θεωρία» καὶ ὅτι οἱ μαθητὲς πρέπει νὰ γνωρίζουν καὶ ἄλλες θεωρίες. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στὴ Ρωσία θεωρεῖ ὅτι ὁ Δαρβινισμὸς ἐντάχθηκε στὸ σχολικὸ πρόγραμμα ἀπὸ τὸ Σοβιετικὸ καθεστώς γιὰ νὰ προκαλεῖται ἀντιπαράθεσην πρὸς τὴ Χριστιανικὴ διδασκαλία.

Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας

Ἀπονομὴ παρασήμου σὲ Ἐλληνα Πρωτοφάλητη

Τὸ ἀνώτατο παράσημο τῆς Ρουμανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπένειμε ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης κ. Δανιὴλ στὸν Ἐλληνα Πρωτοφάλητη Θεόδωρο Βασιλικό. Ἡ ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε στὶς 27 Μαΐου στὸ Βουκουρέστι ὅπου εἶχε προσκληθεῖ ὁ κ. Βασιλικός. “Υπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ τιμωμένου Πρωτοφάλητου παρουσιάσθηκε ἐνώπιον 4000 ἀκροατῶν μονοφωνικὴ Συμφωνία Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς. Στὴν περιγραμμήν, ἡ ὁποία συνοδεύει τὸ παράσημο ἀναγράφεται ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας τιμᾷ τὸν Θ. Βασιλικὸ γιὰ τὴν ἐπὶ μισὸ αἰώνα προσφορὰ του στὴ διάδοση καὶ ἔξαπλωση τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς παγκοσμίως. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἔχει τιμήσει τὸν Θ. Βασιλικὸ μὲ τὸν τίτλο τοῦ Ἀρχοντος Μουσικοδιδασκάλου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ἐκκλησία Κύπρου

Λειτουργία στὴν κατεχόμενη
Μονὴ τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα

Στὶς 11 Ιουνίου ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου τίμησε τὴν μνήμην τοῦ ἰδρυτοῦ της Ἀποστόλου Βαρνάβα μὲ Θεία Λειτουργία, ἥ όποια τελέσθηκε στὴν κατεχόμενη Ἱερὰ Μονὴ Ἀποστόλου Βαρνάβα κοντά στὴν Ἀμμόχωστο. Οἱ τουρκικὲς Ἀρχὲς ἔχουν μετατρέψει τὴν Μονὴν, δίπλα στὴν όποια εὑρίσκεται ὁ τάφος τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, σὲ μουσεῖο ἐκκλησιαστικῶν εἰκόνων. Ἡ Θεία Λειτουργία τελέσθηκε σὲ κλίμα ἔντονης συγκινήσεως ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Κωνσταντίας Ἀμμοχώστου κ. Βασίλειο, συλλειτουργοῦντος τοῦ Ἡγουμένου τῆς Μονῆς Ἀρχιμ. Γαβριήλ. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος ἀποκάλυψε ὅτι ὅλοι οἱ πρεσβευτὲς τῶν χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως πιέζουν τὶς κατοχικὲς δυνάμεις ὥστε νὰ ἐπαναλειτουργήσει τὸ μοναστήρι καὶ νὰ ἀποδοθεῖ στὴν Ὁρθόδοξην Ἐκκλησία τῆς Κύπρου. Στὴ Λευκωσίᾳ πραγματοποιήθηκε Ἀρχιερατικὸ Συλλείτουργο στὸν Ναὸ τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα προεξάρχοντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου.

Ἐκκλησία Ἀλβανίας

Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων Ἀναστάσιος:
Πιστεύουμε στὰ θαύματα!

Τὸν εὔχὴν ὅπως ὁ Θεὸς συντομεύσει τὸ χρόνο τῆς ἀναμονῆς γιὰ πραγματοποίηση τῶν ὀνείρων καὶ τῶν εὐχῶν τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τὸ συντομότερο νὰ ἔχουμε τὴν εὐχάριστη ἐξέλιξην τῆς λύσης τοῦ Κυπριακοῦ, ποὺ ὅλοι ποθοῦν καὶ λαχταροῦν, ἐξέφρασε στὶς 16.6.2010 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης Ἀλβανίας Ἀναστάσιος κατὰ τὴν ἄφιξή του στὴν Κύπρο.

Πρόσθεσε πὼς εἶχε τὴν χαρὰ νὰ βρίσκεται στὴν Κύπρο πρὸιν ἀπὸ δύο χρόνια ὅταν εἶχε πραγματοποιήσει τὴν ἐπίσημη ἐπίσκεψή της «ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας στὴν Ἀγιοτόκο Κύπρο καὶ πήραμε καινούργια δύναμην καὶ νέα

ἔμπνευσην. Αὐτὴ τὴν φορὰ εἶναι περισσότερο τὸ Πανεπιστήμιο ποὺ ἔχει τὴν πρωτοβουλία», εἶπε καὶ εὐχαρίστησε τὸν πρύτανη, τοὺς ἀντιπρυτάνεις, τοὺς κοσμήτορες καὶ τοὺς καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου Κύπρου «γιὰ τὴν ὁμόφωνη τιμητικὴ ἀπόφασή τους νὰ μὲ ἀναγορεύσουν διδάκτορα τοῦ Πανεπιστημίου».

Ο Μακαριώτατος εἶπε ἀκόμα ὅτι κάθε φορὰ ποὺ ἔρχεται στὴν Κύπρο γνωίζει αὐτόματα στὰ νεανικά του χρόνια «ὅταν τρέχαμε στοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν ὡς φοιτητές, μιλώντας γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Κύπρου. «Υστερα πάλι, ὅταν ἔγινα καθηγητής, πού εἴχαμε κάνει τὴν Ἐπιτροπὴν Συμπαράστασης στὸν κυπριακὸ ἄγωνα», πρόσθεσε Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων εἶπε ἀκόμα ὅτι «πιστεύουμε στὰ θαύματα, ἀκόμα καὶ ὅταν τὰ πράγματα ὅλα φαίνονται ἀντίθετα, καὶ μὲ ὅλη τὴν καρδιὰ τὴν ἔθελα καὶ πάλι νὰ εὐχηθῶ ὅσο τὸ δυνατὸν ὁ Θεὸς νὰ συντάμει τὸ χρόνο αὐτῆς τῆς ἀναμονῆς καὶ νὰ ἔχουμε τὸ συντομότερο αὐτὴ τὴν εὐχάριστη ἐξέλιξην ποὺ ποθοῦμε καὶ λαχταροῦμε».

Τὸ Πανεπιστήμιο Κύπρου τίμησε τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀναστάσιο

Στὶς 19.6.2010 τὸ Πανεπιστήμιο Κύπρου τίμησε τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιο μὲ τὴν ἀναγόρευσή του σὲ Ἐπίτιμο Διδάκτορα τῆς Σχολῆς Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν καὶ Ἐπιστημῶν τῆς Αγωγῆς. Σὲ εἰδικὴ τελετὴ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο προσεφώνησε ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Σταῦρος Ζένιος. Ο Κοσμήτωρ τῆς Σχολῆς Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν καὶ Ἐπιστημῶν τῆς Αγωγῆς Ἀθανάσιος Γαγάτσης ἀνέγνωσε τὴν ἀπόφαση τῆς Συγκλήτου, ἥ όποια ἀναφέρει ὅτι ὁ Μακαριώτατος διακρίθηκε γιὰ τὴν βαρυσήμαντη προσφορά του στὴ θρησκευτικὴ ἀγωγὴ καὶ στὴν παγκόσμια ἐνότητα. Ο Καθηγητὴς Σταῦρος Φωτίου παρουσίασε τὴν ζωὴν καὶ τὸ πολυσχιδὲς ἔργο τοῦ Μακαριωτάτου. Ο Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος μίλησε μὲ θέμα: «Τρομοκρατικὲς ἐνέργειες καὶ θρησκευτικὴ συνείδηση» καὶ ὑπογράμμισε ὅτι «οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ χρησιμοποιεῖ τὸ ἄγιο λάδι τῆς θρησκείας γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς φωτιᾶς τῶν ἐνόπλων συγκρούσεων».